

Bilaga till Förutsättningar för budget 2024-2026:

“Nämndernas samlade nomineringar avseende investerings- och exploateringsvolym ”

1. **Exploateringsnämnden**
2. **Idrott och föreningsnämnden**
3. **Kretslopp och vattennämnden**
4. **Stadsfastighetsnämnden**
5. **Stadsmiljönämnden**
6. **Sammanställning nämndernas redovisning av betydande investerings- och exploateringsprojekt**
7. **Sammanställning av nämndernas redovisade hållbarhetsbedömning**

Göteborgs
Stad

1. Exploateringsnämnden

Investeringsnomineringar 2024

Underlaget innehåller nämndens protokoll, tjänsteutlåtande samt rapport avseende nämndens investeringsnomineringar för 2024. För eventuella ytterligare bilagor återfinns de i nämndens handlingar.

[Sammanträde Exploateringsnämnden 2023-03-27 - Exploateringsnämnden - Nämndhandlingar - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](#)

§ 71 EXF-2023-01017

Förslag till investeringsnomineringar 2024-2033 inkl. långsiktig investeringsplan

Beslut

Enligt exploateringsförvaltningens förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner nomineringsunderlaget enligt bilaga 1
Investeringsnomineringar 2024.
2. Nomineringsunderlagen enligt bilagor översänds till kommunstyrelsen för att
bifogas Förutsättningar för budget 2024–2025 för Göteborgs Stad.

Handlingar

Exploateringsförvaltningens tjänsteutlåtande 2023-03-27

Yttrande D, M, L, KD den 2023-03-24

Protokollsanteckning

Patrik Höstmad (D), Zagros Hama Aga (M), Catrin Bengtsson (M), Bruno Tiozzo (M)
och Jerker Sjögren (KD) antecknar som yttrande en skrivelse.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat

Diarienummer: EXF-2023-01017

Handläggare:

Magnus Berntsson

Telefon: 031-3682577

E-post: magnus.berntsson@exploatering.goteborg.se

Investeringsnomineringar 2024

Förslag till beslut

I Exploateringsnämnden

1. Godkänna nomineringsunderlaget enligt bilaga 1 *Investeringsnomineringar 2024*
2. Översända nomineringsunderlagen enligt bilagor till kommunstyrelsen för att bifogas *Förutsättningar för budget 2024–2025 för Göteborgs Stad*.

Sammanfattning

Detta ärende utgör exploateringsnämndens första investeringsnominering för stadens arbete med budget 2024–2025 baserat på kommunfullmäktiges beslut enligt nedan:

Alla investerande nämnder ska, enligt anvisningar från stadsledningskontoret, ta fram ett uppdaterat nomineringsunderlag till den centrala budgetberedningen för 2024 avseende respektive nämnds investeringsbehov 2021–2025 och göra en utblick för perioden 2026–2033. Fokus ska vara på eventuella förändringar mot nuvarande budget.

Investeringsnomineringen inför budget 2024 är lägre än den av KF beslutade ram för perioden 2021–2025. Det beror främst på att projekt som Skeppsbron, Station Haga samt Kvilleledan har förskjutits framåt i tiden.

Nettoöverskottet för exploateringsinvesteringarna beräknas uppgå till ca 3,3 miljarder kronor för exploateringsnämnden under perioden 2021–2025 för de projekt som är under planering eller genomförande. Det är samma nivå som, av KF, beslutad budget för perioden. Utifrån nomineringsunderlaget klarar nämnden en självfinansieringsgrad på minst 100 % över en rullande 10-års period under de närmast kommande åren.

Förvaltningen vill dock understryka att osäkerheterna har ökat väsentligt på grund av marknadsläget.

Kretslopp – och vattennämndens har i sin nominering tagit hänsyn till stadens prognos för utbyggnadstakt och en kraftig minskning har gjorts mot föregående års nominering.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den föreslagna nettovolymen för investeringar för perioden 2021–2033 uppgår till ca 8 000 miljoner kronor. Inom den aktuella planperioden för år 2021–2025 uppgår nettovolymen till ca 2 300 miljoner kronor. Investeringsunderlaget omfattar pågående projekt och planerade åtgärder.

Förvärv av mark kan generera ökade kostnader i form av ränta, fastighetskatt samt eventuellt övriga driftkostnader. Kontoret arbetar dock aktivt med att utveckla och

upplåta marken för tillfälliga ändamål och får på så sätt in intäkter tills dess att den nyttjas i ett stadsutvecklingsyfte. Arrendeintäkter eller intäkter från kommun interna upplåtelser täcker de driftkostnader som uppstår när åtgärder utförs på kvartersmark som förvaltningen ska behålla.

Sanering, rivning och detaljplanekostnader i investeringsprojekten får inte, enligt redovisningsregler, tas som investering utan belastar driftresultatet.

Driftkonsekvenser till följd av utbyggnad av allmän plats inom exploateringen och större infrastrukturprojekt belastar främst stadsmiljönämnden i form av ökade avskrivning och räntekostnader samt skötsel och underhåll.

Resultat av markexploatering i samband med försäljning av mark levereras in till stadsledningskontoret.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

För exploaterings- och namngivna projekt hanteras ekologisk och social dimension inom detaljplaneprocessen.

För framtida ospecificerade markförvärv hanteras bedömning av hållbarhetsdimensionerna vid framskrivande av TU för respektive förvärv.

Förvaltningens bedömning

De föreslagna investeringsnomineringarna ser förvaltningen som en förutsättning för att kunna uppfylla nämndens uppgifter i enlighet med reglementet och av kommunfullmäktige beslutade investeringsprojekt.

Målet om god ekonomisk hushållning, att exploateringsverksamheten skall vara självförsörjande under en rullande 10 års period, är med viss reservation av hänsyn till konjunkurläget, uppfyllt i denna investeringsnominering.

Samverkan

Ingen samverkan har skett

Bilagor

1. Investeringsnomineringar 2024
2. Projektredovisning, exploaterings- och investeringsprojekt

Kristina Lindfors
Exploateringsdirektör

Magnus Berntsson
Ekonomichef

Investeringsnomineringar 2024

Exploateringsnämnden

Innehållsförteckning

1	Investeringsvolym	3
1.1	Övergripande beskrivning av investeringsvolym	3
1.1.1	Re- och ersättningsinvesteringar	4
1.1.2	Nyinvesteringar	4
1.2	Övergripande beskrivning av exploateringsvolym	4
1.3	Beskrivning av investeringsvolym utifrån investeringsområden	6
1.4	Beskrivning av betydande projekt	8
2	Driftkonsekvenser	17
2.1	Kapitalkostnadsutveckling.....	17
2.2	Driftkostnadseffekter (drift, tillsyn, skötsel)	17
3	Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner	19

1 Investeringensvolym

1.1 Övergripande beskrivning av investeringensvolym

Belopp i mnkr	Utfall		Prognos				
	2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2033
Inkomster	38	111	203	378	422	1151	3666
Utgifter	-249	-276	-644	-980	-1362	-3511	-11580
varav Re- /Ersättningsinv		-3	-2	-4	-4	-13	-44
varav Nyinvestering	-249	-273	-642	-976	-1358	-3498	-11536
Investerings- netto	-211	-165	-441	-602	-940	-2 360	-7 914
Budget 2021-2025	-211	-426	-464	-916	-1052	-3 069	

Exploateringsnämndens första investeringsnominering är nu framtagen. En fördelning av de gamla nämndernas investeringsnomineringar inför budget 2023 och har gjorts och ligger till grund för årets nominering.

Nomineringen för planperioden är lägre än beslutad budget och det beror främst på tidsförskjutningar i projekten Skeppsbron, station Haga samt Kvilleleden.

Budgetregleringspost – ett schablonmässigt avdrag

Målsättning är att samtliga angelägna och prioriterade åtgärder ska drivas i den takt som underlaget redovisar. Erfarenheter från tidigare år visar på att det i en så omfattande investerings- och exploateringsplan kommer att uppstå ännu ej identifierade senareläggningar, som exempelvis nödvändiga tillstånd, samordning med trafikavstängningar, stadengemensam prioritering mellan exploaterings- och investeringsprojekt, krockar i utförande, konkurrens om resurser inom såväl projektering som utförande. Det är oundvikligt i en så stor och omfattande verksamhet som förvaltningen hanterar. Det går dock inte att veta vilka projekt som drabbas. För att inte låsa upp mer investeringsmedel än vad bedöms kunna upparbetas under kommande år görs ett schablonmässigt avdrag med -25 procent av den totala investeringsvolymen för de namngivna projekten för åren 2023-2029 och för år 2030 och åren därefter uppgår avdraget till -30 procent. Genom detta avdrag blir den planerade investeringsvolymen mer realistisk.

Indexkompensation

Investeringsunderlaget är angivet i löpande pris, vilket innebär att åtgärderna beräknas till aktuellt värde det år då kostnaden uppstår. Flera av de namngivna projekten har finansiering från Västsvenska paketet. Eftersom indexkompensationen för kommande år utifrån Västsvenska paketets beräkningar uppgår till 2,0 procent per år så är det den nivån som läggs ut på de enskilda projekten. För åtgärder inom Sverige förhandlingen är indexuppräkningsnivån av kostnader 3,0 procent. Nomineringen för markförvärv är också uppräknad med 3 procent per år från 2026 och framåt.

1.1.1 Re- och ersättningsinvesteringar

Förvaltningens investeringsbudget avser till största delen nyinvesteringar. En liten del, mindre än 1 %, är dock reinvesteringar som avser upprustning av våra arrendefastigheter som exempelvis boskapsstall och ekonomibyggnader.

Underhållskostnader inklusive reinvesteringar av de gator och parker som förvaltningen uppför belastar stadsmiljönämndens budget.

1.1.2 Nyinvesteringar

Förvaltningens investeringar avser till 99 % nyinvesteringar, främst markförvärv och namngivna större infrastrukturprojekt.

Investeringarna i ny infrastruktur ska bidra till god och säker framkomlighet för samtliga trafikslag och alla typer av resenärer i ett växande Göteborg. Men investeringarna ska samtidigt bidra till omställningen till ett mer hållbart resande, dvs gång, cykel och kollektivtrafik, i enlighet med stadens trafikstrategi och målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram. Det innebär att göteborgarnas, näringslivets och besökarnas mobilitet och transportbehov ska tillgodoses samtidigt som klimatutsläppen minskar och trafiksäkerheten förbättras.

En del infrastrukturprojekt har statlig och regional medfinansiering, antingen via Sverigeförhandlingen, exempelvis Lindholmsförbindelsen, eller via Västsvenska Paketet, som ex Knutpunkt Korsvägen.

1.2 Övergripande beskrivning av exploateringsvolym

Belopp i mnkr	Utfall		Prognos				
	2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2033
Exploateringsinkomster	1 222	1 320	1 455	2 785	3 890	10 672	9 560
Exploateringsutgifter	-663	-1054	-1520	-2210	-1 945	-7 392	-9 305
Exploateringsnetto	559	266	-65	575	1 945	3 280	255
Budget 2021-2025	559	653	115	1 605	315	3 247	
VA-utbyggnad	-70	-88	-120	-120	-140	-538	-1 200
VA-anslutningsavgifter	52	76	79	80	83	370	
VA-Utbyggnadsnetto	-18	-12	-41	-40	-57	-168	
Budget 2021-2025	-18	-132	-129	-150	-168	-596	

Exploateringsprojektens inkomster och utgifter är i nomineringen bedömd utifrån innevarande års prisnivå.

För perioden 2021–2025 bedöms den totala investeringsinkomsten för exploateringsverksamheten exklusive VA uppgå till ca 10,7 miljarder kronor och

utgifterna till 7,4 miljarder kronor för de projekt som är under planering eller genomförande. Det innebär ett nettoöverskott på ca 3,3 miljarder kronor.

Prognosen för nettoöverskottet för perioden 2021-2025 ligger på samma nivå som, av KF, godkända budget. En stor del av prognostiserat överskott förskjuts till 2025.

Trots rådande marknadsläge där det av bostadbyggarna finns risk att inga nya bostadsprojekt påbörjas under 2023 ser vi att prognosen är rimlig. De projekt som ligger till grund för prognosen 2024 och 2025 är i stora delar fokuserade på verksamheter, tex nya polishuset på Smålandsgatan, verksamhet norr om Stenebyvägen (Volvo Tuve) samt verksamheter vid Sörredsvägen.

När det gäller exploateringsprojekt inom Älvstaden så ingår kommunens del av inkomster och utgifter för utbyggnad av Älvstaden men inte Älvstrandens utveckling AB's inkomster för markförsäljning inom exploateringsprojekten i Älvstaden eller deras byggherrekostnader.

Under åren 2026-2033

Exploateringsnämnden skall tillsammans med övriga planerande nämnder, sträva mot en nollvision avseende underskott i enskilda detaljplaner. För att nå denna vision krävs att kvaliteter och utformning av den allmänna platsen väl avvägs mot de inkomster som försäljning av kvartersmarken genererar. Det gäller även för utformningen på den allmänna platsen vid kommunens eget byggande av t ex förskolor och BmSS. Vilken andel av utbyggnad av allmän plats som kommunen ska finansiera utgår från Plan- och bygglagens bestämmelser, där det framgår att åtgärderna ska vara nödvändiga för detaljplanens genomförande och ska stå i rimligt förhållande till nyttan. Utbyggnad av allmän plats som ger nytta för ett större område eller utgör extra kvaliteter som staden önskar finansieras genom skattemedel.

Kommunens exploateringsplaner för framtiden ligger på en hög ambitionsnivå. De projekt som kommer att genomföras 2028-2033 är osäkra då flertalet idag ligger i planeringsfasen. Av försiktighetsskäl har vi antagit att utgifterna och inkomsterna ligger på samma nivå, en miljard kronor per år.

Självfinansieringsgrad

Exploateringsnämnden ansvarar för att exploateringskonomin för de stadsutvecklingsprojekt som nämnden har budgetansvar för, klarar en självfinansieringsgrad på minst 100 % över en rullande 10 års period. Är självfinansieringsgraden över 100% innebär det att kommunen inte behöver finansiera exploateringsverksamheten med skattemedel. Exploateringsverksamhetens självfinansieringsgrad har under de senaste åren varit god och exploateringsnämnden, trots den nuvarande negativa samhällsekonomiska utvecklingen, bedöms klara målet om självfinansiering även under de närmast kommande åren. Förvaltningen vill dock poängtera att marknadsosäkerheterna är svåra att överblicka.

Kretslopp- och vatten

Utbyggnad av VA för exploateringar uppgår till ca 540 mnkr under planperioden och därtill 1 200 mnkr år 2026-2033. I nomineringen har hänsyn tagits till stadens prognos för utbyggnadstakt och en kraftig minskning har gjorts mot föregående års nominering.

1.3 Beskrivning av investeringsvolymer utifrån investeringsområden

Belopp i mnkr		Utfall		Prognos				
Inv område		2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2033
Förvärv och markberedning	Ink							
Förvärv och markberedning	Utg	-69	-32	-255	-328	-418	-1 102	-2 026
Förvärv och markberedning	Netto	-69	-32	-255	-328	-418	-1 102	-2 026
Övriga investeringar	Ink							
Övriga investeringar	Utg	-3	-2	-21	-40	-87	-153	-129
Övriga investeringar	Netto	-3	-2	-21	-40	-87	-153	-129
Namngivna projekt	Ink	38	111	203	378	422	1 151	3 666
Namngivna projekt	Utg	-179	-242	-368	-612	-857	-2 259	-9 425
Namngivna projekt	Netto	-141	-131	-166	-234	-436	-1 108	-5 759
Nettoinvestering Totalt		-213	-165	-442	-602	-941	-2 363	-7 914

Förvärv och markberedning

Enligt § 2 i nämndens reglemente ska nämnden förvärva, utveckla, tillhandahålla samt sälja och upplåta mark för de ändamål, i den omfattning och på de villkor som kommunfullmäktige fastställer.

Investeringsområdet *förvärv och markberedning* innehåller en investeringsnominering för strategiska fastighetsförvärv för framtida exploatering, övriga förvärv samt medel för underhåll av våra jordbruksfastigheter och diverse markåtgärder.

Bedömt behov för förvärv är gjord utifrån ett årligt snitt. För att kunna uppfylla nämndens grunduppdrag bedöms en ram på ca 200 miljoner kronor per år vara rimlig. När det finns mark till försäljning så behöver nämnden ha medel tillgängliga för att snabbt kunna agera. För att säkra framtida exploateringar är det av stor vikt att nämnden kan göra de strategiska markförvärv som behövs.

En del av budgeten för övriga förvärv är avsatt till inlösen av allmän plats. Enligt plan- och bygglagen är kommunen skyldig att på fastighetsägarens begäran lösa in mark eller annat utrymme som enligt detaljplanen ska användas för allmän plats där kommunen ska vara huvudman.

Utfallet under 2021 och 2022 har inte kommit upp i de budgeterade beloppen. Ej utnyttjat utrymme har flyttats framåt i tiden och budgeten för planperioden kvarstår då förvaltningen ser flera stora förvärv framöver.

Fastighetsnämnden fattade den 2022-10-24 beslut om att ingå avsiktsförklaring med Älvstranden Utveckling AB innebärande att förhandling inleds om kommunens förvärv av fastigheten Gullbergsvass 703:17. Fastigheten utgör en betydande del av stadsdelen Gullbergsvass och därmed en viktig del i kommande stadsutveckling i området. Med hänsyn till fastighetens storlek och stadsutvecklingspotential bedöms köpeskillingen vid ett kommande förvärv överskrida nämndens nu gällande investeringsram för fastighetsförvärv men det är i dagsläget för tidigt att säga hur mycket.

Övriga investeringar

Inom investeringsområdet *övriga investeringar* ingår projekt för övrig infrastruktur som har en koppling till de namngivna projekten. Här finns även nominering för konstnärlig gestaltning och Fiskebäcks hamn.

I nomineringen ingår en investeringsutgift på ca 100 miljoner kronor för muddring och utbyggnad av Fiskebäcks hamn, utifrån den utredning som WSP har gjort. Planen är att, via en samfinansiering med fiskeriföretagen som är verksamma i Fiskebäcks hamn, rusta upp och muddra hamnen. Kommunens del i denna investering är beräknad till ca 100 miljoner kronor i 2020 års prisnivå. Till detta kommer en utgift för ledningsomläggning på ca 10 miljoner kronor för kommunen. Genomförandetiden är beräknat till 3 år, 2026–2028. Vidare finns planer på utökade kajer för andra intressenter till en utgift på ca 50 miljoner kronor. Denna utgift finns dock inte med i nomineringsunderlaget.

För Göteborgs Stad är det beslutat att stadens förvaltningar och helägda bolag ska avsätta 1,0 procent av byggkostnaden för utpekade projekt för konstnärlig gestaltning när man bygger nytt, bygger till eller bygger om. Arbetet sker i samarbete med kulturförvaltningen. I exploateringsnämndens investeringsunderlag avsätts en särskild post som sedan används för de projekt som utses.

Namngivna projekt

Enligt nämndens reglemente § 7 ska nämnden ansvara för planering och genomförande av komplexa infrastrukturinvesteringar avseende trafik- och annan markanläggning.

Dessa åtgärder är av större karaktär med en budget över 250 miljoner kronor eller är åtgärder av principiell karaktär och benämns *Namngivna projekt*. De är ofta komplexa utifrån en eller flera aspekter som till exempel ekonomi, geografi, omgivningspåverkan med mera. Varje projekt inom området namngivna projekt har en tilldelad budgetram. Generellt gäller för namngivna projekt att de genomförs i tre steg, genomförandestudie, projektering och byggnation. Projekten inom investeringsområdet Namngivna projekt sorteras under fem rubriker: Exploateringsnämnden, Koll2035, Sverigeförhandlingen, Västsvenska paketet samt Jubileumsparken. Mer beskrivning av respektive projekt finns under punkt 1.4.

1.4 Beskrivning av betydande projekt

Exploatering – pågående projekt

Selma Lagerlöfs torg (IB495)

Projektet har fram till och med 2022 levererat 569 bostäder samt parkeringshus i kombination med handel, kontorsbyggnad och stadsdelshus/kulturhus. Göteborgslokaler, Botrygg och Egnahemsbolaget är klara med sina byggnationer. Större delen av Litteraturgatan och Backadalen är färdigställda, det återstår minde justeringar och trädplantering. Under 2022 färdigställdes den sista deletappen av Selma Lagerlöfs parkstråk. Under 2023 pågår fortsatt byggnation av ytterligare ca 600 bostäder som kommer färdigställas under åren 2023–2024. Byggnation av gata pågår succesivt och beräknas vara klara under slutet av år 2024.

Gamlestaden etapp 1 (IB213)

Detaljplanen möjliggör ca 330 bostäder och ca 25 000 kvm lokalyta innehållande kontor, världslitteraturhus samt ett nytt resecentrum. Under 2022 pågick byggnation av bostäder och kontor, beläget norr om Världslitteraturhuset och resecentrum, och 96 bostäder färdigställdes. Under 2023 kommer ytterligare 35 bostäder att färdigställas och byggnationen av kontor kommer pågå under hela året. Med anledning av de risker och osäkerheter som rådande omvärldssituation medför såsom ökade byggkostnader, materialbrist och en osäker finansmarknad har byggstarten för den sista byggrätten med bostäder förskjutits ytterligare med 6 månader till augusti 2023. Projektet i sin helhet bedöms vara klart 2025.

Norr om Masthugget (IB186)

Detaljplanen möjliggör cirka 1 200–1 300 bostäder och 155 000 kvm verksamhetslokaler (t.ex. handel, kontor, hotell) förskolor, parkeringsanläggningar samt en ny halvö i älven. Projekt är en del av Älvstaden och planens genomförande beräknas pågå till och med 2031. Byggnation pågår i sex kvarter parallellt med utbyggnad av allmän plats och ledningar i en förberedande entreprenad. I ett par kvarter är inflyttningen av kontorshyresgäster klar. Utbyggnad av halvöns underbyggnad pågår och är planerad pågå till slutet av 2025. Upphandlingen av huvudentreprenaden för allmän plats är klar och kontrakt med entreprenör har tecknats. Stadsbyggnadsnämnden antog i januari 2023 ändring av detaljplan för blandad stadsbebyggelse vid Järnvågsgatan. Avsikten med ändringsplanen är att rätta till felaktigheter i gällande detaljplan samt möjliggöra ett mer ändamålsenligt och önskvärt genomförande utifrån omständigheter som framkommit i genomförandeskedet.

Ringön spårvagnsdepå (II451)

Detaljplanen möjliggör byggnation av en spårvagnsdepå med tillhörande anläggningar. Planområdet omfattar ca 90 000 kvm varav ca 55 000 kvm utgör byggrätt för trafik, allmän fordonservice och uppställning. Depån byggs i två etapper. Etapp 1 är färdigställd och VGR genom Västfastigheter kommer att bygga etapp 2. Marksanering av området pågår och kostnaderna för saneringen är osäkra. Diskussioner mellan Västfastigheter och kommunen pågår gällande kostnader för dessa samt avtal om marköverlåtelse. Marköverlåtelse kommer att ske 2023.

Götaleden överdäckning (DP för bebyggelse på Götaleden) (IB279)

Kommunen, genom kommunstyrelsen, har tidigare tecknat ett medfinansieringsavtal och ett tillägg till medfinansieringsavtal med Trafikverket gällande ombyggnaden av E45, Lilla Bommen – Marieholm (Götaleden). Genom

tilläggsavtalet regleras överdäckningen av Götaleden inom planområdet. Kommunen ska enligt avtalet svara för 100% av Trafikverkets merkostnader för överdäckningen (Gullbergstunneln).

Detaljplanen för bebyggelse på Götaleden var utställd för granskning 2 under 2019. Då Länsstyrelsen hade synpunkter på detaljplanen gällande hälsa och säkerhet så kommer staden att omarbeta och förtydliga delar av detaljplanen inför ett planerat antagande under 2023. Fastighetsnämnden godkände genomförandet inklusive ekonomin i projektet kvartal 4 2022. Detaljplanen medger en exploatering om cirka 140 000 kvm fördelat på fyra kvarter ovanpå tunneln och ett kvarter, söder om tunneln inom kommunens fastigheter, samt del av ett kvarter norr om tunneln inom Bygg-Götas fastighet. Kvarteren som varierar mellan 8–14 våningar medger ett blandat innehåll med bland annat centrumverksamhet, kontor, bostäder och förskola.

Kommunen äger all mark inom planområdet förutom kvarteret norr om tunneln. Kommunen har gett exploatörerna Skanska Fastigheter Göteborg AB, Vasakronan AB, Ernst Rosén AB och Wallenstam AB en gemensam markanvisning på kommunens mark.

Trafikverket färdigställde under år 2021 Gullbergstunneln inklusive nedsänkningen av E45an. Trafikverket iordningställande även Norra och Södra Sjöfarten samt Kämpebron. Staden planerar att påbörja utbyggnaden av de allmänna anläggningarna under 2024. Därefter kan utbyggnaden av kvartersbebyggelsen påbörjas.

Ny Älvförbindelse kvartersbebyggelse (DP för ny bro över Göta älv) (II218)

Detaljplanen har möjliggjort byggnationen av Hisingsbron samt Platinan öster om bron. Ca 110 000 kvm BTA, främst kontor, återstår i nya byggrätter väster och öster om bron. I december 2022 påbörjades den första entreprenaden för utbyggnad av allmän plats. Etappen omfattar byggnation av pumpstationer, ledningsnedläggning, ledningsflytt mm. Planerad byggtid är ca 1 år. Under 2023 planerar Vasakronan för byggstart av sitt projekt Kaj 16, öster om Hisingsbron.

Samverkan kring proaktiva och reaktiva åtgärder som rör geoteknik och grundläggning är viktig för att kunna genomföra planerade byggprojekt på kvartersmark utan att skada befintliga byggnader och anläggningar. Samverkansavtal Geoteknik har tecknats med berörda parter och arbetet kommer att fortlöpa under 2023. Kommande entreprenader för utbyggnad av allmän plats omfattar ombyggnation av kaj samt iordningsställande av gånggata inklusive trappa upp till Hisingsbron, höjning av Hamntorgsgatan/Norr Sjöfarten samt färdigställande av torg och övrig finplanering av gatuutrymmet.

Per Dubbsgatan (III007)

Detaljplanen möjliggör en total byggnation av ca 150 000 kvm bruttoarea verksamhetsyta för vård, utbildning, forskning och näringsliv inom Life Science fördelat på fyra nya byggnader och en befintlig. Detaljplanen vann laga kraft i januari 2022. Genomförande av erforderliga fastighetsöverföringar och fastighetsbildningar pågår och arbete med omfattande ledningsflyttar kommer att starta under kvartal 1 2023 och pågå till årets sista kvartal. Ledningsflyttarna möjliggör att exploatörerna kan börja med sina grundläggningsarbeten preliminärt under kvartal 4 2023. Allmän plats byggs om för att öka kapaciteten för buss och spårvagn genom separata hållplatslägen. Ytor för gående och cyklister breddas, bilkörfälten minskas och ett stadsrum med höga stadskvaliteter kan tillskapas. Stadens arbeten med ombyggnad av allmän plats kommer starta med projektering ca 2023–2024 och utförandet planeras till ca 2025–2026.

Olof Asklunds gata

Detaljplanen vann laga kraft i april 2022. Genomförandet av planen innebär en omvandling av nordöstra Högsbo från industriområde till tät blandstad med stort inslag av bostäder, skola, förskolor, parker samt ny- och ombyggnad av allmän plats. Området, som ligger i anslutning till Änggårdsbergen, är en naturlig del av stadsutvecklingen med avseende på planeringen av en framtida stadsboulevard längs med Dag Hammarskjöldsleden. Detaljplanen medger ca 1 900 bostäder. Inom området byggs skola (F-9) för ca 700–900 elever, skolan planerat att vara i drift hösten 2024. Flera förskolor planeras inom området, totalt ca 16 avdelningar. Aktiva bottenvåningar möjliggörs i flertalet kvarter.

Merparten av marken ägs av Platzer. Platzer har i sin tur avyttrat kvartersmark till byggaktörer som Månsson Fastigheter, Hökerum Bygg, Bonava och Peab Bostad. Även Wallenstam, Skanska och kommunen äger fastigheter inom planområdet. Projektering och utbyggnad av allmän plats genomförs etappvis. Projektering av etapp 1 har genomförts inför en utbyggnad och planeras att genomföras under 2023–2025. Efterföljande etapp 2 ska utbyggas i direkt anslutning. Planerad skola är under uppförande, byggstart för planerade bostäder planeras att påbörjas under 2023 men kan komma att förskjutas/senareläggas pga. rådande marknadsläge. Förberedande arbeten så som genomförande av erforderliga fastighetsöverföringar och fastighetsbildningar pågår.

Exploatering – planerade projekt

Gamlestaden etapp 2

Projektet utgör den andra etappen i stadsutvecklingen kring det nya resecentrumet vid Gamlestads Torg och innehåller cirka 900 bostäder, kontor, centrumverksamheter och en förskola. Trafiksystemet byggs om i grunden och bland annat rivs den befintliga trafikviadukten och ersätts av en ny bro i markplan. En bostadsnära park planeras i anslutning till Sävån. Kommunen äger den övervägande delen av marken inom den södra delen av planområdet. Markanvisningar, som ska förlängas, har genomförts för delar av kommunens mark. Förlängningen har dröjt i avvaktan på att bland annat skyfallsfrågan behöver klarläggas. Norr om Slakthusgatan ägs marken av privata fastighetsägare. Projektet är en del av Västsvenska Paketet. Detaljplanen var på samråd 2020. Staden gör emellertid bedömningen att samrådet behöver tas om. Anledningen till detta är bland annat att den allmänna platsen utvidgas med ett område för park, en utökning av kvartersmarkens ändamål närmast järnvägen samt eventuella åtgärder för skyfallshantering. En genomgång av projektekonomi har också gjorts. Detaljplanens genomförande bedöms pågå från mitten av 2020-talet och merparten av 2030-talet. Utbyggnaden kommer ske i etapper.

Gamlestads torg etapp 2 ingår som en del av fastighetsnämndens uppdrag (2020-10-19 (§ 189 4965/20) att redogöra för ”Exploateringsekonomi och investeringsram för portföljen Gamlestaden”. Uppdraget redovisades i fastighetsnämnden 2022-12-12 (§257 4965/20). Fastighetsnämnden beslutade att översända ärendet till kommunstyrelsen för slutligt ställningstagande gällande inriktningsbeslut i kommunfullmäktige utan eget ställningstagande. I avvaktan på beslut redovisas samma nettoprognoz som i investeringsnomineringar för 2023.

Centralenområdet – Norr om Nordstan (III002)

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra utbyggnad av Västlänken och dess Västra

uppgångar samt möjliggöra utbyggnad av verksamheter och bostäder om cirka 80 000 kvm BTA. Detaljplanen medger även skoländamål (gymnasium). Detaljplanen har tillstyrkts i byggnadsnämnden i december 2022, och avses antas i kommunfullmäktige under kvartal 1 2023. Kommunen äger all mark inom planområdet, och den del av kvartersmarken som avser Nordstans tillbyggnad är markanvisad till Nordstans samfällighetsförening. Det västra kvarteret norr om den nya boulevarden är markanvisad till Castellum (kvarter A), det östra kvarteret (kvarter B och C) är ännu inte markanvisad. Genomförandet av exploateringsprojektet kräver samordning mellan projekt Västlänken och med detaljplan för Västlänken Station Centralen. Detaljplanens genomförande pågår (byggnation av Västlänken) och kommer att fortsätta in på 2030-talet.

Gåsagången/Norra Litteraturgatan inom stadsdelen Backa (IB1095)

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en socialt hållbar utveckling av stadsdelen genom att bland annat komplettera området med cirka 1 200 bostäder i flerbostadshus samt eventuellt stadsradhus. På Litteraturgatans västra sida prövas även möjligheten för nybyggnation av skola och en idrottshall. Detaljplanen ska även ge förutsättningar för ombyggnad av Litteraturgatan med separat kollektivtrafikkörfält, trädallé, nya gång- och cykelbanor, cirkulationsplatser och förbättrade hållplatser. Framtiden Byggutveckling äger del av kvartersmarken och exploaterar denna med cirka 240 bostäder. Resterande kvartersmark inom detaljplanen ägs av Göteborg stad vilken avses markanvisas till marknaden efter att detaljplanen vunnit laga kraft.

För närvarande pågår arbete med att ta fram detaljplanens granskningshandlingar och arbete med att säkerställa projektets ekonomiska genomförande. Den knäckfråga som arbetas främst med är hur skyfallet ska lösas vilket medfört att detaljplanens tidplan har påverkats. Detaljplanen förväntas ställas ut på granskning under andra halvan av 2023 och antas i slutet av 2024. Byggnationen planeras påbörjas under 2025/2026.

Detaljplaner inom programområdet Backaplan

Syftet med exploateringen är att pröva möjligheten för en utveckling av centrum över älven på Backaplan. Exploateringen syftar även till att vara en del i förverkligandet av Vision Älvstaden (KF 2012) och detaljplanens övergripande mål är i enlighet med Färdplan för Älvstaden.

Dp1 - Backavägen handel mm (II450) Syftet med detaljplanen är att möjliggöra utbyggnad av bostäder, handel, parkering och kontor. Detaljplanen antogs av kommunfullmäktige sommaren 2020 och genomförandet av detaljplanen pågår. Kvartersmarken i detaljplanen är privatägd. Backavägens utbyggnad startar kvartal 1 2023 och pågår fram till kvartal 4 2024. Backavägen breddas och förbereds för Sverigeförhandlingens spårväg, sträckan Brunnsbo-Linné.

En av detaljplanens båda exploatörer, Skandia Fastigheter, har pågående kvartersbyggnation av bostäder, handel och parkering i sin första etapp. Den andra exploatören, Balder, är ännu inte i gång.

Dp2 - Backaplan, centrumbegyggelse och knutpunkt (II1018) Planarbetet förväntas resultera i en total byggnation av ca 400 000 kvm BTA fördelat på bostäder, handel, kontor och offentlig service samt kulturhus. Innehållet består bland annat av ca 2 200 lägenheter, handel och kontor, kulturhus, ca 10-15 förskoleavdelningar, 2 skolor samt idrottshall. Detaljplanen innebär att befintlig byggnation rivs för att ge plats för den nya bebyggelsen.

Merparten av marken inom detaljplanen ägs av privata bolag, mindre delar ägs av staden, vilket innebär att staden, tillsammans med exploatörerna, deltar i

utvecklingen och omvandlingen av hela Backaplan.

Detaljplanen beräknas antas av kommunfullmäktige sista kvartalet 2024 och projektering och utbyggnad av allmän plats planeras påbörjas så snart som möjligt efter detaljplanens laga kraft och kommer pågå under ca 10 års tid.

Dp3 - Backavägen och Norra Deltavägen (IB1166) Planarbetet förväntas resultera i en total byggnation av ca 214 000 kvm BTA för bostäder (ca 2 140 lgh) samt ca 11 200 kvm BTA centrumverksamheter. Inom området säkerställs 16 förskoleavdelningar, en skola (högstadium med 900 elever samt särskola) och en idrottshall.

Marken inom planområdet utgörs idag i huvudsak av hårdgjorda ytor som vägar och parkeringsytor. Merparten av marken inom detaljplanen ägs av privata bolag. Ett bostadskvarter innehållande ca 300 lgh, samt kvarter för skola, förskola och idrottshall ägs av staden. Staden avser att markanvisa bostadskvarteret till exploatör som är med och utvecklar Backaplan, i enlighet med det ramavtal som tecknats med exploatörerna avseende utvecklingen av Backaplan. Förskolor, skola och idrottshall byggs av Stadsfastigheter. Staden avser förvärva mark för förskola/skola inom planområdet.

Detaljplanen planeras gå ut på samråd kvartal 1 2023, antagande planeras till kvartal 4 2024. Projektering och utbyggnad av allmän plats planeras påbörjas så snart som möjligt efter att detaljplanen vunnit laga kraft och kommer pågå under ca 12 års tid.

Dp4 – Backavägen, Hjalmar Brantingsplatsen, kontor mm (II1060) Byggnadsnämnden har givit planen positivt planbesked. Planarbetet startade i slutet av 2022 och målbilden är att planen antas under 2026. Planens huvudsyfte är att pröva möjligheten att ge planstöd för spåranslutning till Backavägen från Hjalmar Brantingsstråket. Sträcka ingår i Sverigeförhandlingens delområde Brunnsbo-Linné. Planen syftar också till att pröva bebyggelse mellan Backavägen och Lundbyleden. Kvarteren bedöms kunna innehålla ca 80 000–100 000 kvm BTA kontor, handel och verksamheter. Planen omfattar även att lösa trafikala frågor gällande på- och avfarter mot Backaplan från Lundbyleden samt Hjalmar Brantingsplatsen med tillhörande kollektivtrafikhållplatser.

Större delen av planområdets mark ägs av Göteborgs Stad. Markanvisning kommer att i första hand erbjudas till exploatörer inom befintligt ramavtal om dessa är intresserade.

Stomme - Stomme Backaplan (IB1138). Stommen utgörs av gator och grönområden som dels är till nytta utanför ramavtalsområdet, dels är till nytta för alla detaljplanerna inom ramavtalsområdet. Syftet med att låta stommen vara ett eget projekt är att följa upplägget i ramavtalet där vissa gator och grönytor ska finansieras på ett för staden ovanligt sätt. Staden ska finansiera 50% för gator och 20% för grönområden, resterande ska delas mellan exploatörerna. Staden som markägare är en av exploatörerna. Exploatörerna ska vid antagande av respektive detaljplan betala en engångssumma som baseras på för tidpunkten dagsaktuell bedömning av stommens totala produktionskostnad. Staden står risken för att faktisk utbyggnadskostnad blir högre eller lägre. Utbyggnaden av stommen kommer inte att kunna följa indelningen i detaljplaner och därmed kan det inte beskrivas vilken detaljplan som bekostar vad som på brukligt vis. Sista detaljplanerna i DpÖ kommer att bidra med sina delar troligtvis efter att stommen byggs färdigt.

Därutöver finns områden beskrivna som DpÖ vilket är ett samlingsnamn för områden där planstart i dagsläget är okänd, dels pga. att berörda markägare inte

önskar delta, dels pga. samordning med övrig stadsutveckling. DpÖ kommer att genomföras i flera detaljplaner.

Namngivna projekt - Exploateringsnämnden

Skeppsbron etapp 2

Skeppsbron ingår i Södra Älvstranden, som är ett av sju delområden i Älvstaden. Efter detaljplanen antogs 2014 har en genomförandestudie för området tagits fram och kommunfullmäktige beslutade i november 2020 om fortsatt arbete. Förberedande projektering har skett där Skeppsbrogaragets höjdläge har haft en stor påverkan på delprogrammet Skeppsbron. Delprogrammet har ett skedesbeslut från Trafiknämnden och nu pågår projektering för att, om alla tillstånd är på plats, nå en byggstart i kvartal 1 2024.

Gång och cykelbro över Göta älv

Åtgärden är en gång- och cykelbro över Göta Älv som förbinder expanderande delar av Hisingen med centrala staden på fastlandssidan. Kommunfullmäktige fattade under 2021 inriktningsbeslut som innebär en utpekad placering mellan Packhuskajen och Hugo Hammars kaj och en maximal projektram om 900 miljoner kronor i 2020 års prisnivå. En genomförandestudie är påbörjad. Medfinansering till genomförandestudien sker från Västsvenska paketet. Arbete med uppdaterad tidplan för åtgärden pågår och förväntas vara klar under kvartal 2 2023.

Stadsutveckling Station Haga

Åtgärden omfattar spår inklusive hållplatslägen för spårvagn och buss, underjordiskt cykelgarage samt allmän plats i anslutning till Västlänkens station Haga samt norr om Rosenlundsbron. Kommunfullmäktige fattade investeringsbeslut för åtgärden 2019. Projektering och byggnation av spår utförs av Trafikverkets projekt Västlänken liksom projekteringen av underjordiskt cykelgarage. Osäkerhet kring Västlänkens byggtid påverkar stadens byggnation av allmänplatsmark inklusive det planerade cykelgaraget. Tidplan och byggnationsordning diskuteras med Trafikverket.

Namngivna projekt - Sverigeförhandlingen

Citybuss – Backastråket

Åtgärden omfattar ny bussförbindelse mellan Brunnsbo och Backa. Kommunfullmäktige beslutade under 2021 om genomförandebeslut för åtgärden. Projektet innefattar bussanläggning med egen körbana, med linjeföring och sektionsbredd förberedd för spårväg från Balladgatan till Körkarlens gata. Busstråket ska ansluta till den nya spår- och citybussträckan mellan Linnéplatsen och Brunnsbo. Projektet är en del av Sverigeförhandlingen.

Citybuss – Norra Älvstranden, västra och nordvästra delen

Projektet innefattar bussanläggning med egen körbana, med linjeföring och sektionsbredd förberedd för spårväg från Lindholmen till Vårväderstorget via Ivarsbergsmotet. Sträckan är indelad i två etapper. Etapp 1 är Lindholmen till Ivarsbergsmotet och etapp 2 Ivarsbergsmotet till Vårväderstorget. Projektet är en del av Sverigeförhandlingen och genomförandestudie för etapp 1 pågår och genomförandestudie för etapp 2 är under uppstart.

Spårvägs- och citybusstråk Norra Älvstranden, centrala delen

Åtgärden innefattar en ny spårväg och citybussträckning från Brunnsbo till Linnéplatsen via Lindholmen inklusive en ny förbindelse under Göta älv.

Sträckningen byggs i tre etapper; Frihamnen – Lindholmen (med planerad trafikstart 2025), Brunnsbo – Hjalmar Brantingsplatsen (med planerad trafikstart 2029) samt Linnéplatsen – Lindholmen via Stigbergstorget (med planerad trafikstart 2039). Kommunfullmäktige har under 2021 fattat genomförandebeslut för etapp Frihamnen – Lindholmen samt Brunnsbo – Hjalmar Brantingsplatsen. Projektet är en del av Sverigeförhandlingen.

Namngivna projekt - Västsvenska paketet

Gamlestaden etapp 2

Gamlestaden Etapp 2 omfattar en sammanhängande, tät urban kvartersstruktur som ansluter till en effektiv ny knutpunkt där region- och pendeltåg, spårvagnar, bussar och cyklar sammanstrålar på ett funktionellt sätt. Etappen omfattar förändringar för framför allt biltrafiken. Viadukten rivs och ersätts av nya huvud- och lokalgator, för att hantera genomfartstrafiken och skapa förutsättningar för ett offentligt rum med höga kvalitéer. Åtgärden klassificeras som en exploatering och efter att genomförandestudien har färdigställts kommer projektet att fortsätta inom exploateringsprojektet Gamlestaden etapp 2 om erforderliga beslut tas.

Knutpunkt Korsvägen

Åtgärden avser att skapa, dels en levande och effektiv kollektivtrafikknutpunkt i Korsvägen, där resandet med region- och pendeltåg, spårvagnar, bussar, bilar och cyklar samverkar på ett funktionellt sätt, dels en förnyad gatustruktur i anslutning till denna knutpunkt, som en del i områdets stadsförnyelse. Kommunfullmäktige fattade 2019 ett investeringsbeslut för åtgärden. Projektering pågår. Osäkerhet kring Västlänkens byggtid påverkar stadens byggnation av allmänplatsmark. Tidplan och byggnationsordning diskuteras med Trafikverket.

Kvilleleden

Projektet omfattar planering, projektering samt utbyggnad av detaljplanen Gator i Backaplan samt intilliggande områden omfattande den kommunala infrastrukturen som behöver modifieras med anledning av att Marieholmsförbindelsen öppnat för trafik. Projektet är även en förutsättning för ny pendeltågsstation i Brunnsbo samt möjliggör framtida spårväg och citybuss mot Brunnsbo. Skede projektering pågår för närvarande i projektet. Projektet är beslutat i kommunfullmäktige och delfinansieras av Västsvenska Paketet. Åtgärden beräknas vara färdigställd kring år 2030.

Namngivna projekt - Jubileumsparken

Kommunfullmäktige fastställde 2019 en investeringsbudget för Jubileumsparken på 347 miljoner kronor. Investeringsbeslutet utgick från en nettoinvestering för Göteborgs Stad motsvarande 141 miljoner kronor där resterande 206 miljoner var avsedda att finansieras med exploateringsbidrag och avgiftsfinansierade ledningsarbeten. Investeringsbeslutet omfattar byggnationen av nya parkanläggningar med bland annat en ny generationsövergripande utflyktslekplats för hela staden, gröna miljöer för lek och lärande, samt ett hamnbad med tillhörande vistelseytor och servicebyggnader. Kommunfullmäktige har i budget för 2021 beviljat ytterligare 60 miljoner kronor i utökad investeringsram för

genomförande av ett flytande hamnbad, vilket innebär att det under investeringsperioden 2021–2025 finns 201 miljoner kronor avsatta.

Första delen av utbyggnaden av Jubileumsparken blev färdigställd under 2022. Resterande parkytor, i enlighet med kommunfullmäktiges investeringsbeslut, kan byggas ut framöver i takt med att planering och exploatering av Frihamnen tar fart

och exploateringsbidrag finns tillgängliga. Byggnationen av hamnbadet har påbörjats och beräknas bli klart i juni 2023.

Betydande projekt som saknar inriktningsbeslut

Stadsbyggnadsnämnden har i uppdrag att samordna den taktiska och strategiska stadsplaneringen. Under 2023 kommer arbetsätt för en taktisk planering med en samordnad investeringsplanering att fastställas, processen för taktisk planering ska leverera kriterier, prioritet och volym för stadsutvecklingsprojekt. Inför den investeringsnominering som görs i år finns inte detta underlag framme utan inspelet av betydande projekt baseras på förra årets nominering från trafikinämnden med vissa anpassningar och justeringar. Inför nästa års nominering är bedömningen att det kommer finnas en bättre överblick och att steg tagits i rätt riktning mot en samordnad investeringsplanering där stadens prioriteringar av betydande exploateringar och investeringar synliggörs. Det kommer kunna tillkomma prioriterade projekt från detta arbete.

För storskaliga kollektivtrafikinvesteringar förutsätts att statlig medfinansiering söks inför genomförande samt att Västra Götalandsregionen som kollektivtrafikmyndighet samfinansierar åtgärderna så att nettoinvesteringen för staden blir lägre än redovisats. Intäkter redovisas enbart där finansiering är säkrad.

Projekt som förväntas lyftas för inriktningsbeslut under 2023/2024

I nuläget är bedömningen att det under 2023 (eller tidigt 2024) kommer lyftas ärenden om inriktningsbeslut för två betydande investeringsprojekt, Spårväg i Alléstråket och Bangårdsförbindelsen, från stadsbyggnadsförvaltningen till stadsbyggnadsnämnden och därefter vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Uppdrag att genomföra projekten förväntas landa på exploateringsnämnden. Projekten beskrivs kortfattat nedan.

Båda projekten finns med sen tidigare i trafikinämndens långsiktiga investeringsplan.

Spårväg i Alléstråket

Spårväg i Alléstråket i form av ny spårvägslink från station Haga till Centralstationen är ett av de utpekade objekten i Målbild Koll2035. Länken bidrar till att skapa ett robust spårvägssystem där Brunnsparken kan avlastas, öka kapaciteten i spårvägssystemen och minska restider. Projektet är också identifierat som en möjlig lösning för att lösa trafikeringsbehovet vid kommande kanalrensning. En förstudie har genomförts i enlighet med uppdrag i Handlingsplan för Målbild Koll2035. Efter remiss av förstudien har även en alternativstudie genomförts för att komplettera förstudien som kommer ligga till grund för det inriktningsbeslut som stadsbyggnadsförvaltningen avser lyfta till stadsbyggnadsnämnden (och därefter vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige) under 2023.

Medfinansiering har erhållits från Västsvenska paketet för genomförandestudie och del av projektering. Ett genomförande av spårvägsprojektet kräver förhandling med Västra Götalandsregionen om finansiering och utgångspunkten är att någon form av statlig medfinansiering behöver tillkomma inför ett framtida genomförandebeslut.

Bangårdsförbindelsen

Bangårdsförbindelsen är en ny gatuförbindelse med bro över bangården öster om Centralstationen. Förbindelsen ska vara en koppling mellan stadsdelarna Stampen

och Gullbergsvass och stärka regionkärnan i Göteborg. Förbindelsen ska utformas och placeras för att klara av morgondagens kollektivtrafik och bidra till att skapa ett tillgängligt, attraktivt och tryggt område kring Göteborgs Centralstation. En viktig uppgift är att knyta samman berörda stadsdelar genom att minska bangårdens barriäreffekt.

Det exakta läget och utformningen av Bangårdsförbindelsen bestäms i det kommande förstudiearbetet som planeras att pågå under 2023. Därefter avser stadsbyggnadsförvaltningen lyfta ett inriktningsbeslut till stadsbyggnadsnämnden som går vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för beslut. Ett inriktningsbeslut bedöms preliminärt kunna fattas under våren 2024.

Bangårdsförbindelsen är ett utpekat projekt i Västsvenska paketet, med en bedömd finansiering på 1 miljard kronor (2009 års prisnivå). Projektavtal behöver emellertid tecknas innan full finansiering av projektet från Västsvenska paketet är säkrad.

Stadsmässiga stråk

I investeringsnomineringen har ny rubrik "Stadsmässiga stråk" lagts till jämfört med tidigare investeringsnominering. Åtgärderna avser omdaning av befintliga gaturum i staden till stadsmässiga stråk utifrån uppdrag i budget 2023 "Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsmiljönämnden och exploateringsnämnden omvandla Dag Hammarskjöldsleden, Hjalmar Brantingsgatan och Almanacksvägen/Kortedalavägen till stadsmässiga stråk. Framkomligheten för kollektivtrafiken ska fortsatt prioriteras i dessa stråk".

Under 2023 avser stadsbyggnadsförvaltningen lyfta ärende om utbyggnadsplanering till stadsbyggnadsnämnden (och därefter vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige) där ställningstagande för de utpekade stråken kommer inkluderas och prioriteras tillsammans med övriga projekt inom den taktiska planeringen.

I princip motsvararas "Stadsmässiga stråk" det som tidigare funnit i trafiknämndens långsiktiga investeringsplan i form av Dag Hammarskjölds boulevard och Hjalmar Brantingsstråket. Den investeringsvolym som anges har en stor osäkerhet med hänsyn till att specificering och prioritering behöver ske inom ramen för kommande utbyggnadsplanering. För Hjalmar Brantingsstråket avser kostnadsvolymer endast en delsträcka med koppling till utbyggnad vid Backaplan. För Dag Hammarskjölds boulevard baseras kostnadsvolymer på genomförd åtgärdsvalsstudie för sträckan.

Förändringar jämfört med tidigare investeringsnominering

I tidigare investeringsnominering från trafiknämnden fanns Hjalmar Brantingsstråket och Dag Hammarskjölds boulevard med som utpekade namngivna betydande projekt. Dessa har lagts in under rubriken "Stadsmässiga stråk" i avvaktan på utbyggnadsplaneringen.

Det objekt som i tidigare investeringsnominering benämns "Stadsbana" föreslås utgå som namngivet betydande projekt. Åtgärden behöver specificeras i kommande utbyggnadsplanering.

2 Driftskonsekvenser

2.1 Kapitalkostnadsutveckling

Belopp i mnkr	Utfall		Prognos			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kapitalkostnader						
Avskrivningar			8,3	8,6	8,9	9,5
Räntekostnader			20,7	51,5	59,9	67,1
Totala kapitalkostnader			29,0	60,1	68,8	76,6
<i>Kapitalkostnader i nomineringar 2023</i>						

Då förvaltningen är ny så finns det inga uppgifter för utfall 2021 och 2022.

Till största delen är det markförvärven som påverkar nämndens kapitalkostnadsutveckling i form av ökande räntekostnader. Under tiden som marken förvaltas tills dess att den tas i anspråk för stadsutveckling är förvaltningens ambition att denna upplåtes för tillfälliga ändamål. Räntan som ligger till grund för prognosen 2024 och framåt är 2,25%.

Kapitalkostnaderna till följd av investeringen i Fiskebäcks hamn kommer att finansieras av ett tomträttsavtal med fiskerinäringen.

Kapitalkostnadseffekter till följd av planerad stadsutveckling belastar stadsmiljönämnden som är den nämnd som ansvarar för drift och underhåll av merparten av anläggningarna.

2.2 Driftkostnadseffekter (drift, tillsyn, skötsel)

Belopp i mnkr	Utfall		Prognos			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftskostnader						
Årligen tillkommande driftskostnader (tillkommande anläggningar, netto)						
Totala investeringssrelaterade driftkostnader			8,4	10,9	11,6	13,0

Tillkommande driftkostnader

Driftkonsekvenserna till följd av nämndens investeringar beror till största delen av ökade kapitalkostnader. Förvärv av mark kan även generera ökade kostnader i form tillkommande fastighetskatt och ev. övriga driftkostnader. Att räkna på driftkonsekvenserna är svårt då det är oklart vilken mark som förvaltningen kommer att förvärva framöver. Förvaltningen arbetar dock aktivt med att utveckla och upplåta marken för tillfälliga ändamål, och får på så sätt in intäkter, tills dess att den nyttjas i ett stadsutvecklingssyfte.

Driftkonsekvenser, i form av ökade kapitalkostnader och kostnader för drift och underhåll för nämndens nyinvesteringar redovisas av respektive förvaltande nämnd. Kvartermark som exploateringsförvaltningen ska behålla upplåtes som tomträtt eller som kommunintern upplåtelse till bland annat Stadsfastighetsnämnden.

För att klara tillväxten i projekten som går in i ett utförande skede så behöver organisationen stärkas upp. Detta kommer att redovisas i verksamhetsnomineringen.

Investeringsrelaterade driftkostnader

Icke aktiveringsbara projektunika kostnader (rivning, sanering och detaljplanekostnader etc)

Enligt gällande bokföringsprinciper får endast kostnader som tillför ett värde för anläggningen belasta investeringen. Rivning av en befintlig anläggning och sanering av mark är ibland nödvändig för att genomföra en åtgärd samt detaljplanekostnader, bidrar inte till den nya anläggningens värde. Dessa kostnader belastar därför driftsresultatet de år som de uppstår.

Förgäveskostnader/utrangering

Förgäveskostnader uppstår i de fall ett påbörjat projekt inte fullföljs utan avbryts. Det kan bland annat handla om projektering- och förstudiekostnader. De upparbetade kostnaderna belastar driftsekonomi samma år som beslut om att avbryta ett projekt tas.

3 Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner

Prioriteringsgrunder och bedömningar utifrån hållbarhetsdimensionerna för exploaterings- och namngivna projekt tas om hand och hanteras exempelvis inom Stadsbyggnadsförvaltningens detaljplaneprocess.

För framtida ospecificerade markförvärv hanteras bedömning av hållbarhetsdimensionerna vid framskrivande av TU för respektive förvärv.

Göteborgs
Stad

2. Idrott och föreningsnämnden

Investeringsnomineringar 2024

Underlaget innehåller nämndens protokoll, tjänsteutlåtande samt rapport avseende nämndens investeringsnomineringar för 2024. För eventuella ytterligare bilagor återfinns de i nämndens handlingar.

[Sammanträde Idrotts- och föreningsnämnden 2023-03-28 - Idrotts- och föreningsnämnden - Nämndhandlingar - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](#)

§ 49, diarienummer 0079/23

Investeringsnominering 2024–2033

Beslut

Idrotts- och föreningsnämnden nominerar investeringar i enlighet med bilaga 1–2.

Handlingar

1. Investeringsnomineringar 2024
2. Bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna
3. Textbilaga investeringsplanering 2024–2033
4. Tjänsteutlåtande avdelning utveckling & ekonomistyrning, daterad 2023-03-01
5. Yttrande från KD, M, D och L angående verksamhetsnominering och investeringsnominering, daterad 2023-03-24

Protokollsanteckning

Dan-Ove Marcelind (KD) hänvisar till yttrandet från KD, M, D och L angående verksamhetsnominering och investeringsnominering, daterad 2023-03-24

Protokollsutdrag skickas till

- Avdelning utveckling & ekonomistyrning
- Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-03-01

Diarienummer 0079/23

Handläggare

Ulrika Samuelsson, Tove Selnes

Telefon: 031-368 21 44

E-post: ulrika.samuelsson@ioff.goteborg.se

Investeringsnominering 2024–2033

Förslag till beslut

Idrotts- och föreningsnämnden nominerar investeringar i enlighet med bilaga 1–2.

Sammanfattning

Idrotts- och föreningsförvaltningen har tagit fram förslag på investeringsplanering för perioden 2024–2033. Investeringsplaneringen är långsiktig och sträcker sig fram till 2033, varav planperioden som utgör investeringsbudget är beslutad fram till 2025.

Enligt anvisningarna för investeringsstyrning ska förvaltningen inkomma med nämndbehandlad uppdatering av investeringsbudgeten till stadsledningskontoret senast i mars. En bedömning ska göras utifrån i vilken mån föreslagna investeringsvolymerna skapar förutsättningar för att nå stadens mål och inriktningar kring de sociala och ekologiska hållbarhetsdimensionerna. Nomineringsunderlagen bör baseras både på bedömda investeringsbehov utifrån stadens målsättningar och en bedömning av genomförbarhet och genomförandekapacitet. Ytterligare analys efterfrågas kring genomförbarhet utifrån konjunkturedgång och prisläge.

I förslaget till investeringsplanering ingår bland annat de specifika investeringsprojekt som pekats ut i kommunfullmäktiges budget 2023. Det ingår också behov av ersättningsinvesteringar utifrån arbetet med programmet för ny arena och stadsutveckling inom evenemangsområdet. För att omhänderta dessa prioriteringar inom beslutade investeringsramar har det krävts viss omfördelning av medel och förskjutning av vissa projekt utanför planperioden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Totalt nomineras 8 564 miljoner kronor för planperioden 2021–2033. Planperiod 2021–2025 har en investeringsram på 2 504 miljoner kronor och planperiod 2026–2033 har en investeringsram på 6 060 miljoner kronor.

En översyn har gjorts i investeringsplanen. Utefter vad som anses vara möjligt och hur det ser ut i det pågående planarbetet har en omplanering gjorts. Det innebär att planeringsperioden har sänkts med ca 1 miljard kronor. Nästkommande planperiod har däremot höjts med 1,8 miljarder kronor. Det är en effekt av omplaneringen och också att ytterligare ett års investeringar avseende 2033 har lagts till planeringen.

Driftskonsekvenserna är i detta skede schablonmässigt framtagna och avskrivningstiderna är beräknade efter gällande anvisningar för komponentavskrivning.

Driftskostnadseffekter är så långt det är möjligt, beräknade utifrån nuvarande kvalitetsnivåer och redovisas i bilaga 1, avsnitt driftskonsekvenser.

Bedömning ur ekologisk dimension

I enlighet med stadens process för investeringsstyrning ska en bedömning göras utifrån i vilken mån föreslagna investeringsvolymerna skapar förutsättningar för att nå stadens mål och inriktningar kring de sociala och ekologiska hållbarhetsdimensionerna. För den ekologiska dimensionen utgår analysen från Göteborgs stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 och delmålen inom målområdena ”naturen”, ”klimatet” och ”människan”, samt stadens ramverk för gröna obligationer.

Föreslagna investeringsvolymerna bedöms bidra delvis till stadens målsättningar. Investeringar i idrottsanläggningar är resurskrävande men genom en genomtänkt planering, en smart utformning av anläggningarna, samt rätt kravställning inför byggnation skapas förutsättningar att bidra till uppställda miljö- och klimatmål. Genom investeringar i idrott och föreningsliv motverkas också ohälsa som i sig har en negativ påverkan på miljö och klimat.

Bedömning ur social dimension

För den sociala dimensionen utgår analysen i stadens process för investeringsstyrning från ett antal av stadens planer och program, där en viktig utgångspunkt är en jämlik fördelning och tillgång till resurser. Jämlikhetsbegreppet innefattar samtliga diskrimineringsgrunder samt det socioekonomiska perspektivet.

Föreslagna investeringsvolymerna bedöms bidra i stor utsträckning till målen om ökad/jämlik tillgång till samhällets resurser samt ökad/jämlik folkhälsa. Målen är nära kopplade till nämndens grunduppdrag som ska främja folkhälsan och skapa förutsättningar för alla stadens invånare att idrotta och ha en aktiv fritid. För att nämndens investeringar ska bidra till målen på ett träffsäkert sätt behöver beslutsunderlagen bygga på uppdaterade analyser om hur befolkningen rör sig samt hur den fysiska aktiviteten och föreningsdeltagandet skiljer sig mellan olika grupper i samhället och olika delar av staden.

Investeringsvolymerna bedöms också bidra i stor utsträckning till målet om trygga fysiska miljöer genom bland annat tillgängliga lokaliseringar av idrottsanläggningar samt trygghetsskapande åtgärder i utformning av nya anläggningar. Investeringarna bedöms delvis bidra till målet om fler arbetstillfällen/besöksnäringens utveckling framför allt genom de anläggningar som möjliggör för idrottsevenemang. Målet om tillgång till bostäder/minskad bostadssegregation bedöms inte relevant för föreslagna investeringar.

Samverkan

Ärendet har inte varit föremål för facklig samverkan.

Bilagor

1. Investeringsnomineringar 2024
2. Bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna
3. Textbilaga investeringsplanering 2024–2033

Ärendet

Idrotts- och föreningsnämnden ska senast i mars besluta om en investeringsnominering fram till 2033. Denna ska sedan, tillsammans med övriga nämnders nomineringar behandlas samlat i stadens investeringsberedning. Nämnden har att ta ställning till förvaltningens förslag.

Beskrivning av ärendet

Idrotts- och föreningsförvaltningen har tagit fram förslag på investeringsplanering för perioden 2024–2033. Investeringsplaneringen är långsiktig och sträcker sig fram till 2033, varav planperioden som utgör investeringsbudget är beslutad fram till 2025. I bilagorna till ärendet beskrivs förslag avseende nämndens nuvarande anläggningar, samt nya anläggningar som nämnden föreslås bygga framöver.

Investeringsplaneringen har flera utgångspunkter och bygger dels på nämndens övergripande lokalbehovsplan, dels på politiska prioriteringar och uppdrag.

Kommunfullmäktiges budget 2023 innehåller flera uppdrag som pekar ut specifika investeringsprojekt för idrotts- och föreningsnämnden.

I enlighet med stadens process för investeringsstyrning ska en bedömning göras utifrån i vilken mån föreslagna investeringsvolymerna skapar förutsättningar för att nå stadens mål och inriktningar kring de sociala och ekologiska hållbarhetsdimensionerna.

Bedömningarna återfinns i bilaga 2 samt beskrivs mer utförligt i bilaga 3.

Enligt anvisningarna för investeringsstyrning bör nomineringsunderlagen baseras både på bedömda investeringsbehov utifrån stadens målsättningar och en bedömning av genomförbarhet och genomförandekapacitet. Ytterligare analys efterfrågas kring genomförbarhet utifrån konjunkturedgång och prisläge.

Förvaltningens bedömning

Kommunfullmäktiges budget 2023 pekar ut flera uppdrag, bland annat simhall i Majorna-Linné, fullmåttsbassäng i Backa och en ishall som ska driftsättas senast 2026. Uppdragen har arbetats in i befintlig planering och omhändertas inom beslutade investeringsramar. För detta har det krävts viss omfördelning av medel och förskjutning av vissa projekt utanför planperioden. Till exempel innebär prövningen av simhall vid Jaegerdorffsplatsen att den planerade idrottshallen på samma plats skjuts fram och flyttas utanför planperioden.

Utifrån arbetet med programmet för ny arena och stadsutveckling inom evenemangsområdet har det uppstått behov av ersättningsinvesteringar. I detta ingår bland annat ersättning av Valhalla idrottsplats, där en möjlig lokalisering på planlagd mark för idrott föreslås för prövning i området Kvibergs Park. Planering har också skett för omfördelning inom investeringsområdet övriga investeringar för att omhänderta behovet av ersättningshallar i takt med att utvecklingen i evenemangsområdet fortskrider.

Föreslagna investeringsvolymerna bedöms bidra delvis till stadens målsättningar inom den ekologiska dimensionen och i stor utsträckning till målsättningar inom den sociala dimensionen, framför allt ökad/jämlik tillgång till samhällets resurser samt ökad/jämlik folkhälsa.

Instabilitet i omvärlden har fört med sig en markant kostnadsökning inom byggindustrin de senaste åren, vilket gett en direkt påverkan på kostnadsbild och tidplan för nämndens

pågående och planerade projekt. Det senaste året har nämnden beslutat om omfördelning av investeringsmedel inom beslutad investeringsbudget på grund av fördyringar i pågående projekt. Den ökande kostnadsutvecklingen påverkar genomförandekapaciteten av investeringsplanen. Det är dock svårt att prognosticera den exakta kostnadsutvecklingen samt vilka effekter den kommer att ha på lång sikt.

Johan Sävhave

Lotta Lidén Lundgren

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef utveckling & ekonomistyrning

Investeringsnomineringar 2024

Idrotts- och föreningsnämnden

Innehållsförteckning

1	Investeringsvolym	3
1.1	Övergripande beskrivning av investeringsvolym	3
1.1.1	Re- och ersättningsinvesteringar	5
1.1.2	Nyinvesteringar	5
1.2	Beskrivning av investeringsvolym utifrån investeringsområden	5
1.3	Beskrivning av betydande projekt	8
2	Driftskonsekvenser	10
2.1	Kapitalkostnadsutveckling.....	10
2.2	Driftkostnadseffekter (drift, tillsyn, skötsel)	10
3	Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner	12

Bilagor

Bilaga 1: Bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna 2024

1 Investeringsvolymer

1.1 Övergripande beskrivning av investeringsvolymer

Belopp i mnkr	Utfall		Prognos				
	2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2033
Inkomster		5 000					
Utgifter	294	362	446	494	916	2506	6060
varav Re- /Ersättningsinv	134	124	182	220	244	904	792
varav Nyinvestering	159	232	264	273	672	1601	5267
Investerings- netto	294	357	446	494	916	2506	6060
Budget 2021-2025						3 522	

Idrotts- och föreningsnämndens investeringar i idrottsanläggningar ska bidra till ökad folkhälsa och ökade möjligheter till fysisk aktivitet. Nämndens mål är att utbyggnaden av idrottsanläggningar ska hålla jämna steg med den förväntade befolkningsökningen. För att främja folkhälsa för så många som möjligt bör utbudet av idrottsanläggningar vara varierat och möjliggöra för olika former av idrottande, samt vara tillgängligt för alla runtom i staden. Investeringar i idrottsanläggningar ska utgå från behoven hos det organiserade föreningslivet men också möta behovet hos de som idrottar på egen hand samt möjliggöra för aktivitet och rörelse för de som är minst fysiskt aktiva.

I ett växande Göteborg ska många behov av kommunal service tillgodoses, genom bland annat skolor, förskolor, parker, bibliotek och idrottsanläggningar. I kommunfullmäktiges budget 2023 lyfts fram att det krävs ett gemensamt åtagande för att säkerställa idrottslig infrastruktur i takt med att staden växer. Idrotts- och föreningsnämnden har ett särskilt ansvar genom sitt grunduppdrag att verka för att ytor för idrott och rörelse ges plats i den strategiska stadsplaneringen, men samordningen mellan stadens nämnder är central för att lyckas. Genom samordnad planering kan stadens markanvändning optimeras och samnyttjande för olika målgrupper kan möjliggöras. För den strategiska planeringen är det avgörande att ytor för idrottsanläggningar reserveras tidigt eftersom det är svårt att skapa de ytor som behövs i efterhand. Idrottsanläggningarna bör också utformas mångfunktionellt för att de ska kunna nyttjas av så många som möjligt.

Lokalbehovsplan

I befolkningsprognosen för Göteborg förväntas invånarantalet växa från 590 000 till 707 000 fram till år 2040. Befolkningen förväntas växa inom alla åldersgrupper. Utifrån nämndens mål om att utbyggnaden av idrottsanläggningar ska hålla jämna steg med den förväntade befolkningsökningen behöver därför ett antal anläggningar tillkomma under den kommande tioårsperioden.

Befolkningsprognosen visar att det till stor del är de redan tätbefolkade områdena i centrum som väntas ha den största befolkningsökningen framöver.

Lokalbehovsplanen pekar ut några områden i staden som har en hög förväntad befolkningsutveckling samtidigt som det finns förhållandevis få idrottsanläggningar. I stadsområde Centrum lyfts Kallebäck/Skår/Kärralund, Johanneberg/Krokslätt och Kungsladugård/Sanna fram som sådana områden. Ytterligare områden i staden med hög förväntad befolkningstillväxt men med en något bättre tillgång till idrottsanläggningar är Eriksberg/Lindholmen, Kvillebäcken, Gamlestaden/Utby och Flatås/Ruddalen/Högsbo.

Utöver befolkningstillväxt tar lokalbehovsplanen hänsyn till nivåer av fysisk aktivitet och föreningsaktivitet. Studier har visat att olika socioekonomiska faktorer till hög grad förklarar skillnader i fysisk aktivitet. Göteborg har en utbredd bostadssegregation och stora socioekonomiska skillnader, vilket bland annat blir tydligt i analyser av föreningsaktivitet i olika delar av staden. De socioekonomiskt starka områdena har ett högre föreningsdeltagande medan de socioekonomiskt utsatta områdena har ett lägre deltagande.

Stadens ojämlika hälsa visar att behoven av idrottsanläggningar kan vara större i socioekonomiskt utsatta områden vars invånare har en lägre nivå av fysisk aktivitet i allmänhet och föreningsaktivitet i synnerhet. Eftersom även en utbyggnad i föreningsaktiva områden kan ge folkhälsomässiga vinster behöver nämndens strategiska överväganden ta hänsyn till ett större antal faktorer.

Politiska uppdrag

Utöver den övergripande analysen i lokalbehovsplanen kan också politiska beslut och uppdrag påverka nämndens investeringsplanering. I Göteborgs Stads budget 2023 ingår flera uppdrag som pekar ut specifika investeringsprojekt för idrotts- och föreningsnämnden. Följande uppdrag ingår:

Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden ta fram mark för en ny simhall i Majorna-Linné.

Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden möjliggöra att en ny fullmättshall i Backa driftsätts senast 2025.

Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att tidigarelägga byggnationen av minst en ishall utöver ishallarna i Kviberg och på Ruddalen. Denna ska driftsättas senast 2026.

Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med idrotts- och föreningsnämnden bygga minst fem utomhusgym utöver befintlig plan. De ska byggas i områden där det bäst gynnar folkhälsan.

I budgettexten framgår också några ytterligare aspekter som har inverkan på investeringsplaneringen. Göteborgs Stad ska i högre grad verka för en gemensam och proaktiv planering av kommunal service. Exploateringsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden, stadsfastighetsnämnden och idrott- och föreningsnämnden säkerställa att plats och ytor bereds för kommunal service i all framtida planering, inklusive som delar av funktionsblandade fastigheter.

Budgettexten lyfter också fram att den huvudsakliga inriktningen vid planering av idrottsanläggningar ska vara kommunal drift och regi. Strategin för Göteborgs sim- och badanläggningar ska vara vägledande för utbyggnaden av bad- och simhallar. Göteborg Stad ska också möjliggöra för fler aktiviteter att kunna genomföras utomhus.

Övriga prioriteringsgrunder

Likt föregående år bedöms satsningar på sim- och badanläggningar samt utveckling

av idrottsområden vara prioriterade områden.

Flera av de befintliga sim- och badanläggningarna är i stora behov av renovering alternativt har nått sin tekniska livslängd. Reinvesteringar samt ersättningsinvesteringar utifrån beslutad investeringsplanering pågår under de kommande åren. På längre sikt bedöms planering och utveckling av sim- och badanläggningar vara fortsatt prioriterat, både utifrån nämndens mål om att utbyggnaden ska hålla jämna steg med befolkningsökningen samt utifrån invånarnas efterfrågan. I medborgarundersökningar och dialoger återkommer simhallar som den anläggningstyp som göteborgarna vill se mer av.

Flera av de idrottsområden, med eller utan tillhörande anläggningar, är i stort behov av såväl utveckling som upprustning. Genom utveckling av idrottsområden har nämnden möjlighet att möta det växande intresset för idrott på egen hand genom till exempel promenader, styrketräning och löpning. På idrottsmark i några idrottsområden står idag också förskola/skola med tidsbegränsade bygglov, och i stället för att avvakta framtida markanvändning behöver ytterligare steg tas avseende utveckling av områdena utifrån idrotts- och föreningsnämndens grunduppdrag.

1.1.1 Re- och ersättningsinvesteringar

Det finns ett kontinuerligt behov av reinvesteringar i idrotts- och föreningsnämndens anläggningar. Det kan röra alltifrån enklare förstärkningsåtgärder på bollplaner till anpassningar, ombyggnationer och kompletteringar för att tillgodose ökade och förändrade krav från kunder och besökare.

Ersättningsinvesteringar, se nedan respektive område.

1.1.2 Nyinvesteringar

Se nedan respektive område.

1.2 Beskrivning av investeringsvolymerna utifrån investeringsområden

Belopp i mnkr	Inv område	Utfall		Prognos				
		2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2033
	Idrottshallar							
	Ink							
	Utg	24	115	50	86	146	420	853
	Netto	24	115	50	86	146	420	853
	Isanläggningar							
	Ink							
	Utg	62	154	69	8	165	457	657
	Netto	62	154	69	8	165	457	657

Sim- och badanläggningar								
	Ink							
	Utg	12	5	83	185	249	534	2850
	Netto	12	5	83	185	249	534	2850
Bollplaner								
	Ink		5					
	Utg	24	24	37	29	176	290	330
	Netto	24	19	37	29	176	290	330
Övrigt								
	Ink							
	Utg	117	30	151	138	137	574	906
	Netto							
Re-investering								
	Ink							
	Utg							
	Netto	52	34	56	48	44	234	464
Nettoinvestering Totalt		292	357	446	494	916	2504	6060

Fanns en viss avrundningsskillnad mot totalen.

Totalt nomineras 8 564 miljoner för planperioden 2021-2033. Planperiod 2021-2025 har en investeringsram på 2 504 miljoner kronor och planperiod 2026-2033 har en investeringsram på 6 060 miljoner kronor. En översyn har gjorts i investeringsplanen. Utefter vad som anses vara möjligt och hur det ser ut i det pågående planarbetet har en omplanering gjorts. Det innebär att planeringsperioden har sänkts med ca 1 miljard kronor. Nästkommande planperiod har däremot höjts med 1,8 miljarder kronor. Det är en effekt av omplaneringen och också att ytterligare ett års investeringar (2033) har lagts på planeringen.

Fördelat på investeringsområdena idrottshallar, isanläggningar, sim- och badanläggningar, bollplaner samt övriga investeringar. Nedan ges en sammanfattning av hur investeringsvolymerna planeras att fördelas per investeringsområde, inom planperioden men också på längre sikt.

Idrottshallar:

Den långsiktiga planeringen för utbyggnad av idrottshallar sker i så stor utsträckning som möjligt tillsammans med grundskolenämnden och stadsfastighetsnämnden. För att nyttja stadens resurser så effektivt som möjligt bör idrottshallarna användas av skolan på dagtid och föreningslivet på kvällstid. Inför beslut om byggnation av idrottshallar görs därför i regel gemensamma behovsanalyser mellan grundskoleförvaltningen och idrotts- och föreningsförvaltningen. Förutsatt att idrottshallen är av fullmåttstorlek och att byggnaden är fristående från skolans lokaler är principen att idrotts- och föreningsnämnden ska ansvara för anläggningen. Anläggningarnas utformning bedöms dock från fall till fall beroende på skolornas och föreningslivets behov, men också utifrån platsens förutsättningar och möjligheter.

Det finns en relativt god geografisk spridning av idrottshallar, vilket innebär att det är få bostadsområden som har mycket långa avstånd till närmaste hall. Planerad bebyggelseutveckling i staden bör därför vara vägledande för framtida utbyggnad av idrottshallar, för att tillgången ska följa befolkningstillväxten. Den planerade hallen i Backaplan är ett sådant exempel.

Några planerade hallar har förskjutits fram i tiden och flyttats till i slutet och delvis utanför planperioden. Detta gäller för hallen i Välen, där detaljplaneprocessen för området ännu inte startat. Även den planerade idrottshallen vid Jaegerdorffplatsen skjuts fram och flyttas till planperiod 2026-2032. För att möjliggöra för uppdraget från kommunfullmäktiges budget 2023 om att ta fram mark för en simhall i Majorna-Linné behöver prövning för simhall vid Jaegerdorffplatsen tidsmässigt gå före idrottshallen.

Bland nomineringarna finns också en ny hall i Backa, som svar på uppdraget i kommunfullmäktiges budget 2023. Medel för uppdraget har omhändertagits inom ramen för beslutad budget. Ytterligare en planerad hall är ersättningshall för Slottsskogshallen som brann ned 2019. Här har medel omfördelats inom investeringsområdet för att omhänderta behoven hos verksamheterna friidrott och gymnastik.

Isanläggningar:

Ishallarna i Göteborg är i dagsläget huvudsakligen belägna i de centrala delarna av kommunen. De tätbefolkade delarna av kommunen har generellt sett relativt nära till sin närmaste ishall medan de som bor nära kommungränserna, i de mindre tätbefolkade delarna, har relativt långa avstånd.

De senaste åren har nämndens investeringar i isanläggningar fokuserat på att förbättra eller ersätta befintligt bestånd, till exempel genom projekten Ruddalens ishall och Kvibergs Park is- och sporthall. Kvarvarande projekt inom planperioden 2021-2025 är påbörjan för ersättning av Rambergsrinken.

Ett av uppdragen från kommunfullmäktiges budget 2023 är att tillföra ytterligare en ishall som ska driftsättas senast 2026. För att åstadkomma en effektiv och ekonomisk plan- och byggprocess bör hallen lokaliseras på en plats med tillgängliga byggrätter som inte kräver en ny detaljplan. Samtidigt krävs goda förutsättningar vad gäller mark och infrastruktur för utbyggnad av en ishall. Förvaltningen arbetar med att utreda lämplig lokalisering utifrån uppdraget.

På längre sikt planeras investeringar i nya ishallar i Örgryte-Härlanda, Ringön, samt Torslanda/Björlanda. Även här krävs fortsatt utredning av exakta lokaliseringar utifrån pågående planprocesser och markförutsättningar. En ishall i Torslanda/Björlanda skulle innebära en större spridning av anläggningar över staden, då det är ett av de områden i staden med begränsad tillgänglighet till ishallar i dagsläget.

Sim- och badanläggningar:

Stadens befintliga simhallar är likt ishallarna koncentrerade till de centrala delarna av Göteborg, vilket innebär att de invånare som bor nära kommungränsen har långa avstånd till sin närmaste simhall. Simhallarna är generellt sett belägna där en stor andel av invånarna bor, dock skiljer sig kapaciteten kraftigt från simhall till simhall. I enlighet med sim-och badstrategin har simhallarna olika upptagningsområden, och de delas in i centralbad, områdesbad och lokalbad.

Inom planperioden nomineras medel för planering av nybyggnation av ett centralbad. Medel för byggnation ligger utspritt under hela planperioden. Utbyggnaden av Lundbybadet ligger fördelat i planperiod 2026-2032.

Från kommunfullmäktiges budget kommer uppdraget att ta fram mark för en ny simhall i Majorna-Linné. I ett första steg prövas lämplighet och möjlighet för en simhall inom ramen för den pågående detaljplanen för idrottshall vid Jaegerdorffsplatsen.

Strategin för Göteborgs sim- och badanläggningar som togs fram 2016 pekade ut nyinvesteringar i Kortedala/Bergsjön, Torslanda/Björlanda samt Majorna-Linné. Byggnationen av Kortedala simhall startar 2023 och Torslanda samt Majorna-Linné är utpekade i investeringsplaneringen. På längre sikt ser förvaltningen behov av ytterligare simhallar, för att följa befolkningstillväxten och för att svara mot den efterfrågan av simhallar som framkommer i medborgarundersökningar och -dialoger.

Bollplaner:

Det är en god geografisk spridning av bollplaner över staden, vilket innebär att det är få områden som har långa avstånd till närmaste plan. Inom investeringsområdet bollplaner prioriteras omläggning av befintliga konstgräsplaner. Under 2000-talet skedde en omfattande konstgräsutbyggnad i staden och flera befintliga grus- och naturgräsplaner förseddes med konstgräs för att möjliggöra ett ökat nyttjande. Detta i kombination med de miljöhänsyn som behöver tas samtidigt som konstgräsplanerna slits snabbare än ursprungligt planerat gör att arbetet med omläggning av planer är prioriterat.

Som en konsekvens av arbetet med programmet för ny arena och stadsutveckling inom evenemangsområdet finns också ett behov av att ersätta Valhalla idrottsplats. En möjlig lokalisering på planlagd mark för idrott föreslås för provning i området Kvibergs Park. För att möjliggöra investeringen har det krävts omfördelning av medel och förskjutning av vissa projekt. Till exempel har planerad utveckling på Välen skjutits fram i tid och flyttats längre fram i planperioden.

Övriga investeringar:

Med övriga investeringar avses bland annat mark som idrotts- och föreningsnämnden förfogar över (idrottsmark) och där möjligheter finns att utöva olika former av fysisk aktivitet. De idrottsområden som idrotts- och föreningsnämnden förvaltar utgör en resurs som behöver användas och utvecklas i större omfattning. Medel nomineras inom planperioden och på längre sikt för utveckling av idrottsområden.

Som en konsekvens av planerad utveckling inom evenemangsområdet, uppstår behov av temporära ersättningshallar. Investeringen ligger utanför innevarande investeringsbudget, men planering för omfördelning har skett för att omhänderta en del av behovet av ersättningshallar.

På längre sikt finns också ett behov av investering och utveckling av anläggningar utifrån idrotter som traditionellt sett bedriver verksamhet i egna anläggningar, till exempel tennis och kampsport. Förvaltningen gjorde under 2022 en utredning på uppdrag av nämnden om kampsportens lokalbehov där det konstaterades att lokalsituationen behöver förbättras. Ett sätt kan vara verksamhetsanpassning med inriktning mot kampsport i befintliga eller nya idrottshallar. Förvaltningen prövar möjligheterna för detta i ett första steg inom ramen för planerade investeringar i investeringsområde idrottshallar.

1.3 Beskrivning av betydande projekt

Med betydande projekt avses projekt som är beslutade på kommunfullmäktigenivå, projekt som överstiger 250 miljoner kronor i investeringsomsättning eller projekt

som bedöms vara av annan principiell beskaffenhet. I planeringen ingår två investeringar i simhallar, Centralbadet och Lundbybadet.

Centralbadet

Enligt beslut i kommunfullmäktige 2022-04-28 via gemensamt yrkande från M, S, D, V, L och C har kommunstyrelsen fått i uppdrag att planera vidare för ny arena, nytt centralbad och stadsutveckling inom evenemangsområdet i samverkan med flertalet nämnder och bolagsstyrelser inom staden. Stadsledningskontoret har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att samordna arbetet med Ny arena och stadsutveckling i evenemangsområdet. Idrotts- och föreningsförvaltningen som utsedd part i KF-beslutet 2022-04-28 ingår i styr- och ledningsgrupp för programmet. Förvaltningen deltar aktivt i planprogram och detaljplan för Norr om Valhallagatan, för att möjliggöra för ett nytt centralbad på området. Under hösten 2023 har förvaltningen för avsikt att leverera en förstudie som också kan utgöra grunden för ett inriktningsbeslut.

Lundbybadet

En utbyggnad av befintligt Lundbybad möjliggörs inom ramen för pågående detaljplan Verksamheter söder om Wieselgrensplatsen. Ett områdesbad innebär i det här fallet att en 50-metersbassäng, en undervisningsbassäng, en varmbassäng samt en barn- och familjedel adderas. Målsättningen är att bygga den nya delen så att den kan fungera självständigt från befintligt bad med egna faciliteter för omklädning och egna tekniska installationer som är oberoende av befintlig anläggning – detta för att möjliggöra framtida utveckling och omdaning av den gamla delen utan att verksamheten i den nya påverkas. Ytterst öppnar det också för möjligheten att i ekonomiskt ordnade former avveckla den gamla delen.

2 Driftskonsekvenser

2.1 Kapitalkostnadsutveckling

Belopp i mnkr	Utfall		Prognos			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kapitalkostnader						
Avskrivningar	61,1	78,2	76	96,4	101,1	129,5
Räntekostnader	11,3	10,4	11,2	30	39,4	57,8
Totala kapitalkostnader	72,4	88,6	87,1	126,4	140,5	187,3
<i>Kapitalkostnader i nomineringar 2023</i>			114,2	118,4	129,4	

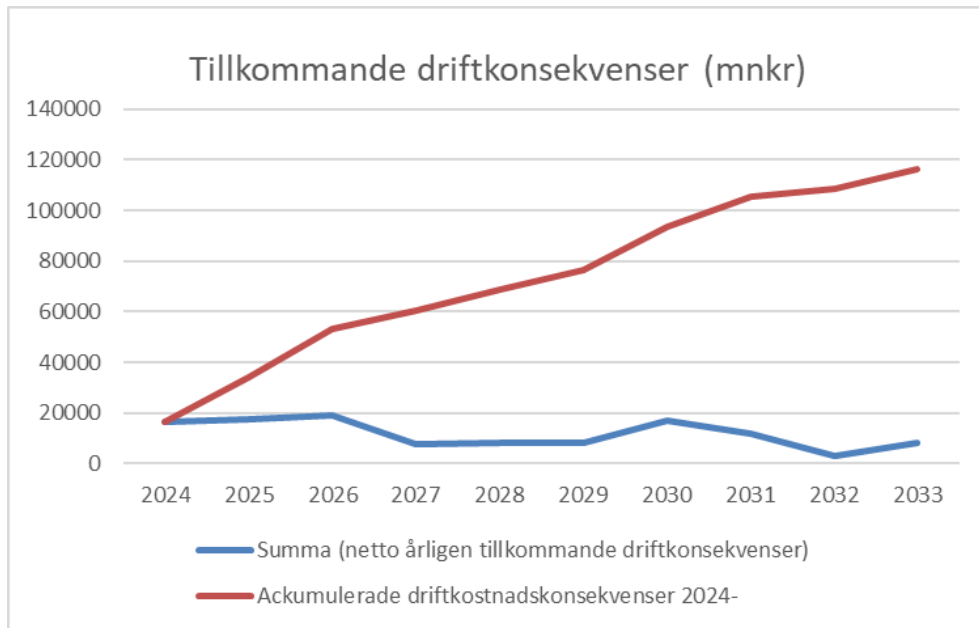
Antaganden har gjorts enligt generella aktiveringsbedömningar inom de olika projekten. Räntan har beräknats med 2,25%

2.2 Driftkostnadseffekter (drift, tillsyn, skötsel)

Belopp i mnkr	Utfall		Prognos			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Årligen tillkommande driftskostnader (tillkommande anläggningar, netto)	11	14	24,1	17,4	17,7	19,1
Totala investering relaterade driftkostnader	36,7	49,5	60,6	45,5	30,7	36,7

Det kommer att krävas en hel del driftsmedel för att kunna investera i den takt och i den beslutade ambitionsnivån. För att klara de ökade driftskostnaderna behövs ett tillskott av driftsmedel. Beroende av hur stor del av medel nämnden kan erhålla sätter det takten för hur mycket effektiviseringar, automatiseringar och besparingar nämnden kommer att behöva göra. Det sätter också ramen för vilken ambitionsnivå i verksamheten som kan komma att krävas i både ökning och minskning.

I den totala kostnaden ingår rivnings, sanerings, utrangerings och detaljplanekostnader.

3 Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner

I enlighet med stadens process för investeringsstyrning ska föreslagna investeringar analyseras utifrån de ekologiska respektive sociala hållbarhetsdimensionerna. För den ekologiska dimensionen utgår analysen från Göteborgs stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 och delmålen inom målområdena ”naturen”, ”klimatet” och ”människan”, samt stadens ramverk för gröna obligationer. För den sociala dimensionen utgår analysen från ett antal av stadens planer och program, där en viktig utgångspunkt är en jämlik fördelning och tillgång till resurser. Jämlikhetsbegreppet innefattar samtliga diskrimineringsgrunder samt det socioekonomiska perspektivet.

Ekologisk hållbarhet:

Föreslagna investeringsvolymerna bedöms bidra delvis till målsättningarna inom målområdena i miljö- och klimatprogrammet. Investeringarna bidrar också delvis till att uppfylla kriterierna i stadens ramverk för gröna obligationer.

Investeringar i idrottsanläggningar är resurskrävande men genom en genomtänkt planering, en smart utformning av anläggningarna, samt rätt kravställning inför byggnation skapas förutsättningar att bidra till uppställda miljö- och klimatmål. Genom investeringar i idrott och föreningsliv motverkas också ohälsa som i sig har en negativ påverkan på miljö och klimat.

En tillgänglig lokalisering av idrottsanläggningarna är central för den ekologiska hållbarheten. En anläggning som finns i närheten där människor bor och vistas och som är lätt att nå med kollektivtrafik eller cykel bidrar till att minska klimatpåverkan från transporter.

Ur ett miljömässigt perspektiv är det också viktigt att de resurser vi har används så effektivt som möjligt. Genom en mångfunktionell utformning av idrottsanläggningarna som möjliggör för en rad olika idrotter och målgrupper främjas ett effektivt nyttjande. Samnyttjande inom stadens verksamheter, till exempel mellan skolan och föreningslivet i skolidrottshallar, bidrar också till att optimera användningen av anläggningarna.

Inför byggnation tas många beslut som påverkar investeringarnas bidrag till miljö- och klimatmålen. Idrotts- och föreningsförvaltningen har en lokal miljöplan för byggnation som stöd i arbetet från utredning till färdig anläggning. Planen hanterar bland annat energieffektiv utformning, gynnande av biologisk mångfald, dagvattenhantering, byggvaror och avfall.

Materialval kan ha stor miljömässig påverkan. Ett exempel är förvaltningens 40 konstgräsplaner för att få till bollspel året runt som tål en hög belastning. Det gummigranulat som traditionellt sett fungerar som infill i konstgräsplanerna är en källa till spridning av mikroplast. Förvaltningen arbetar aktivt för att minska spridning av mikroplast. Skyddsåtgärder byggs och nya mer hållbara lösningar testas och utvärderas i nära dialog med nationellt nätverk kring konstgräs.

Att driva ishallar, badhus och idrottshallar kräver väldigt mycket energi, framför allt el. Förvaltningen har ett pågående arbete med åtgärder för energieffektivisering, ser över effektbehovet, samt planerar för en öka solcellsproduktionen.

Social hållbarhet:

Föreslagna investeringsvolymerna bedöms bidra i stor utsträckning till målen om ökad/jämlig tillgång till samhällets resurser, ökad/jämlig folkhälsa samt trygga fysiska miljöer. Investeringarna bedöms delvis bidra till målet om fler arbetstillfällen/besöksnäringens utveckling. Målet om tillgång till bostäder/minskad bostadssegregation bedöms inte relevant för föreslagna investeringar.

I nämndens grunduppdrag ingår att bedriva verksamhet som främjar folkhälsan och att skapa förutsättningar för stadens invånare att idrotta och ha en aktiv fritid. Investeringar i idrottsanläggningar är en viktig del i att möjliggöra för idrott och rörelse i staden. För att bidra till målet om ökad folkhälsa behöver planeringen bygga på statistik och trender kring hur befolkningen rör sig. 41 procent av göteborgarna ägnar minst en timme per vecka åt pulshöjande träning¹. Andelen invånare som idrottar inom föreningslivet har sjunkit under de senaste åren. Centrum för idrottsforskning har dragit slutsatsen att föreningsidrotten i många fall snarare uppfattas som en miljö för tävlingsintresserade och att det generellt sett finns en efterfrågan hos barn och unga om att ha ett större inflytande över det egna idrottandet². Mångfunktionella idrottsanläggningar och aktiva utemiljöer som inbjuder till spontan rörelse kan spela en viktig roll i målet om ökad folkhälsa.

Den fysiska aktiviteten skiljer sig dessutom stort mellan olika grupper i samhället. De personer som har utländsk bakgrund, som har en funktionsnedsättning eller som har en svagare social position hör till de grupper som är mindre fysiskt aktiva än andra. Den fysiska aktiviteten är också ojämnt fördelad i staden där till exempel andelen personer som utövar pulshöjande träning varierar från som mest 51 procent i stadsområde Centrum till som minst 31 procent i stadsområde Nordost. För att bidra till målet om jämlig folkhälsa kan investeringar i områden med lägst andel fysisk aktivitet behöva prioriteras.

Idrottsanläggningar är generellt sett öppna för alla invånare och bidrar till en ökad och jämlig tillgång till samhällets resurser. Vissa typer av idrottsanläggningar används framför allt av föreningslivet med krav på medlemskap och där träningsavgifter kan vara begränsande för vissa invånare. Särskilt bidragande till målet om ökad och jämlig tillgång till samhällets resurser kan därför vara investeringar i utomhusanläggningar och aktiva utemiljöer såsom utegym och hinderbanor, som är gratis och öppna dygnet runt.

Tillgängliga lokaliseringar av idrottsanläggningar och samnyttjande med andra verksamheter bidrar till målet om trygga fysiska miljöer. Trygghetsskapande åtgärder är en viktig aspekt såväl i utformning av nya anläggningar som i underhålls- och reinvesteringsarbeten. Idrottsanläggningar innebär verksamhet och därmed personer i rörelse på kvällar och helger, vilket kan bidra till att öka tryggheten i ett område. Tryggheten på och omkring idrottsanläggningarna kan ytterligare stärkas genom bemannad personal och närvaro av vuxna förebilder.

Föreslagna investeringar bidrar delvis till målet om fler arbetstillfällen/besöksnäringens utveckling framför allt genom de anläggningar som möjliggör för idrottsevenemang. Bland annat kommer simtävlingar upp till SM-nivå kunna arrangeras på det planerade nya Centralbadet. Sådana typer av idrottsevenemang lockar både invånare och tillresta besökare vilket ger en direkt effekt på till exempel restaurangbesök och hotellnätter, samt bidrar indirekt till att stärka bilden av Göteborg som evenemangsstad och en attraktiv destination.

Göteborgs
Stad

3. Kretslopp och vattennämnden

Investeringsnomineringar 2024

Underlaget innehåller nämndens protokoll, tjänsteutlåtande samt rapport avseende nämndens investeringsnomineringar för 2024. För eventuella ytterligare bilagor återfinns de i nämndens handlingar.

[Sammanträde Kretslopp och vattennämnden 2023-04-25 - Kretslopp och vattennämnden - Nämndhandlingar - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](#)

Ajournering kl. 17:22-17:36

§ 75 0188/23

Beslut om investeringsnomineringar 2024-2033

Beslut

Enligt förvaltningens förslag:

1. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag alternativ Proaktiv till investeringsnomineringar och långsiktig investeringsplan för åren 2024–2033 och översänder det till den centrala budgetberedningen.
2. Paragrafen förklaras härmed omedelbart justerad.

Tidigare behandling

Information i ärendet lämnades vid Kretslopp och vattennämndens sammanträde 2023-03-16, § 51.

Handling

Förvaltningen har 2023-03-28 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende.

Yrkande från SD bilaga 1.

Yrkanden

SD yrkar på att ärendet återremitteras.

Beslutsgång

Ordförande ställer frågan om ärendets avgörande ska ske under sittande nämndmöte. Nämnden finner att så är fallet.

Ordförande ställer yrkande från SD mot förvaltningens förslag till beslut. Nämnden finner att förvaltningens förslag till beslut ska antas.

Reservation

Daniel Frostlin (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Justering

Protokollet under denna paragraf förklaras omedelbart justerat.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

§ 76 0138/23

Beslut om verksamhetsnomineringar inför 2024

Beslut

Enligt förvaltningens förslag:

Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsnomineringar enligt Bilaga 1 och beslutar att översända det till Kommunstyrelsen.

Tidigare behandling

Information i ärendet lämnades vid Kretslopp och vattennämndens sammanträde 2023-03-16, § 52.

Handling

Förvaltningen har 2023-04-06 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-03-28

Diarienummer 0188/23

Projekt och utveckling

Anna Lanne Davidson

Telefon: 031-368 71 60

E-post: anna.davidson@kretsloppochvatten.goteborg.se

Förslag till investeringsnomineringar 2024–2033

Förslag till beslut

1. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag alternativ *Proaktiv* till investeringsnomineringar och långsiktig investeringsplan för åren 2024–2033 och översänder det till den centrala budgetberedningen.
2. Paragrafen förklaras härmed omedelbart justerad.

Sammanfattning

Information i ärendet lämnades vid Kretslopp och vattennämndens sammanträde 2023-03-16, § 51.

Förvaltningen lämnar förslag på investeringsnomineringar, inklusive långsiktig investeringsplan, för åren 2024–2033. För investeringsområdet Vatten- och avlopp har två alternativ på investeringsnomineringar tagits fram, i syfte att visa olika möjliga prioriteringar. För övriga investeringsområden är det samma nivåer i båda alternativen. Förslagen utgår från behov, mål, risker och förmåga för nämndens uppdrag inom VA. Kretslopp och vattennämndens investeringsbehov för vatten, avlopp och avfall perioden 2021–2033 uppgår till 17,1 mdr i alternativ *Proaktiv* och 11,5 mdr i alternativ *Restriktiv*. För åren 2026–2030 har vi, i alternativ *Proaktiv*, ökat investeringsplanen för VA jämfört med föregående års investeringsplan. För exploateringar har en betydande nedskrivning gjorts av investeringsprognosen beroende på konjunktur. Bilagda underlag redovisar investeringsområden och bedömda volymer för investering och reinvestering som vardera innehåller en omfattande mängd projekt. Underlagen redovisar även verksamhetsrisker som omhändertas respektive kvarstår, kapitalkostnadsutveckling, driftkostnadseffekter, bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner samt betydande projekt. Området skattefinansierade investeringar, avser skyfall och projektet Tekniskt vatten. Budgetposten förutsätter finansiering via skattemedel både i investerings- och driftbudget.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson

Förvaltningsdirektör

Bilagor

1. Bilaga; Investeringsnominering Proaktiv inkl bilagor
2. Bilaga: Investeringsnomineringar Restriktiv inkl bilagor

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden har att besluta om förslag till investeringsnomineringar och inklusive långsiktig investeringsplan för åren 2024-2033 och översända det till den centrala budgetutredningen

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen har tagit fram investeringsnomineringar, inklusive långsiktig investeringsplan, för åren 2024–2033, som en del i långsiktiga planer enligt förvaltningens styrmodell och stadens årliga budgetarbete. Nomineringarna skickas av nämnden till kommunfullmäktige för beslut.

Förutsättningar

Kretslopp och vatten har följande investeringsområden Vatten- och avlopp, Avfall, VA-utbyggnad (Exploatering), Skyfall och Andra skattefinansierade investeringar (Tekniskt vatten). För Vatten- och avlopp (VA) har två alternativ för investeringsnomineringar tagits fram. Förslagen utgår från behov, mål, risker och förmåga för nämndens uppdrag inom VA. Detta arbetssätt har bland annat tagits fram efter iakttagelser och rekommendationer från stadsrevisionen i en granskning avseende förnyelsen av VA-anläggningen 2021 och låg även till grund för nomineringarna 2023-2032. De båda nomineringsalternativen som tagits fram är alternativ *Proaktiv* och ett alternativ med en betydande lägre investeringstakt, alternativ *Restriktiv*, där investeringsvolymen är planerad efter en minskning mot det proaktiva alternativet med ca 30%. Syfte med att ta fram dessa två alternativ är att visa på olika möjliga val för investeringstakten och prioriteringar. *Proaktiv* alternativet utgår från en ökande förmåga för att uppnå VA-anläggningens behov av förnyelse och utbyggnad så snart det är möjligt, medan alternativ *Restriktiv* visserligen ger en ökad förmåga men betydligt under det beräknade behovet under kommande år och en måluppfyllelse i detta avseende som skjuts utanför nomineringsperioden. Syftet är dock att ge alternativ som kan ge en lägre nivå på taxehöjning.

Bild 1 nedan visar grafen för investeringsvolym, Investeringsnominering 2024-2033, för de båda alternativen. Genomförandet per år som utfall ligger inom ett ungefärligt värde (skuggad yta i bild 1). Det kan uppstå på grund av tidsförskjutningar mellan åren av stora projekt, variation i resurstillgång och tekniska komplikationer som uppstår i projekt.

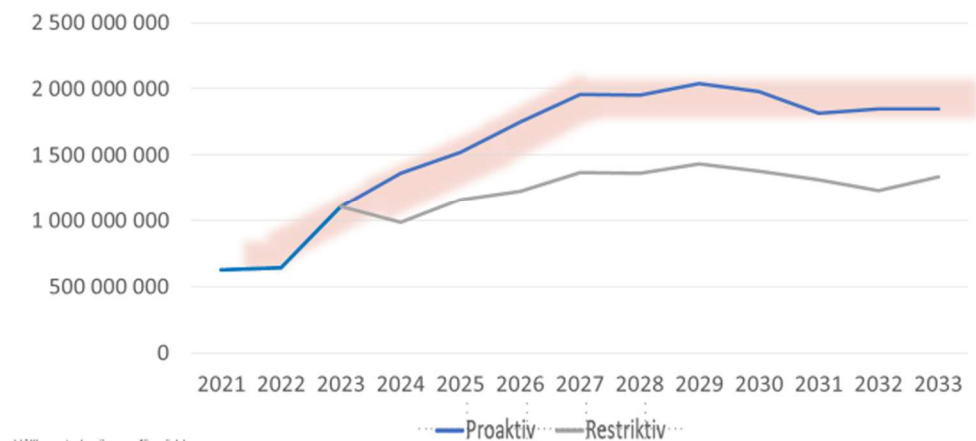

Bild 1. Investeringsnominering 2024-2033, alternativ Proaktiv och alternativ Restriktiv

Behov och mål

Behov av investeringar finns inom förvaltningens samtliga kärnprocesser: dricksvattenförsörjning, avloppshantering, avfallshantering samt skyfall. De styrs av de mål som förvaltningen tagit fram i de långsiktiga planerna Åtgärdsplan vatten, Regional vattenförsörjningsplan, Åtgärdsplan avlopp, Regional avfallsplan (Göteborgsregionen minskar avfallet), VA-utbyggnadsplan för befintliga områden samt Skyfallsöverenskommelsen. Måldelarna i planerna har varit föremål för nämndbeslut och sätter nivån för den ambition som finns och vad som betraktas som nödvändigt att uppnå. Underlag för planerna finns i utredningar med risk- och konsekvensbedömningar såsom råvattenutredning, avbrottsanalys, bräddrapport, mm. Det finns även så kallade "generalplaneinvesteringar" inom VA-verksamheten vilket styrs av stadens Översiktsplan och Utbyggnadsplanering. Generalplaneinvesteringar är större allmänna och gemensamma utbyggnader av systemet för att kunna försörja utbyggnadsområden för exploatering. De ligger därför också inom investeringar VA i stället för inom exploateringsinvesteringar. Generalplaneprojekt är svåra att styra tidsmässigt då tidplanerna styrs av andra aktörer.

Kretslopp och vattens investeringar är indelade i de ekonomiska definitionerna nyinvesteringar och reinvesteringar. Nämndens investeringar är både värdehöjande och värdeåterskapande åtgärder. Värdehöjande åtgärder definieras som åtgärder där nya anläggningar/funktioner byggs eller prestanda förbättras utöver ursprunglig funktion. Värdeåterskapande åtgärder är de som tillser att ursprunglig funktion bibehålls - även kallat förnyelse. Ungefär hälften av förnyelsebehovet är klassade som reinvesteringar. En viss del av investeringarna räknas också som förnyelse exempelvis där rör byts ut och samtidigt uppgraderas till en större dimension eller för en pumpstation där en ny förbättrad ersätter en gammal enklare. VA-anläggningens behov är i storleksordningen knappt två miljarder kronor per år för en långsiktig hållbarhet under nomineringsperioden

utifrån befintlig kunskap. Behovet är definierat som ett årligt behov för att upprätthålla (värdeåterskapande) VA-anläggningen samt ökade krav (värdehöjande) inom miljö, klimat och säkerhet och därtill även stadsutveckling på generalplanenivå. En bedömning, baserat på återanskaffningsvärde, är att förnyelse står för drygt hälften av behovet på två miljarder kronor. Förnyelsen behöver dubbleras för att uppnå VA-anläggningens behov utifrån befintlig kunskap. I bild enligt nedan framgår nivåer för investering, reinvestering och andel förnyelse med utgångspunkt i alternativ *Proaktiv*. Nominering för 2023-2032 framgår också.

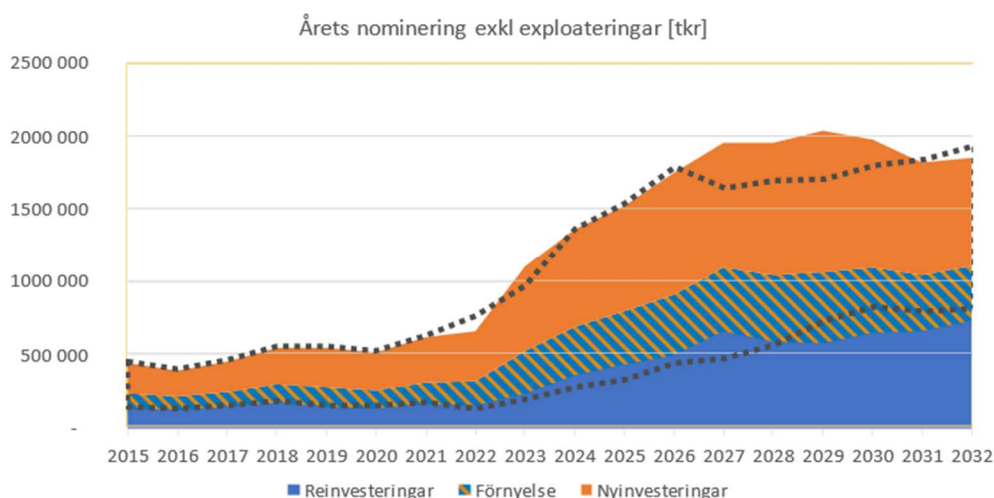

Bild 2. Nominering 2024-2033 alternativ *Proaktiv* med reinvesteringen och förnyelsenivåer inlagda. Streckade linjer visar nomineringen 2023-2032. Förnyelsetakt ca 1,1mdr 2033.

Måluppfyllelse och risker

För de två alternativ på investeringsnomineringar VA som tagits fram har måluppfyllelse samt risker och konsekvenser bedömts. Risker kopplat till investeringar uppstår då nämndens uppdrag riskerar att brista i leverans till invånarna och övriga brukare samt uppfyllande av lagkrav. Inom dricksvattenförsörjning är de största riskerna generellt råvattenbrist, otjänligt vatten, leveransavbrott och oplanerade driftkostnader till följd av akuta insatser på en föråldrad anläggning. Avloppshantering har risker såsom källaröversvämningar i hus, översvämningar på vägar mm, dålig vattenstatus, dålig badvattenkvalitet samt dyrare avloppsrening. Måluppfyllelse och risker är också relaterade till staden miljö- och klimatmål. Förvaltningen förmåga att uppfylla målsättningen inom detta område och den strategi som förvaltningen arbetar efter inom detta område är påverkat av den investeringsram som finns att tillgå.

I bild 3 enligt nedan görs en sammanfattning av alternativ *Proaktiv* med måluppfyllelse, konsekvenser och påverkan på stadens medborgare, de utmaningar som alternativet ger och exempel på de stora projekt och satsningar som alternativ *proaktiv* innefattar.

På samma vis sammanfattas alternativ *Restriktiv* i Bild 4.

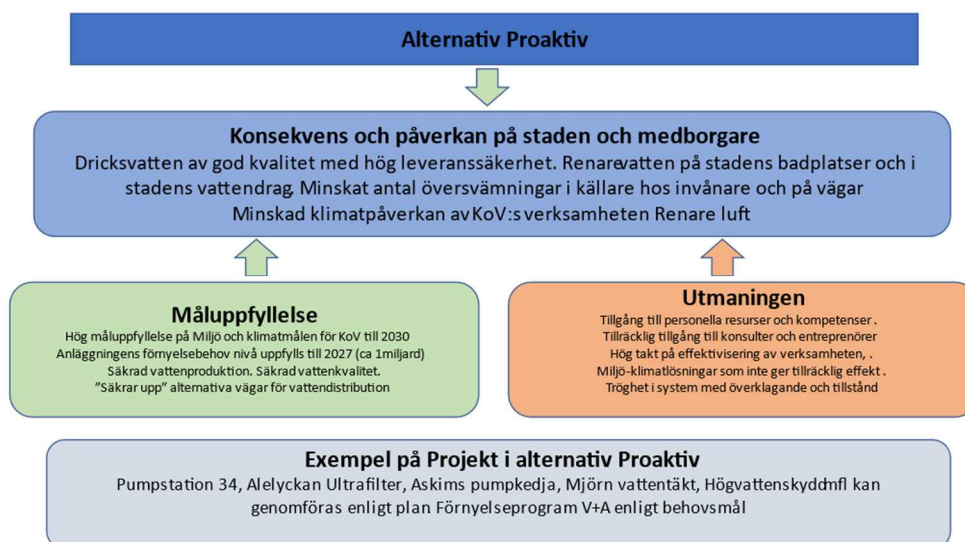

Bild 3. Sammanfattning alternativ Proaktiv.

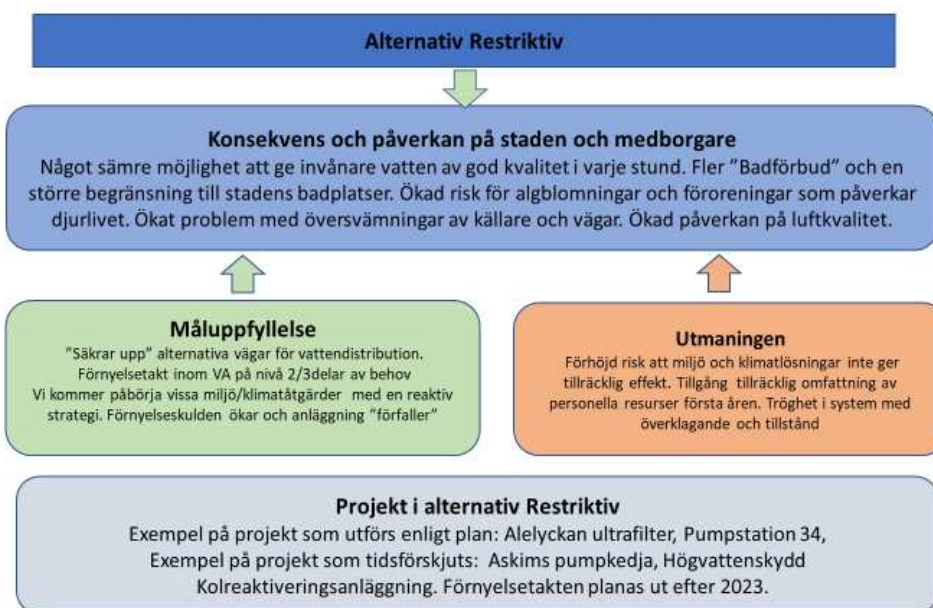

Bild 4. Sammanfattning alternativ Restriktiv.

Förvaltningens förmåga

Genomförandeförmågan för investeringsvolymen är dels beroende av egna personalresurser dels av externa faktorer som vattendomar och andra tillstånd, tillgång till konsulter och entreprenörer samt marknadsläget. Utifrån detta har förvaltningen gjort en bedömning av i vilken takt som förmågan att genomföra investeringsprojekten kan öka för att nå målen. Båda planerna är lagda för att öka förmågan under de första åren men där alternativ *Proaktiv* innebär en fortsatt

ökning för att som slutmål ligga på en hög måluppfyllelse. Alternativ *Proaktiv* når måluppfyllelse av behov i mitten av perioden medan alternativ *Restriktiv* med en lägre investerings- och förnyelsetakt inte når upp till beräknat behov och måluppfyllelse under perioden fram till 2033.

En tydlig politisk viljeinriktning som är stabil över tid bidrar till hög motivation hos och tillgång till personal, konsulter och entreprenörer. Omfattande arbete har påbörjats för att möta förmågan genom ökade bemanning (enligt personalförsörjningsplan), förändrade arbetssätt, utvecklad organisation, utvecklad projektprocess, kompetenshöjning samt dialog med konsulter och entreprenörer. Förväntning är att dessa åtgärder skall ge effekt i takt med att investeringsvolymerna ökar.

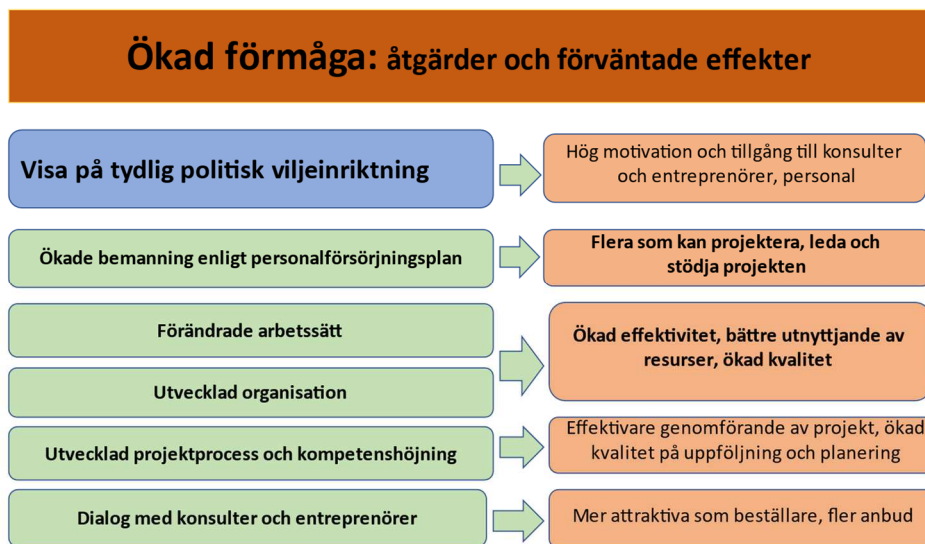

Bild 5. Ökad förmåga; åtgärder och förväntade effekter.

Förnyelse av VA-anläggningen förutsätter i högre grad insatser av egen personal än investeringar i nya anläggningar och ledningar. Exempel på sådana insatser är analys, samordning och kontroll av förnyelsearbeten inom befintligt ledningsnät för bibehållen leverans, projektarbeten under pågående drift i vattenverken, inkopplingar av förnyade vattenledningar med höga hygienkrav, mm.

Det är ingen skillnad i förutsättningar mellan alternativen för VA. Båda alternativen kräver en ökad förmåga mot dagens. Förmågan ökar bl.a genom en utökning av personal enligt personalförsörjningsplan. För att kunna genomföra den ökade förnyelsen för vatten- och avloppsledningsnäten med tillhörande anläggningar föreslås personalvolymen öka på både projekt- och driftavdelningarna inom VA. Utöver detta kommer arbetssätt fortsatt förändras och konsulter nyttjas i den grad det är nödvändigt. Båda alternativen innebär en högre investeringstakt, såväl på nyinvesteringar såväl som på reinvestering

avseende ökad förnyelse mot dagens nivå. Men både investerings- såväl som förnyelsetakten ligger betydligt lägre i alternativ *Restriktiv* och den betydande nivåskillnaden syns redan 2024.

Vatten och avlopp samt avfall, ekonomisk dimension

Kretslopp och vattennämndens investeringsbehov för vatten, avlopp och avfall perioden 2021–2033 uppgår i alternativ *Proaktiv* till 17 200 mnkr och i alternativ *Restriktiv* till cirka 11 300 mnkr (se också bild 1 och bild 2).

Alternativ *Proaktiv* har en tydlig ökningstakt i att nå VA-anläggningens beräknade investeringsbehov. Förnyelsetakten ökar kraftigt redan inom planperioden, och ökning fortsätter i samma takt fram till 2027 då en dubblerad förnyelsetakt på vatten- och avloppsledningar har uppnåtts. Förslaget innefattar en succesiv ökning för de prioriterade stora behoven, såväl enskilda stora satsningar som en kraftigt ökad reinvestering och förnyelsetakt på vattendistribution och avloppsavledning (se också Bild 2 ”Sammanfattning alternativ *Proaktiv*”). Jämfört med förra årets nominering ligger ökningen framförallt mellan 2026–2030. Denna ökning är delvis ett resultat av tidigare förskjutning av några stora projekt men också i linje med ambitionen att uppnå det beräknade investeringsbehovet. Den ökade kunskapen om behovet av förnyelse av anläggningar inom våra anläggningar finns med i den ökade investeringen under den aktuella perioden.

Alternativ *Restriktiv* för VA har en ökningstakt som bromsas in efter 2023 då flera större projekt behöver skjutas på framtiden och förnyelsetakten planar ut jämfört med alternativ *Proaktiv*. Prioriteringar mellan projekt inom området för de stora behoven kommer behövas göras i detta alternativ (se också Bild 3 ”Sammanfattning alternativ *Restriktiv*”).

Båda alternativen uppfyller behoven för stadens planerade stadsutveckling inom generalplaneinvesteringar, där bland annat utbyggnad av överföringsledningar på Norra Hisingen ingår men i alternativ *Restriktiv* kan satsningar bli något senarelagda.

Kapitaltjänstkostnader för alla investeringar finansieras genom debitering av VA-kollektivet enligt gällande VA-taxa och avfallskollektivet enligt gällande avfallstaxa.

Kapitalkostnaderna kommer att öka under planperioden i alternativ *Proaktiv* med 187 mnkr och med alternativ *Restriktiv* med 165 mnkr. Skillnaderna är relativt små under de första åren men sett över 10 års perioden ökar kostnaderna för alternativ *Proaktiv* med 700 mnkr och med alternativ *Restriktiv* med 483 mnkr (gäller perioden 2021–2033). Se bild 6 där kapitalkostnadens ökning i de båda alternativen framgår.

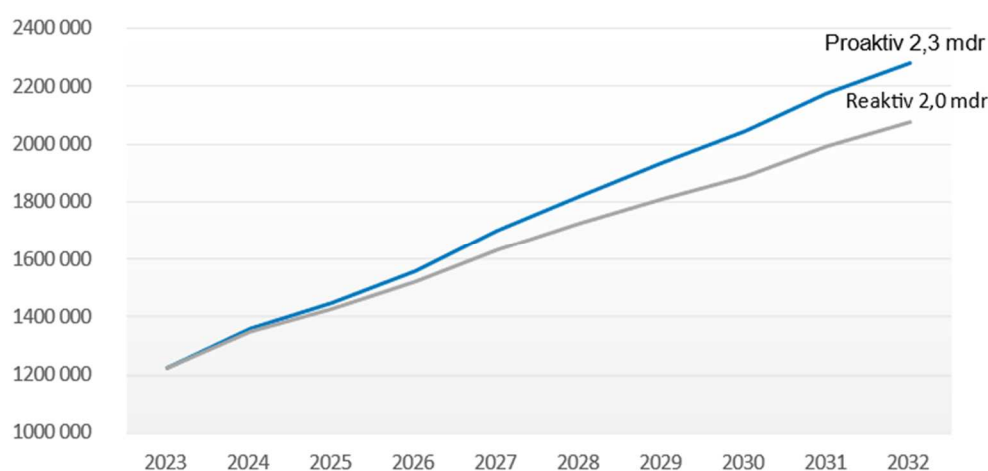

Bild 6. Kostnadsökning kapitalkostnader för alternativ Proaktiv och alternativ Restriktiv.

VA-utbyggnad (Exploatering)

Utbyggnad VA för exploateringar uppgår till ca 540 mnkr under planperioden och därtill 1 200 mnkr år 2026–2033. I nomineringen har hänsyn tagits till stadens prognos för utbyggnadstakt och en kraftig minskning har gjorts mot föregående års nominering.

Belopp i mnkr	Utfall		Prognos				
	2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2033
VA-utbyggnad	-70	-88	-120	-120	-140	-538	-1 200
VA-anslutnings-avgifter (från explo)	52	76	79	80	83	370	
VA-Utbyggnads-netto	-18	-12	-41	-40	-57	-168	
Budget 2021-2025						-596	

Skattefinansierade investeringar

Investeringsbehovet för skyfallsåtgärder är ca 1 220 mnkr för år 2024–2033. Område *Övriga skattefinansierade investeringar* finns även i år inlagt och beräknas till 500 mnkr och avser projektet Tekniskt vatten. Budgetposterna förutsätter finansiering via skattemedel både i investeringsbudget och driftbudget.

Förvaltningens sammantagna bedömning

Förvaltningen förordar investeringsnominering enligt alternativ *Proaktiv*. Detta alternativ innefattar en tydlig ökningstakt för att nå VA-anläggningens behov inom miljö, klimat och leveranssäkerhet och därtill även planerad stadsutveckling. Alternativet minskar riskerna för VA-verksamheten och ger bättre förutsättningar att upprätthålla nämndens uppdrag. Exempel på stora behov som omhändertas i alternativ *Proaktiv* är att byggnation av ny råvattentäkt kommer delvis vara genomförd under planperioden. Detta är en förutsättning för att kunna renovera råvattentunnlarna. Förvaltningen kommer att kunna påbörja renovering av ej

vattenfyllda delar före ny råvattentäkt är på plats, men inte de vattenfyllda delarna.

Råvattentunnlarna är en av VA-anläggningens största risker, då de är 60 år gamla, delvis vattenfyllda och inte kunnat inspekteras i stora delar sedan de byggdes. För dricksvattendistribution färdigställs projektet Södra ringen stomnät, vilket ger en ökad leveranssäkerhet av dricksvatten i södra och västra Göteborg. Alternativ *Proaktiv* innefattar en ökad takt av förnyelse för vattenanläggningar och ledningar. För avlopp följer vi enligt alternativ *Proaktiv* planen för Åtgärdsplan avlopp (ÅPA) med minskad bräddning och minskat tillskottsvatten. En ökad takt av förnyelse inom avlopp ingår. Vi färdigställer också projekt för flera stora pumpstationer och pumpkedjor. Förbättring av dagvatten och högvattenskydd ingår. Alternativet utgår också från att det finns utrymme för en aktiv roll inom miljö -och klimatarbetet med förutsättning att ha målsättning att vara ledande på flera områden. För övriga investeringsområden uppfylls i alternativ *Proaktiv* nödvändiga behov för att nå målen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Nämndens investeringsvolym påverkar taxebehovet för lång tid framöver, särskilt på VA-området. De höga investeringsvolymerna kommer att medföra, och har redan medfört, en kraftigt ökad låneskuld, ökade kapitalkostnader och därmed en ökad räntekänslighet. Flera stora investeringar och investeringsområden inom nämnden finansieras med gröna obligationer och det är ett underlag för stadens upplåning. Med alternativ *Proaktiv* så minskar riskerna för oplanerade stora driftkostnader till följd av akuta insatser på en föråldrad VA-anläggning och dyrare avloppsreningen till följd av inläckande tillskottsvatten i ett föråldrat i ledningsnät. Förslaget innebär också att underhållsskulden minskar under perioden med målsättning att inte skjuta problem till kommande generationer i staden.

Båda alternativen innebär en ökning av egen personal och en ökad driftkostnad.

Alternativ *Proaktiv* kommer att påverka VA-verksamhetens totala kostnader mer än det alternativ *Restriktiv* med ca 12 mnkr för år 2024 och ytterligare lika mycket för år 2025. De totala kostnaderna beräknas öka med cirka 210 mnkr för hela tioårsperioden om man väljer det alternativ *Proaktiv*.

Skillnaden mellan kapitalkostnaden för alternativ *Proaktiv* och alternativ *Restriktiv* är i stort sett lika stora. Kapitaltjänstkostnaderna för *Proaktiv* ökar totalt med 42 mnkr för perioden år 2021–2025 och 205 mnkr för perioden år 2026–2033.

Bedömning ur ekologisk dimension

Den ekologiska dimensionen är grundläggande för förvaltningens verksamhet. Kretslopp och vattens övergripande syfte är att erbjuda långsiktigt hållbara lösningar för stadens VA-försörjning och avfallshantering. Den föreslagna

investeringsplanen är ett för staden viktigt bidrag för att inte överlämna de stora miljöproblemen till nästa generation göteborgare. Planen utgår också från att förvaltningen tar en aktiv roll och eftersträva höga ambitionsmål i klimat och miljöarbetet.

Bedömning ur social dimension

Uppdraget är att förse samtliga brukare och kunder med säker och effektiv produktion och leverans av dricksvatten, säker avledning av avloppsvatten och en effektiv och miljömässigt korrekt avfallshantering. Planen bidrar till bättre möjligheter för friluftsliv som bad mm och social trygghet i att ha tillgång till hälsosamt och gott dricksvatten. Miljö- och klimatåtgärder på tex schaktfria metoder och högre grad av eldrivna arbetsfordon påverkar också den sociala dimensioner genom bättre luftkvalité och mindre buller som påverkar livskvaliteten för de som bor och vistas i staden.

Investeringsnomineringar 2024 Proaktiva

Kretslopp och vattennämnden

Innehållsförteckning

1	Investeringsvolym	3
1.1	Övergripande beskrivning av investeringsvolym	3
1.1.1	Re- och ersättningsinvesteringar... Fel! Bokmärket är inte definierat.	
1.1.2	Nyinvesteringar	Fel! Bokmärket är inte definierat.
1.2	Övergripande beskrivning av exploateringsvolym	5
1.3	Beskrivning av investeringsvolym utifrån investeringsområden	5
1.4	Beskrivning av betydande projekt	7
1.5	Övergripande beskrivning av skyfallsinvesteringar.....	10
1.6	Övergripande beskrivning av andra skattefinansierade investeringar	11
2	Driftkonsekvenser	12
2.1	Kapitalkostnadsutveckling.....	12
2.2	Driftkostnadseffekter (drift, tillsyn, skötsel).....	13
3	Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner	15

1 Investeringensvolym

1.1 Övergripande beskrivning av investeringensvolym

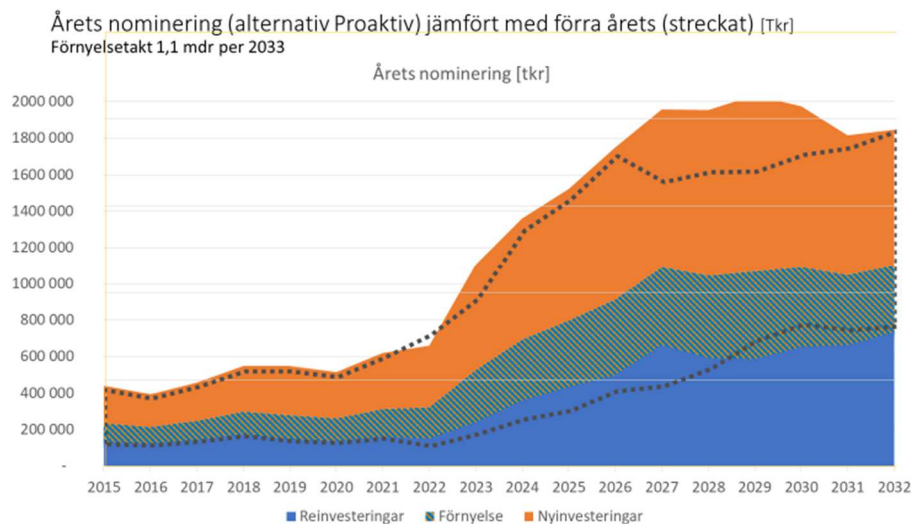
Belopp i mnkr	Utfall		Prognos				
	2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2033
Inkomster	59	72	70	70	70	341	
Utgifter*	-623	-643	-1 090	-1 285	-1 495	-5 136	-12 313
varav Re- /Ersättningsinv	-163	-147	-236	-316	-415	-1 277	-4 123
varav Nyinvestering	-460	-496	-854	-969	-1 080	-3 859	-8 190
Investerings- netto	-564	-571	-1 020	-1 215	-1 425	-4 795	-12 313
Budget 2021-2025						-5 506	

* enligt beslutad budgetram 2024-2025

Kretslopp och vattennämndens investeringensnominering för vatten, avlopp och avfall perioden 2021–2033 uppgår till cirka 17 450 mnkr där cirka 17 215 mnkr avser investeringar inom VA-verksamheten och cirka 235 mnkr avser investeringar inom avfallsverksamheten.

Exploateringsinvesteringar ingår inte i dessa belopp utan beskrivs i separat tabell. Av investeringensvolymen för vatten och avlopp är cirka 5 390 mnkr reinvestering. Motsvarande summa för avfall uppgår till cirka 12 mnkr.

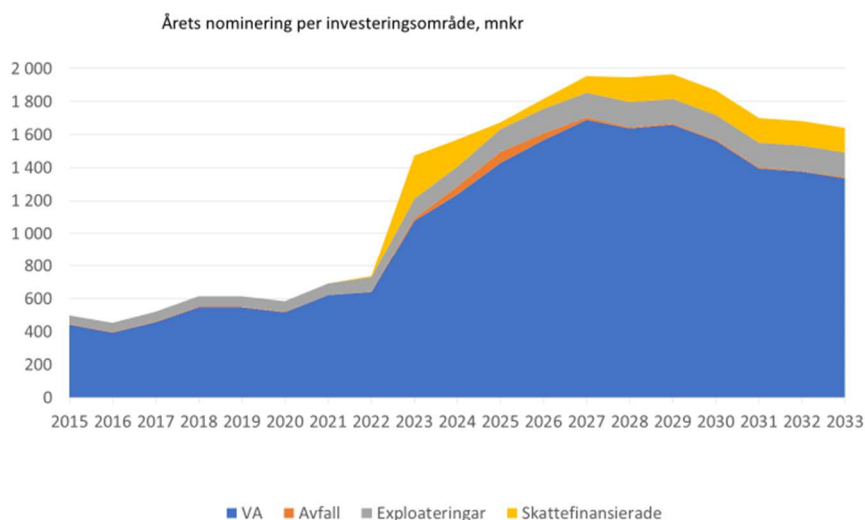
Nomineringen av investeringar enligt ett alternativ som vi kallar Proaktiv ger en tydlig ökningstakt för att nå VA-anläggningens beräknade investeringensbehov. Nivån är den bedömda för att säkerställa bibehållet värde och funktion på anläggningen. Budgeten för planperioden fram till 2025 uppnås. Förnyelsetakten ökar kraftigt redan inom planperioden, och ökning fortsätter i samma takt fram till 2027 då en dubblerad förnyelsetakt på vatten- och avloppsledningar förväntas ha uppnåtts. Förslaget innefattar en succesiv ökning för de prioriterade stora behoven, såväl enskilda stora satsningar såväl som en kraftig ökad reinvestering och förnyelsetakt på vattendistribution och avloppsavledning Jämfört med förra årets nominering ligger förändringen framförallt mellan 2026–2030 där ytterligare nivåökning i investeringensvolymen (streckad linje avser förra årets nominering).

För att kunna genomföra investeringarna enligt det Proaktiva alternativet krävs en fortsatt förbättrad förmåga. Den kraftiga ökningen av förmågan är en utmaning för förvaltningen men en rad åtgärder har vidtagits och kommer att vidtas för att den nödvändiga förmågan skall kunna uppnås. Bemanning fortsätter öka enligt personalförsörjningsplanen. Utveckling av organisationen och ändrade arbetssätt är under införande. En fortsatt utveckling av projektprocessen samt en fortsatt fördjupad dialog med entreprenörer och konsulter är några av de större åtgärder som genomförs.

Förnyelse och reinvestering ökar kraftigt 2023–2026 för att sedan plana ut på en fortsatt hög nivå. Nivån utgår från ett beräknat behov för att upprätthålla funktionen på anläggningarna och inte öka underhållsskulden. Förvaltningen bedömer att det kommer ta ytterligare år av utveckling och ökad förmåga innan läge kan uppnås då underhållsskulden minskar.

Beskrivning av några av de större investeringssatsningarna och projekten görs i kapitel 1.4. De betydande skyfallsinvesteringsåtgärder som inplaneras under perioden ligger utanför VA-taxan och är skattefinansierade och beskrivs i kapitel 1.5.

1.2 Övergripande beskrivning av exploateringsvolym

Belopp i mnkr	Utfall		Prognos				
	2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2033
VA-utbyggnad	-70	-88	-120	-120	-140	-538	-1 200
VA-anslutningsavgifter (från explo)	52	76	79	80	83	370	
VA-Utbyggnadsnetto	-18	-12	-41	-40	-57	-168	-1 200
Budget 2021-2025						-596	

Prognosen för exploateringsvolymen har i årets nominering skrivits ner och KF budgeten för planperiodens 2021–2025 kommer inte att uppfyllas. Minskningen totalt från föregående års nominering för planperioden är 367 mnkr och för 2026–2033 är minskningen 399 mnkr. Detta är en anpassning till staden minskade exploateringstakt och konjunktur.

VA-utbyggnad vid genomförande av detaljplan finansieras delvis med anläggningsavgifter för fastigheter inom planområdet, delvis genom de bruksavgifter som betalas av alla VA-kunder i Göteborg. Intäktsgården beräknas öka i aktuell nomineringsperiod. Intäkterna styrs av taxan som hanteras i ett separat tjänsteutlåtande. Exploateringsinvesteringar i Göteborgs Stad utgår från Göteborgs kommunfullmäktiges budget med prioriterade mål. Exploateringsinvesteringar i staden genomförs av ny organisation inom NOS för exploatering, medan utförandet av investeringsprojekten vanligtvis brukar samordnas från Stadsmiljöförvaltningen. Kretslopp och vatten är med i planerings- och utförandeskedet och lämnar planeringsunderlag i form av beräknade investeringskostnader för VA-åtgärder för delar vilka Kretslopp och vatten svarar. Förvaltningen arbetar för att medverka till att nya bostäder, skolor med mera byggs ut enligt plan. Kretslopp och vatten har begränsade möjligheter att styra eller prioritera exploateringsinvesteringar då dessa ofta tidsmässigt styrs av exploatörernas intresse vilket påverkas av exempelvis rådande konjunkturläge samt planprocess.

1.3 Beskrivning av investeringsvolym utifrån investeringsområden

Belopp i mnkr	Inv område	Utfall		Prognos				
		2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2033
VA investeringar	Ink	59	72	70	70	70	341	0
	Utg	-457	-494	-840	-925	-1 015	-3 731	-8 096

	Netto	-398	-422	-770	-855	-945	-3 390	-8 096
VA reinveste ringar	Ink							
	Utg	-163	-146	-235	-315	-414	-1 273	-4 115
	Netto	-163	-146	-235	-315	-414	-1 273	-4 115
Avfall investeri ngar	Ink							
	Utg	-3	-2	-14	-45	-65	-129	-94
	Netto	-3	-2	-14	-45	-65	-129	-94
Avfall reinveste ringar	Ink							
	Utg	0	-1	-1	-1	-1	-4	-8
	Netto	0	-1	-1	-1	-1	-4	-8
Nettoinvestering Totalt								

Nämnden har ett antal kärnprocesser baserat på uppdrag i reglementet. Nedan beskrivs investeringarna inom dessa kärnprocesser

Dricksvattenförsörjning:

Målet är att ha långsiktigt hållbart, gott och hälsosamt dricksvatten samt råvatten, och en säker leverans av dessa. Investeringar inom detta område omfattar prestandaökning och förnyelse av råvattenanläggningen och våra vattenverk befintligt dricksvattennät, dricksvattenpumpstationer samt hög- och lågreservoarer (vattentorn) och gemensamhetstunnlar.

Exempel på stora behov som omhändertas i alternativ Proaktiv beskrivs övergripande här och utvalda projekt mer fördjupat i kap.1.4

Under nomineringsperioden kommer byggnation av ny råvattentäkt delvis vara genomförd. Den är en förutsättning för att kunna renovera råvattentunnlarna. Vi kommer kunna påbörja renovering av ej vattenfyllda delar av råvattentunnlarna. Råvattentunnlarna är en av VA-anläggningens största risker, då de är 60 år gamla, delvis vattenfyllda och inte kunnat inspekteras i stora delar sedan de byggdes. Projekten Pumpstation 34, Ultrafiler Alelyckan genomförs under perioden och Nödvattentäkter vara påbörjat. Dessa projekt minskar risken för sämre råvatten och råvattenbrist samt säkrar leveransen av hälsosamt dricksvatten. Projekten Södra Ringledden, Nödmatning Kungsbacka, Norra Ringledden samt diverse mindre projekt som reservoarer, förstärkningsåtgärder och tryckstegringsstationer är också de inplanerad inom nomineringsperioden. Förnyelsetakten för ledningsnätet ökas för att i mitten på nomineringsperioden ligga på en fördubblad nivå. Dessa projekt minskar riskerna för otjänligt vatten och leveransavbrott.

Avloppshantering

Målet är att avloppshanteringen ska fungera med minimal påverkan av översvämningar, bräddning och tillskottsvatten, samt att den bidrar till god status enligt EU:s vattendirektiv. Investering inom detta område omfattar prestandaökning i och förnyelse av dagvattennät, spillvattennät och

kombinerat avloppsnät, spillvatten- och avloppspumpstationer samt dagvatten- och spillvattentunnlar. Utbyggnad av kommunalt avloppssystem inom VA-upprustning följer VA-utbyggnadsplan för befintliga områden på samma sätt som för dricksvattenförsörjning. För avlopp följer vi planen för Åtgärdsplan avlopp med mål för minskad bräddning och minskat tillskottsvatten med fler. En tydligt ökad takt av förnyelse ingår. Vi färdigställer också flera projekt för stora pumpstationer och pumpkedjor såsom Askim förstärkning, Björlanda Pumpkedja, och Bulycke Pumpstation. Projekt för minskad bräddning, separering av dagvatten från spillvatten och minskat tillskottsvatten påbörjas i planerad tid. Förbättring av dagvattensystemet och högvattenskydd påbörjas under perioden. Dessa projekt bidrar till en god avloppshantering samt minskar risken för källaröversvämningar, översvämningar, dålig vattenkvalitet i känsliga sjöar och vattendrag, dålig badvattenkvalitet och höga flöden till avloppsreningsverket. Förnyelsetakten av avloppshantering innebär att underhållsskulden inte ökar men är trots storleksordningen inte tillräckligt hög för att under perioden nämnvärt minska skulden. Bedömningen är att de projekt som prioriteras enligt alternativ Proaktiv har störst effekt att minimera riskerna och på så sätt komma närmare målen.

Generalplaneinvesteringar

Generalplaneinvesteringar redovisas specifikt då de inte styrs från förvaltningen utan i samband med att utbyggnad sker i de exploateringsområden de ska försörja. Dessa investeringar är till nytta för fler (kommande eller befintliga) än bara den detaljplan som initierar utbyggnaden. Budgetpost för utbyggnaden av Överföringsledning Norra Hisingen finns med som uppgår till cirka 1 530 mnkr. Överföringsledning Norra Hisingen är till för att kunna försörja kommande stadsutveckling på Norra Hisingen med kommunalt VA. Försörjning med VA till flera stadsutvecklingsprojekt ingår i planen.

Avfallshantering

Investeringsbehovet avser investeringar vid återvinningscentraler, behållare, vissa äldre deponier som inte längre är i drift. Brudare mossens lakvattenanläggning samt mindre övriga investeringar inom avfallsområdet. Det största investeringsprojektet inom detta verksamhetsområde utgörs av anläggande av en ny kretsloppspark i södra Göteborg.

För avfall är investeringsplanen minskad 2021-2025 jämfört med KF` s beslutade budget. Detta beror på att Higab kommer att ta större delen av investeringskostnaden för den nya kretsloppsparken som tidigare låg i Kretslopp och vattens investeringsbudget. Ändrad lagstiftning för insamling av matavfall och förpackningar innebär investeringar i behållare för perioden 2023-2028 vilket innebär att minskningen motverkas något. Investeringsprojektet för den nya Kretsloppsparken startas under 2023 och kommer att pågå till och med 2026 enligt plan.

1.4 Beskrivning av betydande projekt

En rad betydande investeringsprojekt är under genomförande eller i planeringsstadiet. de bidrar alla på olika sätt att uppfylla de behov

förvaltningen har under sitt ansvar. Förutom de större projekten redogör här kort för ett par av de större förnyelseprogram inom vattendistribution och avloppsavledning.

Här följer en beskrivning av stora projekt och/eller projekt som på har en stor betydelse. Projekten är pågående eller planerade att genomföras under nomineringsperioden.

Alelyckan ultrafilter: Målet med projektet är en säker leverans av gott och hälsosamt vatten på ett långsiktigt hållbart sätt och ger utökad produktionskapacitet och förbättrad rening med ultrafilter som ett nytt processteg. Beslutad ram i KF inklusive riskutrymme 900 mnkr (Budget 890 mnkr i 2022 år prisnivå). Vid projekteringen framkom behov av mer omfattande ledningsarbeten vilka har slutförts under 2022. Projektet bedöms bli klart under kvartal 2 2026.

Askims pumpkedja (Askims förstärkning spillvatten): För att fortsatt kunna avleda spillvatten från Askim behöver kapaciteten öka genom uppdimensionering. Det befintliga avloppssystemet behöver också rustas upp i och från Askim för att bli mer robust och förstärkas. Förstärkningen av avloppsnätet bedöms behöva vara klart inom ca 10–20 år då kapacitet inte kommer räcka. Projektet är i förstudiefas. Prognosen i detta skede är ca 240 mnkr med genomförande ca 2025–2028.

Överföringsledningar Norra Hisingen: För att försörja kommande stadsutvecklingsområden på Norra Hisingen så behöver överföringsledningar för VA byggas ut. Förvaltningen har i samarbete med berörda förvaltningar i staden tagit fram ett förslag på sträckning som möjliggöra VA-försörjning till kommande områden Säve Flygfält Planprogram, Säve Samhälle och Kärra/Skogome. Där Säve Flygfält Planprogram planeras först. Målet med projektet är att kunna försörja kommande stadsutveckling på Norra Hisingen med kommunalt VA.

Norra Ringleden: Utbyggnad och redundans av stomnät. Etapp 1 Backaplan är påbörjad samt förstärkning Gamlestadsvägen. Ytterligare 8 etapper är planerade. Norra Ringen är en föreslagen förstärkning som är tänkt att utgöras av en knappt 8 km 1000 mm-ställedning. Den ska förbinda Alelyckans vattenverk med befintlig ringledning vid Wieselgrensplatsen, via Gamlestaden-Marieholm och vidare västerut.

Södra Ringleden: Utbyggnad och redundans av stomnät. Etapp 1 Bifrostgatan 1,2 km 1000 mm ställedning är avslutad. Projektering av etapp 2 från Bifrostgatan och västerut, en cirka 2 km lång 1000 mm ställedning pågår. Etapp 3 från Frejagatan och österut är påbörjad. Projekten ligger i Mölndal stad. Ytterligare 2 etapper är planerade. Syftet med projektet är att öka leveranssäkerheten och distributionskapaciteten i stomnätet från Lackarebäck till Högsbo

Mjörn råvatten: Projekt Mjörns vattentäkt är ett samarbetsprojekt mellan Lerums kommun och Göteborgs stad, Kretslopp och vatten med målet att säkra och nyttja Mjörn som råvattentäkt. En avsiktsförklaring undertecknades av båda parter 30 januari 2023. Syftet med projektet för Kretslopp och vattens del är att erhålla en kompletterande råvattentäkt till Alelyckans vattenverk en förstärkt råvattenförsörjning. En förstärkt

råvattenförsörjning för Kretslopp och vatten innebär en förstärkt råvattenförsörjning för Göteborgsregionen. Syftet med projektet för Lerums kommun är att erhålla en primär råvattenförsörjning till Lerums kommuns nya planerade vattenverk. Kretslopp och vattennämnden godkände ett inriktningsbeslut 2022-04-06 att säkra Mjörn som råvattentäkt.

I inriktningsbeslutet angavs en grovt uppskattad total projektkalkyl för Kretslopp och vattens del på cirka 1,5 miljarder kronor. Projektet har ännu inte informerats till KF/KS. Nu pågår utredningar för vattenskydd, tillståndsansökan och överföringsledningar. Projektet bedöms vara färdigställt 2030–2035.

Förstärkning ledningsnät Göteborg Kungsbacka: Kretslopp och vatten har tecknat avtal med Kungsbacka kommun kring framtida samverkan avseende VA-försörjning. Om någon av kommunerna tillfälligt riskerar att få brist på dricksvatten ska man i framtiden kunna hjälpa varandra. För att möjliggöra detta behövs omfattande ledningsutbyggnad inom båda kommunerna.

Projektet Förstärkning ledningsnät Göteborg-Kungsbacka omfattar den del av ledningsutbyggnaden som behöver göras inom Göteborgs stad, samt anläggandet av en tryckstegringsstation längs sträckan. I nuläget pågår en fördjupad förstudie och förprojektering; beslutssumman för denna fas är 10 mnkr. En preliminär totalkalkyl för projektet är uppskattad till drygt 300 mnkr. Totalkalkylen kommer att genomarbetas ytterligare efter att resultatet av den fördjupade förstudien och förprojekteringen har sammanställts. Projektet planeras att tas upp som infoärende i Kretslopp och vattennämnden i maj 2023, inför nästkommande fas Detaljprojektering. Beslutsärende i nämnden avseende Detaljprojektering är planerat till december 2023, och vidare beslut i KF under vintern/våren 2024. Genomförandefasen av projektet planeras till år 2026–2029.

Kemikalieanläggningar : Utbyggnad av kemikalieanläggning för vattenverken med syfte att öka lagringskapacitet och säkerhet vid kris.

Pumpstation 34: Projektet innebär en uppgradering av kapaciteten samt renovering av en pumpstation som är helt avgörande för en säker leverans av råvatten till produktionen av dricksvatten. Pumpstationen har passerat sin tekniska livslängd och renoveringsbehovet är stort. Projektet uppfyller målområde säker leverans och långsiktigt hållbart i Åtgärdsplan vatten (ÅPV). En förstudie genomfördes 2020 och ligger till grund för projektet. Projektet planeras vara avslutat kvartal 4 2026. En grov kostnadsuppskattning baserad på förstudien visade på en total kostnad på ca 200 mnkr (kostnadsnivå 2021) i dagsläget bedöms konstaderna till ca 250 mnkr.

1.5 Övergripande beskrivning av skyfallsinvesteringar

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos							
	I	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2031
Inkomster									
Utgifter									
varav Re- /Ersättningsinv									
varav Nyinvestering				-1	-14	-20	-40	-75	-1 060
Investerings- netto				-1	-14	-20	-40	-75	-1 060
Budget 2021- 2025								-100	

Investeringsbehovet för skyfallsåtgärder är i nuläget beräknade till 1 060 mnkr för 2023–2033. Kretslopp och vatten har i sitt reglemente att samordna och driva dagvatten- och skyfallsfrågan i Göteborg, och att ansvara för att staden vidtar erforderliga åtgärder på området. I plan- och bygglagen samt i flera av stadens styrande dokument ställs krav på att skyfallsinvesteringar genomförs, bland annat för att skydda samhällsviktiga funktioner och infrastruktur. Kretslopp och vatten har sedan 2017 arbetat med att ta fram arbetssätt, metoder och beslutsunderlag för identifiering och prioritering av möjliga skyfallsåtgärder. Kretslopp och vatten har beviljats skattemedel ur stadens budget för 2022–2025 för att genomföra skyfallsinvesteringar. Budgetposten redovisas separat eftersom den finansieras via skattemedel både i investeringsbudget och driftbudget. Dessa medel planeras ligga till grund för genomförandet av skyfallsanläggningar till exempel vid utpekade äldreboenden och förskolor. För 2024 uppskattas investeringsbudgeten uppgå till 20 mnkr.

Uppskattade kostnader för skyfall, skall ses som indikativa i detta läge. Stora investeringar kan förväntas framåt men hur snabbt dessa kan genomföras beror på hur politiken beslutar kring målbild och ambitionsnivå. Flera utmaningar kvarstår kring bland annat finansiering i stort i staden för denna typ av åtgärder. Ansvarsfrågan och delvis oklarheter i befintliga lagar påverkar också det genomförbarhet och tidplan på samtliga satsningar kopplade till skyfall. Allt detta håller vi dock på att utreda och lära oss av i pågående pilotprojekt inom staden. Kostnader och investeringar kopplade till skyfall kan alltså komma att ändras kommande år.

1.6 Övergripande beskrivning av andra skattefinansierade investeringar

Belopp i mnkr	Prognos					
	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2032
Tekniskt vatten						
Inkomster						
Utgifter						
<i>varav Re-/Ersättningsinv</i>						
<i>varav Nyinvestering</i>	-4	-250	-146		-400	0
Investerings-netto	-4	-250	-146		-400	0
Budget 2021-2025					-500	

Kretslopp och vatten har fått i uppdrag av staden att bygga ut rörledningar för tekniskt vatten. Cirka 6 km långa rörledningar från avloppsreningsverket kommer att förse en kommande batterifabrik med renat, återanvänt vatten som kyl- och processvatten. Med hjälp av återvunnet avloppsvatten (tekniskt vatten) kyler och värms fabriken, värme och kyla återvinns därefter och bidrar i fjärrvärmenätet. Det är första gången som tekniskt vatten används för kylning i Göteborg i den här storleksordningen. Staden har i samverkan med Gryaab för avsikt att utveckla användandet av renat avloppsvatten, tekniskt vatten. Projektet startade 2022 med förstudie och upphandling och 2023–2024 är projektet under genomförande. Totalkostnaden bedöms till 400 mnkr. Med riskpåslag på 25% är den yttre ramen 500 mnkr Budgetposten förutsätter finansiering via skattemedel både i investeringsbudget och driftbudget.

2 Driftskonsekvenser

2.1 Kapitalkostnadsutveckling

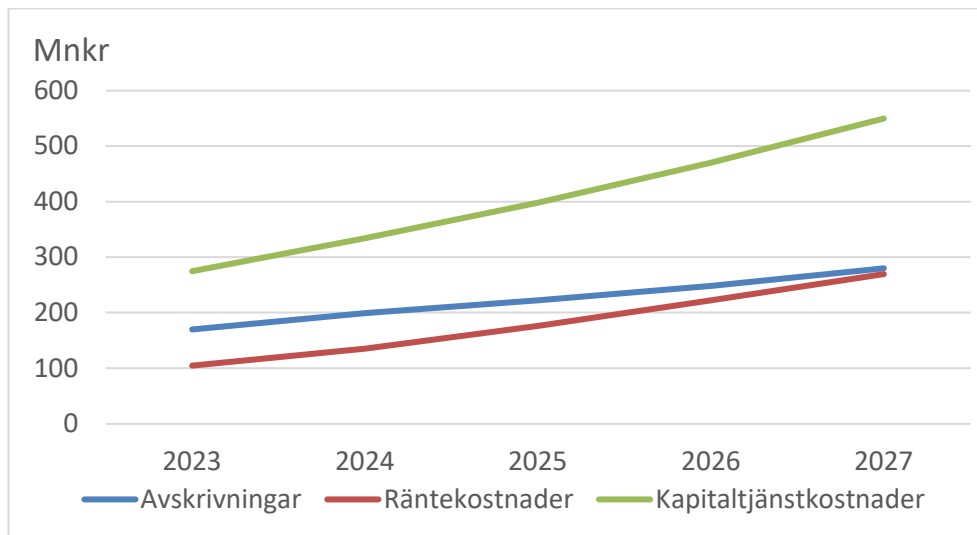
Belopp i mnkr	Utfall		Prognos			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kapitalkostnader						
Avskrivningar	-149	-156	-170	-199	-222	-248
Räntekostnader	-62	-54	-105	-135	-176	-222
Totala kapitalkostnader	-211	-200	-275	-333	-397	-470
<i>Kapitalkostnader i nomineringar 2023</i>			-232	-272	-303	-367

Kapitalkostnaderna kommer öka från drygt 200 mnkr 2022 till cirka 470 mnkr under planperioden fram till 2026. Kapitalkostnaderna har beräknats baserat på avskrivningar för aktiverade projekt till och med 31 december 2022 samt planerade investeringsvolymerna 2023–2025. Aktiveringsbedömningar har gjorts för 2023–2025 baserat på projektens planering.

Vi räknar med en genomsnittlig avskrivningstid på 55 år. Enligt den kontokreditränta som beräknas av stadens Finansavdelningen kommer räntekostnaderna på nämndens låneskuld beräknas till med en ränta på 1,8% år 2023, 2,00% år 2024 och 2,25% år 2025. Jämförelsevis uppgick räntan för 2022 under 1 %.

En effekt av ökande avskrivningar och ökande ränta är att ökande investeringsvolymerna inte visar sig inte fullt ut år de första åren utan först på några års sikt. Valet av investeringsvolym påverkar taxebelövet för lång tid framöver. De höga investeringsvolymerna kommer att medföra en kraftigt ökad låneskuld, ökade kapitalkostnader och därmed en ökad räntekänslighet.

Till stor del finansierar nämndens investeringar med gröna obligationer och det är ett underlag för stadens upplåning.

2.2 Driftkostnadseffekter (drift, tillsyn, skötsel)

Belopp i mnkr	Utfall		Prognos			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftkostnader						
Årligen tillkommande driftkostnader (tillkommande anläggningar, netto)		4	5	6	7	7
Totala investeringsrelaterade driftkostnader		4	5	6	7	7

De flesta av driftkostnadsförändringarna kommer av andra skäl än investeringsprojekt (ökade krav, höjd säkerhet med mera).

Driftkostnadsökningen kommer ofta långt efter investeringen är tagen – en ny anläggning är billig i drift.

För investeringar generellt inom VA inklusive exploateringar (pumpstationer, tryckledningar, rör mm) har en schablonmässig beräkning gjorts. För investeringar inom vattenproduktion räknar vi inte med ökade driftkostnader förutom för specifika objekt. Driftkostnaden för skyfallsanläggning är uppskattad till 100–500 tkr beroende på när under perioden som investeringarna färdigställs. För investeringar inom avfall räknar vi inte någon schablonmässig driftkostnadsutveckling utan endast för specifika tillkommande objekt. Inga objekt är aktuella perioden 2024–2026.

Med alternativ Proaktiv förväntas riskerna med oplanerade stora driftkostnader till följd av akuta insatser på en föråldrad VA-anläggning

minska. Risken minskar också för dyrare avloppsrening till följd av inläckande tillskottsvatten i ett föråldrat i ledningsnät. rent generellt förväntas kostnaderna för driftorganisationerna minska om anläggningen är i gott skick.

3 Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner

Ekologisk dimension

Den ekologiska dimensionen är grundläggande för förvaltningens verksamhet. Kretslopp och vattens övergripande syfte är att erbjuda långsiktigt hållbara lösningar för stadens VA-försörjning och avfallshantering. Den föreslagna investeringsplanen Proaktiv är ett för staden viktigt bidrag för att inte överlämna de stora miljöproblemen till nästa generation göteborgare. Investeringsplanen bidrar också till måluppfyllelse för Göteborgs samtliga miljömål. Planen utgår från strategin att vara ledande i arbetet med att hitta miljö-klimatlösningar för verksamheten enligt målet att Kretslopp och vattens klimatavtryck skall vara nära 0 år 2030.

Social dimension

Planen bidrar till bättre möjligheter för friluftsliv genom tillgång till bad, rena vattendrag och ett rikt djurliv och social trygghet i att ha tillgång till hälsosamt och gott dricksvatten och fungerande avlopps- och avfallshantering. I övrigt gör förvaltningens verksamhet, avseende såväl drift som investeringar, ingen åtskillnad på kön, ålder, religionstillhörighet, sexuell läggning, etniskt ursprung med mera. Uppdraget är att förse samtliga brukare och kunder med säkra och effektiv produktion och leverans av dricksvatten, säker avledning av avloppsvatten och en effektiv och miljömässigt korrekt avfallshantering.

Ekonomisk dimension

Nämndens investeringsvolym påverkar taxebehovet för lång tid framöver, särskilt på VA-området där investeringsvolymen är markant högre än på avfallsområdet. De höga investeringsvolymerna kommer att medföra en kraftigt ökad låneskuld, ökade kapitalkostnader och därmed en ökad räntekänslighet. Till stor del finansieras våra investeringar med gröna obligationer och det är ett underlag för stadens upplåning. Aktuell investeringsplan för perioden kommer att medföra något ökade driftkostnader och men också högre intäkter i och med att anläggningen utökas. Reinvestering bedöms inte medföra ökade driftkostnader. Delvis kompenseras ökade kostnader i och med att nya pumpar och större ledningsdimensioner även innebär lägre energiförbrukning.

Planerad nyinvestering i utökade och förbättrade anläggningar för VA och avfall ger vissa ökade kostnader för drift och underhåll men för staden som helhet innebär en god status på anläggningen färre driftstörningar som påverkar medborgaren och lägre kostnader orsakade av tex läckor och översvämningar.

Göteborgs
Stad

4. Stadsfastighetsnämnden

Investeringsnomineringar 2024

Underlaget innehåller nämndens protokoll, tjänsteutlåtande samt rapport avseende nämndens investeringsnomineringar för 2024. För eventuella ytterligare bilagor återfinns de i nämndens handlingar.

[Sammanträde Stadsfastighetsnämnden 2023-03-24 - Stadsfastighetsnämnden - Nämndhandlingar - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](#)

§ 59 SFF-2023-00384

Investeringsnomineringar 2024

Beslut

1. Stadsfastighetsnämndens godkänner stadsfastighetsförvaltningens förslag till investeringsnomineringar för perioden 2024–2033.
2. Beslutet med bilagor översänds till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Handlingar

1. Investeringsnomineringar 2024 för stadsfastighetsnämnden
 - 1.1 Bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna
 - 1.2 Bilaga beräkningar
2. Stadsfastighetsförvaltningens tjänsteutlåtande, daterad 2023-03-03
3. Yttrande från M, L, KD och D angående Investeringsnomineringar 2024

Mikael Karlsson (SD) yttrar sig enligt yttrandet från M, L, KD och D.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-03-03

Diarienummer SFF-2023-00384

Handläggare

Lisa Daleborn

Telefon: 031-365 03 78

E-post: lisa.daleborn@stadsfast.goteborg.se

Investeringsnomineringar 2024

Förslag till beslut

I stadsfastighetsnämnden:

1. Stadsfastighetsnämndens godkänner stadsfastighetsförvaltningens förslag till investeringsnomineringar för perioden 2024–2033.
2. Beslutet med bilagor översänds till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Enligt stadens process ska nämnderna senast i mars besluta om investeringsnomineringar för den kommande 10-årsperioden.

Nomineringsunderlaget är utarbetat enligt det arbetssätt som är etablerat inom lokalförsörjningsprocessen där stadsledningskontoret utifrån befolkningsstatistik och befolkningsprognoser lämnat över underlag som beskriver stadens behov av verksamhetslokaler. Stadsfastighetsförvaltningen har sedan i dialog med stadsledningskontoret bedömt och räknat fram kommande nyinvesteringsbehov. När det gäller reinvesteringar arbetar stadsfastighetsförvaltningen utifrån hur förvaltningen som fastighetsägare ska säkra funktion och värde över tid.

Nominerade nivåer är en kombination av bedömda behov samt önskemål från hyresgästerna och stadsfastighetsförvaltningens bedömda genomförandekapacitet. Det finns betydande osäkerheten i underlaget, framförallt gällande nyinvesteringar.

I underlaget ingår även en uppskattning av den totala lokalkostnadsutvecklingen för den kommande 10-årsperioden, där nominerade investeringsutgifter har inkluderats i form av kommande kapitalkostnader och driftkostnader.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Investeringsnomineringarna ska bedöma investeringsutgifter utifrån planerade investeringar. När byggnaden tas i bruk resulterar dessa utgifter i avskrivningar och ränta (kapitalkostnader), som belastar hyresgästen genom ökad hyra.

För kommunala verksamhetslokaler ingår kapitalkostnaderna i beräkningen av självkostnadshyra. För byggnader på stadens markreserv och strategiska byggnader finansieras det genom de hyresintäkter som de avtal som finns för dessa objekt genererar.

I årets nomineringar har internräntan höjts från tidigare 1 procent till 2,25 procent, vilket ger betydande kostnadsökningar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Vid stadsfastighetsnämndens sammanträde den 24 februari 2023 beslutades att anta ”Stadsfastighetsförvaltningens plan för minskad klimatpåverkan i byggprojekt 2023”. Nystartade projekt har till del inarbetat planen i sina projektplaner och dessa kostnader ingår i investeringsnomineringarna. Förvaltningen kommer under året att arbeta vidare med planen för minskad klimatpåverkan i byggprojekt och inkludera i den löpande verksamheten. Alla kostnader för att uppfylla planen är således ännu inte inkluderade i årets investeringsnomineringar.

Stadsfastighetsförvaltningen arbetar också kontinuerligt med att skapa förutsättningar för att nå delmålen inom miljö- och klimatprogrammet utefter förvaltningens rådighet. Se bilaga bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna.

Bedömning ur social dimension

Förskolor, skolor, äldreboenden och bostäder med särskild service är grundläggande för samhällets välfärd. Därför har förvaltningens investeringar och reinvesteringar en påverkan på den sociala dimensionen. För att bidra till ökad jämlikhet utifrån socioekonomi och hälsa så behöver tydligare prioriteringar göras genom att socialt utsatta områden särskilt prioriteras. Se bilaga bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna.

Bilagor

1. Investeringsnomineringar 2024 för stadsfastighetsnämnden
 - 1.1 Bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna
 - 1.2 Bilaga beräkningar

Ärendet

Enligt stadens tidplan ska nämnden besluta om investeringsnomineringar för den kommande 10-årsperioden senast på nämndmötet i mars.

Beskrivning av ärendet

Rapporteringen sker i separat rapport, se bifogat.

Förvaltningens bedömning

Stadsfastighetsförvaltningen har arbetat utifrån hur ansvarsfördelningen för lokalförsörjningen såg ut innan kommunfullmäktiges beslut 2023-01-26 §22, där stadsfastighetsnämnden fick ett utökat ansvar. Inför nästa års nomineringar kommer förvaltningen att kunna presentera ett avsevärt mer genomarbetat och kvalitetssäkrat underlag i enlighet med den nya ansvarsfördelningen. Stora delar av beräkningarna vilar på osäkra bedömningar, varför det även finns betydande osäkerheter i nomineringsförslaget.

Förutom investeringsnomineringarna enligt stadens mall har stadsfastighetsförvaltningen inkluderat en prognos för lokalkostnadsutvecklingen under den kommande 10-årsperioden. Tidigare lokalnämnden hade i uppdrag att utveckla detta arbete under 2022, men har inte fullgjort uppdraget i tid. Stadsfastighetsförvaltningen har arbetat om lokalförvaltningens tidigare beräkningsmodell för att kunna göra mer tillförlitliga beräkningar, men tiden och resurserna som har kunnat läggas på detta har varit mycket knappa. Förvaltningen kommer under året att utveckla beräkningsmodellen för att i nästa års nominering kunna leverera ett mer kvalitetssäkrat underlag även i detta avseende.

Martin Blixt

Direktör

Lisa Daleborn

Avdelningschef ekonomi

Investeringsnomineringar 2024

Stadsfastighetsnämnden

Innehållsförteckning

1	Investeringsvolym	3
1.1	Övergripande beskrivning av investeringsvolym	3
1.1.1	Re- och ersättningsinvesteringar	4
1.1.2	Nyinvesteringar	6
1.2	Beskrivning av investeringsvolym utifrån investeringsområden	7
1.3	Beskrivning av betydande projekt	10
2	Driftskonsekvenser	11
2.1	Kapitalkostnadsutveckling.....	11
2.2	Driftkostnadseffekter (drift, tillsyn, skötsel).....	12
3	Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner	16

Bilagor

Bilaga 1: Bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna 2024

Bilaga 2: Mall nomineringsunderlag investeringar stadsfast 2024

Bilaga 3: Långtidsprognos lokalkostnadsutveckling

Bilaga 4: Beräkningsförutsättningar lokalkostnadsutveckling

1 Investeringssvolym

1.1 Övergripande beskrivning av investeringssvolym

Belopp i mnkr	Utfall		Prognos				
	2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2033
Inkomster	-10	-1	0	0	0	-11	0
Utgifter	1 974	1 982	2 654	2 964	3 141	12 715	26 531
varav Re-/Ersättningsinv	517	884	923	1 104	1 111	4 539	11 496
varav Nyinvestering	1 457	1 098	1 731	1 860	2 030	8 176	15 035
Investeringsnetto	1 964	1 981	2 654	2 964	3 141	12 704	26 531
Budget 2021-2025	1 987	2 556	2 655	3 059	3 402	13 659	

Nomineringsunderlaget är utarbetat enligt det arbetssätt som är etablerat inom lokalförsörjningsprocessen där stadsledningskontoret utifrån befolkningsstatistik och befolkningsprognoser lämnat över underlag som beskriver stadens behov av verksamhetslokaler. Stadsfastighetsförvaltningen har sedan i dialog med stadsledningskontoret bedömt och räknat fram kommande nyinvesteringsbehov. När det gäller reinvesteringar arbetar stadsfastighetsförvaltningen utifrån hur förvaltningen som fastighetsägare ska säkra funktion och värde över tid, här har stadsledningskontoret ingen roll.

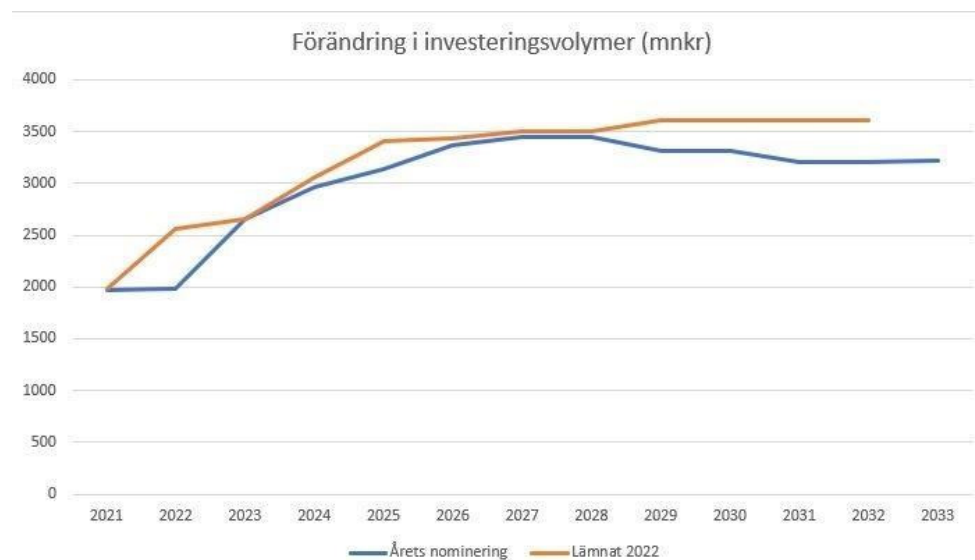
Kommunfullmäktige beslutade 2023-01-26 §22 att bifalla kommunstyrelsens förslag avseende *Göteborgs Stads riktlinje för beslutsnivåer vid investering i och inhyrning av samt inriktning för att äga eller hyra – kommunala verksamhetslokaler*. Beslutet innebär bland annat att lokalförsörjningsansvaret övergår från kommunstyrelsen till stadsfastighetsnämnden. Eftersom det kommer att ta en del tid att lämna över hanteringen från stadsledningskontoret till stadsfastighetsförvaltningen har beslutet inte kunnat implementeras operativt inom ramen för stadsfastighetsförvaltningens arbete med investeringsnomineringar, utan de tidigare arbetssätten har använts även i år.

Den behovsbild som stadsledningskontoret lämnat över till stadsfastighetsförvaltningen för hyresgästernas räkning är till del osäker utifrån att befolkningsprognosen förändrats de senaste 1-2 åren, vilket ger lägre behov av nyinvesteringar än tidigare prognoser indikerat, samt att hyresgästernas önskemål om lokaler inte alltid är i paritet med deras bedömda betalningsförmåga. Framförallt grundskolenämnden har höga investeringsnivåer som fortfarande är osäkra, även de närmast kommande åren. Stadsfastigheter behöver också förhålla sig till sin egen genomförandeförmåga och utifrån att stadsutvecklingen inte sällan blir försenad av olika skäl som förvaltningen har svårt att påverka.

Nominerade nivåer är därför en balansgång mellan bedömda behov och önskemål från hyresgästerna och stadsfastighetsförvaltningens bedömda

genomförandekapacitet.

När det gäller reinvesteringar uppnåddes historiskt höga nivåer under 2022 och stadsfastighetsförvaltningen avser nu att fortsätta leverera på ungefär samma nivå. Det innebär att det eftersatta underhållet som kräver reinvesteringar successivt arbetas av. Stadsfastighetsförvaltningen kommer under året att göra en uppdaterad bedömning av det totala reinvesteringsbehovet och analysera hur det förhåller sig till nominerade nivåer i detta underlag.

1.1.1 Re- och ersättningsinvesteringar

För perioden 2021–2033 summeras den totala re- och ersättningsinvesteringsvolymen till 16 035 mnkr. Volymen för tioårsperioden 2024–2033 är högre med 434 mnkr jämfört med föregående år. Under 2022 har utfallet för reinvesteringsprojekt inom tidigare lokalförvaltningen ökat från ca 500 mnkr till över 800 mnkr. Målbilden är att reinvesteringsvolymen ska öka ytterligare under de kommande åren för att effektivt arbeta av det eftersatta underhållet.

Föreslagen reinvesteringsvolym för investeringsplan 2021–2025 uppgår till 4 539 mnkr. i detta inkluderas reinvesteringar för såväl kommunala verksamhetslokaler som byggnader på markreserv och strategiskt innehav.

Kategori, mnkr	Utfall		Prognos				
	2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2033
Förskola	80	186	310	310	310	1 196	4 075
Grundskola	218	364	240	300	300	1 422	3 260
Gymnasium	56	139	5	100	100	400	320
Äldreboende	49	81	175	170	170	645	1 880
BmSS	38	28	10	20	30	126	435
Övriga lokaler	32	33	110	110	100	385	1 130
Markreserv och strategiskt innehav	44	53	73	94	101	365	396

	Utfall		Prognos				
Summa	517	884	923	1 104	1 111	4 539	11 496

Tabell 2: Föreslagen reinvesteringsvolym

De senaste åren har dåvarande lokalförvaltningen förbättrat och effektiviserat planeringen av långsiktiga underhållsåtgärder för att säkerställa en bättre resursplanering och paketering av reinvesteringsprojekt. De äskade volymerna ska bättre spegla den utförandekapacitet som finns på förvaltningen än vid tidigare revideringar. Den framtagna reinvesteringsvolymen förväntas fortsatt spegla kommande årens reinvesteringsutfall och samtidigt garantera förvaltningens ambitionsnivå, som är att säkerställa att underhållsbehovet inte ökar över tid, samt minska det eftersatta behovet gradvis.

Behovet för perioden 2024–2033 bygger i grunden på underhållsplaner som dokumenterar kunskapen om fastigheternas tekniska status samt antaganden utifrån branschernas nyckeltal för de områden som är svåra att bedöma utifrån vanliga underhållsbesiktningar, exempelvis ledningar i mark. I behovsbedömningen har förvaltningen även tagit höjd för de politiska målambitionerna inom områdena miljö, energi och jämlikhet. Samspelet mellan reinvesteringar och underhåll är också beaktat. Stadsfastighetsförvaltningen arbetar successivt och metodiskt för att ständigt utveckla och komplettera underhållsplanerna för nämndens egna bestånd samt nämndens ansvar i det inhyrda beståndet för att säkra behovet av långsiktiga åtgärder.

Vid bedömningen av behovet för planperioden 2021–2025 har förvaltningen vägt upp det aktuella behovet med en något jämnare upparbetningstakt än vid tidigare revidering. Under 2022 har reinvesteringsutfallet ökat till över 800 mnkr, vilket kan jämföras med ca 500 mnkr 2021 och dessförinnan betydligt lägre nivåer.

I samband med kartläggningen av reinvesteringsbehovet har förvaltningen tagit del av stadsledningskontoret sammanställning av behov av tillkommande platser, vilket är en del av Göteborgs Stads lokalförsörjningsplan. Den övergripande planeringen av lokaler och särskilda boenden i staden, som görs i lokalförsörjningsplanen, påverkar planeringen av reinvesterings- och underhållsåtgärder i befintligt bestånd.

Konsekvensen av samspelet med lokalförsörjningsplanen kan bli att genomförande av större reinvesteringsåtgärder behöver tidigareläggas och göras i samband med ombyggnader. Att behöva tidigarelägga reinvesteringsåtgärder har de senaste åren påverkat möjligheten att komma tillrätta med det eftersatta behovet av åtgärder på enskilda objekt, då tidigareläggning av åtgärder förändrar förvaltningens egen planering av långsiktiga reinvesterings- och underhållsåtgärder. Det här bedömer förvaltningen som en risk att beakta även framöver.

Det verkliga reinvesteringsbehovet visar fortsatt på ett stort behov de närmaste tio åren, som sedan förväntas sjunka i takt med genomförande av åtgärder tills en normalnivå är nådd i syfte att bibehålla tekniskt status. Idag finns inte resurserna att genomföra alla åtgärder utifrån behov och därför har förvaltningen planerat för en jämnare resursanvändning över tid. Detta medför att tidplanen för att åtgärda de eftersatta åtgärderna behöver förlängas jämfört med tidigare planer.

Utifrån balansen mellan behov och genomförandekapacitet bedömer stadsfastighetsförvaltningen att genomförandenivån för den befintliga planperioden är rimlig även för den kommande planperioden. Förvaltningen vill dock understryka sambandet mellan drift- och reinvesteringsramarna. Vid begränsade möjligheter att reinvestera ökar driftkostnaderna (reparationer, energianvändning etc.) samt påverkar stadens verksamheter negativt då dagliga störningsmoment blir

mer frekventa.

I samband med att förvaltningen genomför mer omfattande reinvesteringar i syfte att förlänga byggnadernas livslängd med tio respektive tjugo år, finns risker förknippade med möjligheterna att hitta lämpliga evakueringslösningar.

Genom den äskade ramen för tioårsperioden ökar stadsfastighetsförvaltningen möjligheter till att samordna och paketera reinvesteringar och underhållsåtgärder. Det leder till ökade stordriftsfördelar samt färre störningstillfällen i verksamheterna.

I samband med framtagandet av strategiska långsiktiga fastighetsplaner för förskolor identifierade förvaltningen behovet av att ersätta byggnader med nya eftersom den tekniska livslängden ansågs vara uppnådd nu eller i nära framtid. Generellt sätt berördes byggnader uppförda på 60- och 70-talet. Under 2021 togs fördjupade objektsanalyser fram på tio stycken förskolor som var i dåligt skick. Objektsanalyser och statusbesiktningar av förskolorna visade på att två av dessa förskolor var i så pass dåligt skick att det inte gick att renovera. I de åtta övriga förskolorna var det mer försvarbart, både ur ett ekonomiskt samt miljövänligt perspektiv, med förlängningsrenoveringar. I samband med detta har förvaltningen fått revidera den tidigare bedömda volymen för ersättningsinvesteringar. Detta gäller även för område grundskola där bedömningen är att det i detta nu inte går att klassa kommande årens åtgärder som en ersättningsinvestering. Arbetet med hanteringen av ersättningsinvesteringarna fortsatte under 2022 och ytterligare sänkningar av volymen för planperioden har gjorts. För åren 2024 och 2025 bedöms ersättningsinvesteringsvolymen vara 50 mnkr per år.

1.1.2 Nyinvesteringar

För perioden 2021-2033 summeras den totala nyinvesteringsvolymen till 23 200 miljoner kronor.

I det nominerade underlaget innefattas ett nytt område för markreserv och strategiskt innehav. Volymen för tioårsperioden 2024-2033 är lägre med 1 794 mnkr jämfört med föregående år.

Föreslagen investeringsvolym för investeringsplan 2021-2025 uppgår till 8 165 mnkr. I detta inkluderas nyinvesteringar för såväl kommunala verksamhetslokaler som för markreserv och strategiskt innehav.

Kategori, mnkr (netto)	Utfall		Prognos				
	2021	2022	2023	2024	2025	2021- 2025	2026- 2033
Förskola	395	255	350	270	450	1720	3600
Grundskola	890	699	1000	1100	1100	4789	8800
Gymnasium	4	6	10	5	20	45	80
Äldreboende	34	17	80	80	80	291	1250
BmSS	77	76	180	170	150	653	660
Övriga lokaler	44	35	80	225	200	584	410
Markreserv och strategiskt innehav	3	9	31	10	30	83	235
Summa:	1 447	1 097	1 731	1 860	2 030	8 165	15 035

Förvaltningens bedömning av nyinvesteringsvolymerna baseras på beställda och beslutade projekt samt planerade projekt utifrån stadsledningskontorets planeringsportfölj om kommande behov. Planeringsportföljen innehåller både beställda och planerade förstudier. Stadsfastighetsförvaltningen och stadsledningskontoret har haft ett samarbete för att bedöma det samlade behovet och genomförandekapaciteten inom staden utifrån befolkningsprognosen.

Årets underlag är baserat på lokalförsörjningsplanen 2023. I bedömningen av samlat behov och genomförandekapacitet inom staden har förvaltningen gjort bedömningar kring pågående projekt och i närtid kommande projekt. I riskbedömningen har förvaltningen tittat på i vilken fas projekten befinner sig. Utifrån tidigare erfarenhet har förvaltningen därefter gjort antaganden om att en del av investeringsvolymerna kommer flyttas fram. Aspekter som har beaktats och inkluderats i dessa antaganden bygger på förvaltningens tidigare erfarenheter kring risker för förseningar i detaljplaneprocesser, framförhållning i uppdrag- och projektbeställningar, ekonomiska risker i pågående projekten och tidsmässiga risker i pågående projekten.

En bedömning om framtida investeringsvolymerna kräver att ovanstående antaganden måste göras kring hur framtiden kommer att utveckla sig. Investeringsvolymerna är ett resultat av dessa antaganden och innehåller därför osäkerheter. Beräknade investeringsvolymerna har således gjorts utifrån en bedömning på helhetsnivå och inte utifrån varje enskilt projekt. Efter 2026 bedöms osäkerheterna vara för stora för att arbeta utifrån specifika projektprognoser med uppskattning av uppstartstider och sluttider för kommande projekt. Svårigheten i bedömningen av risker i pågående projekt gör att förvaltningen bedömer det lämpligare att arbeta utifrån kommande behovsvolymer i relation till befolkningsprognosen och stadsledningskontorets övergripande lokalförsörjningsplanering.

Sänkningen av de totala investeringsvolymerna beror på bland annat dålig framfart i projekt på grund av resursbrist, osäker marknad, ökade materialpriser, förseningar av bygglov, detaljplaneändringar, överklaganden, försenade underlag och sent inkomna synpunkter från verksamhet vilket lett till förskjutningar av tidsplaner. Mycket av problematiken kring försenade investeringar inom stadsutvecklingen hoppas kunna förbättras i och med ny organisation för stadsutveckling samt genom en förändrad beslutsprocess för investeringar med ökad tydlighet och utvecklat samarbete med hyresgästerna.

1.2 Beskrivning av investeringsvolymerna utifrån investeringsområden

Belopp i mnkr		Utfall		Prognos				
		2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2033
Förskola	Ink	0	0	0	0	0	0	0
	Utg	475	441	660	580	760	2 916	7 675
	Netto	475	441	660	580	760	2 916	7 675
Grundskola	Ink	0	0	0	0	0	0	0
	Utg	1 108	1 063	1 240	1 400	1 400	6 211	12 060
	Netto	1 108	1 063	1 240	1 400	1 400	6 211	12 060

Gymnasium	Ink	0	0	0	0	0	0	0
	Utg	60	145	15	105	120	445	400
	Netto	60	145	15	105	120	445	400
Äldreboende	Ink	0	0	0	0	0	0	0
	Utg	83	98	255	250	250	936	3 130
	Netto	83	98	255	250	250	936	3 130
BMSS	Ink	0	0	0	0	0	0	0
	Utg	115	104	190	190	180	779	1 095
	Netto	115	104	190	190	180	779	1 095
Övriga	Ink	-9	-1	0	0	0	-10	0
	Utg	85	69	190	335	300	979	1 540
	Netto	76	68	190	335	300	969	1 540
Markreserv och strategiskt innehav	Ink	-1	0	0	0	0	-1	0
	Utg	48	62	104	104	131	479	631
	Netto	47	62	104	104	131	478	631
Nettoinvestering Totalt		1 964	1 981	2 654	2 964	3 141	12 704	26 531

Förskola

För område förskola sänker förvaltningen prognosen för nyinvesteringar 2024-2033 med 330 mnkr. Detta beror i närtid bland annat på förseningar av bygglov, detaljplaneändringar, överklaganden och försenade underlag vilket lett till förskjutningar av tidsplaner. Befolkningsprognosen indikerar lägre födelsetal, vilket sannolikt kommer leda till att flera kommande projekt inte kommer att beställas, alternativt förskjutas i tid. Antal platser som beräknas tillskapas eller ersättas prognostiseras med 6 545 för perioden 2024-2033.

Förvaltningen ser ett fortsatt stort behov av reinvesteringar inom område förskola, både under de närmsta åren, men även i det långa perspektivet. Prognosen för 2024-2033 ökar med 190 miljoner jämfört med föregående år. Behovet av underhållsåtgärder är stora.

Grundskola

För område grundskola sänker förvaltningen prognosen för nyinvesteringar med 1 150 mnkr för kommande tioårsperiod 2024-2033. Framåt ser förvaltningen ett behov av att utreda kapacitetsförstärkningen för att tydliggöra behovet av grundskoleplatser. Komplexa evakueringskedjor och ombyggnationer av befintliga grundskolor försvårar prognosen. Förvaltningen ser att den nya förvaltningen har bättre förutsättningar än tidigare att i kommande investeringsnomineringar inkludera grundskoleförvaltningen i arbetet med investeringsnomineringar för ökad kvalitet. Antal platser som beräknas tillskapas eller ersättas prognostiseras med 22 869 för perioden 2024-2033.

Reinvesteringsvolymen uppgår till 1 422 mnkr för planperioden. Förvaltningen har sett en ökning av kostnaderna de senaste åren och bedömningen är att de högre kostnadsnivåerna kommer fortlöpa under hela investeringsnomineringsperioden. För tioårsperioden 2024-2033 ökar reinvesteringsvolymen med 145 mnkr jämfört med föregående år.

Gymnasium

Beräkningsunderlaget för område gymnasium är litet. I beräkningsunderlaget har förvaltningen två projekt för om- och tillbyggnation. Detta medför att prognosen för kommande tioårsperiod minskar med 45 miljoner kronor. Antal platser som beräknas tillskapas eller ersättas prognostiseras med 218 för perioden 2024-2028.

Reinvesteringsåtgärder inom område gymnasium bedöms öka under åren 2024 och 2025 gentemot tidigare bedömningar. Ett antal större reinvesteringarprojekt är beställda och därmed ökar förvaltningens bedömda volym till 100 mnkr per år för 2024 respektive 2025. För planperioden i stort ökar volymen 104 mnkr och för tioårsperioden 2024-2033 med 170 mnkr.

Äldre samt vård- och omsorgsboende

Prognosen för vård- och omsorgsboende sänks under planperioden med 193 miljoner kronor. För kommande tioårsperiod ökar prognosen med 490 miljoner kronor. Detta beror på att två större projekt har blivit framflyttade till följd av pågående detaljplanarbete, det råder fortfarande osäkerhet om när projekten kan sättas igång. Behovet av platser kvarstår och från och med 2030 bör ett nytt boende färdigställas vartannat år. Äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen har signalerat att i den långsiktiga planeringen finns indikationer på att en del projekt kommer att beställas. Antal platser som beräknas tillskapas eller ersättas prognostiseras med 441 för perioden 2024-2033.

Reinvesteringsvolymerna för område äldre- samt vård- och omsorgsboende bedöms öka från 2023 och framåt till omkring 170 mnkr per år i jämförelse med tidigare utfall omkring 80 mnkr. För tioårsperioden uppgår reinvesteringsbehovet till totalt 2 220 mnkr.

Boende med särskild service

Boende med särskild service är ett prioriterat område då det råder brist på platser inom staden. Behovet är fortsatt stort men det finns stora utmaningar gällande tilldelning av fastigheter både gällande nya lokaliseringar men också vilken typ av fastighet som tilldelas. Vi ser också en stor kostnadsökning per plats vilket är ytterligare en utmaning där beställande nämnd och Stadsfastighetsförvaltningen måste ha ett tätt samarbete för att se över produkten. För perioden 2028-2033 har förvaltningen inget beräkningsunderlag utifrån platser, dock ser staden ett behov av att fortsatt utöka antal platser. Investeringsnomineringarna för kommande tioårsperiod beräknas till 980 miljoner kronor. Antal platser som beräknas tillskapas eller ersättas prognostiseras med 396 för perioden 2024-2033.

Vid tidigare revidering identifierade förvaltningen ett möjligt behov om ersättningsinvesteringsmedel för åren 2024 och 2025. I samband med att projekt beställts har behovet inte längre bedömts vara nödvändigt inom planperioden. Därmed sänks reinvesteringensvolymen till totalt 126 mnkr för åren 2021-2025 i jämförelse med den tidigare framtagna volymen om 252 mnkr. För tioårsperioden 2024-2033 uppgår volymen till 485 mnkr vilket är en minskning med 90 mnkr jämfört med föregående år.

Övrigt

För området övrigt ser vi en ökning av prognosen inom både planperioden och längre fram. Detta beror på att Frölundabadet har tillkommit i investeringsvolymerna. I området har också två nya projekt tillkommit, Dalheimers hus samt Traktören. Dessa är alla tre komplexa projekt och kostnaderna är svårbedömda. I området övrigt ingår också förvaltningens solcellsinvesteringar. För kommande tioårsperiod ökar nyinvesteringarna med 75 miljoner kronor till 835 miljoner kronor.

För tioårsperioden 2024-2033 är den bedömda volymen för reinvesteringar 1 340 mnkr vilket är i nivå med föregående års revidering. Inom område övrigt förväntas en ökning av utfall från 2024 och framåt gentemot tidigare årsnivåer som främst

förklaras till att större reinvesteringsprojekt på Frölundabadet och Dalheimers hus startas upp. I reinvesteringsvolymen ingår också investeringsmedel för utemiljö skola.

Markreserv och strategiskt innehav

Nyinvesteringar i beståndet sker som regel ganska sällan. Under 2023 pågår två projekt, nybyggnation av cafébyggnad i Brunnsparken samt lokaler för Stadsmiljöförvaltningen på Tackjärnsgatan. Räddningstjänsten planerar utbyggnad av Lundby brandstation, det är oklart när detta kan realiseras, senaste kalkylen visar på en kostnad som uppgår till 130 mnkr. En viss del av medlen som avsatts till stadens ridanläggningar avser investeringar, ca 30 mnkr.

För perioden 2024-2033 uppgår volymen till 275 miljoner för nyinvesteringar i investeringsområdet.

De kommande åren planeras för genomförande av ett antal större reinvesteringar. Under åren 2023-2026 kommer Palmhuset i Trädgårdsföreningen att genomgå en omfattande renovering/restaurering, uppgående till 98 mnkr enligt kalkyl. Även Konstepidemin har stort behov av renovering och åtgärder planeras för 33 mnkr. Ridanläggningarna som staden äger har tilldelats medel för reinvesteringar för 45 mnkr de kommande åren. På längre sikt ligger behovet av reinvesteringar på beståndet i nivån 25-30 mnkr per år.

Förvaltningen av de kommersiella objekten har behov av medel för hyresgästanpassningar som uppgår till 18 mnkr per år från 2026 och framåt. För 2024 och 2025 är dessa nivåer högre på grund av åtgärder som Räddningstjänsten behöver göra. För 2023 är den största planerade hyresgästanpassningen renovering av Systembolagets lokaler på Landala torg, för 8,5 mnkr.

För perioden 2024-2033 uppgår volymen till 591 miljoner kronor för reinvesteringar och hyresgästanpassningar i investeringsområdet.

1.3 Beskrivning av betydande projekt

I samband med årets investeringsnomineringar har betydande projekt sammanställts, rapporteringen har skett med utgångspunkt om projektet är betydande. Även vissa projekt med principiell beskaffenhet har tagits med i sammanställningen.

Årets sammanslagna volym för perioden 2021-2025 för pågående projekt är 2 847 miljoner för nyinvesteringar, jämfört med 2 159 miljoner kronor enligt föregående års inlämnade investeringsnomineringar. För perioden 2026-2032 beräknas alla betydande projekt uppgå till 7 228 miljoner kronor, jämfört med 5 434 miljoner kronor i föregående års inlämnade investeringsnomineringar.

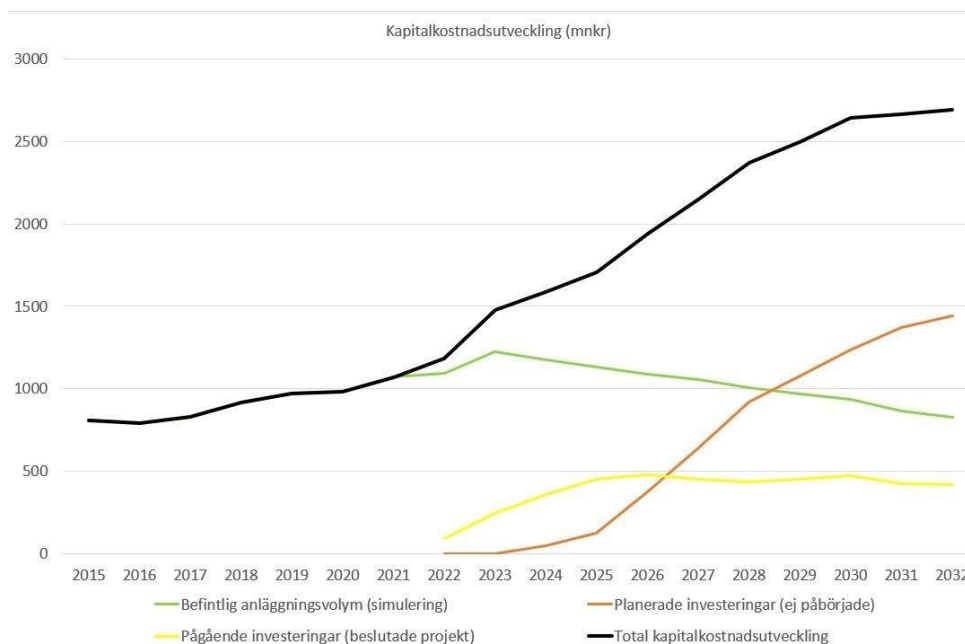
Avseende pågående projekt, jämfört med föregående års inlämnade investeringsnomineringar har flera projekt färdigställts och 6 projekt har lagts till. Både baserat på investeringarnas storlek samt av principiell beskaffenhet, t ex. ombyggnation av Frölundabadet.

2 Driftskonsekvenser

2.1 Kapitalkostnadsutveckling

Belopp i mnkr	Utfall		Prognos			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kapitalkostnader						
Avskrivningar	811	918	1 000	1 057	1 134	1 196
Räntekostnader	174	153	184	422	452	509
Totala kapitalkostnader	985	1 071	1 184	1 479	1 586	1 705
<i>Kapitalkostnader i nomineringar 2023</i>			1 239	1 262	1 298	1 354

I diagrammet visas hur kapitalkostnaderna utvecklas för befintliga anläggningar, pågående samt planerade volymer. I underlaget för kapitalkostnadsutvecklingen inkluderas det bestånd som tidigare funnits i lokalförvaltningen samt en del av fastighetskontorets bestånd i strategiska lokaler och markreserv, både i befintliga anläggningar men också pågående och planerade. Underlaget för kapitalkostnadsutvecklingen tar också hänsyn till de investeringsvolymer som investeras för annan verksamhet som t.ex. idrottshallar och exkluderas därmed från beräkningsunderlaget för kapitalkostnadsutvecklingen då dessa inte genererar några kapitalkostnader för stadsfastigheter.

De befintliga anläggningarna har simulerats fram och räknats med 2,25% ränta från och med år 2024. Bedömningen av kapitalkostnadsutvecklingen för investeringsvolymerna är fördelade efter förvaltningens låsta (beslutade) och olåsta (ej påbörjade) projekt. I underlaget räknas avskrivningarna för nyinvesteringar med en genomsnittlig avskrivningstid om 33 år och för reinvesteringar med en genomsnittlig avskrivningstid om 25 år. Räntan räknas också med 2,25% från och med 2024 även för de planerade samt pågående investeringarna.

I jämförelse med föregående års kapitalkostnadsutveckling ser förvaltningen en utveckling med ökade kapitalkostnader från och med år 2024 och framåt, vilket främst beror på ökade räntekostnader. Diagrammet visar också hur framförallt de planerade investeringarna leder till ökade kapitalkostnader. Förändringar i förhållande till föregående nomineringsunderlag har gjorts där årets beräkning för kapitalkostnader utgår från planerade aktiveringsvolymerna de år som pågående och planerade nyinvesteringsvolymerna beräknas färdigställas enligt underlag för investeringsvolymerna. Kapitalkostnader för reinvesteringarna beräknas utifrån att nominerade volymer färdigställs inom året.

2.2 Driftkostnadseffekter (drift, tillsyn, skötsel)

Belopp i mnkr	Utfall		Prognos			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Årligen tillkommande driftskostnader (tillkommande anläggningar, netto)	6	13	26	43	63	85
Totala investeringsrelaterade driftkostnader	200	141	155	157	160	162

Från och med 2019 redovisas en del av kostnaderna som följer av enskilda investeringar som driftskostnader i stället för att inkluderas i investeringsutgiften. Kostnaderna avser rivning, evakuering och utraneringar av bokförda restvärden i investeringsprojekt.

Kostnaderna redovisas inom ramen för Stadsfastighetsnämndens driftsredovisning men vidarefaktureras till beställande nämnd. I excel mallen för nomineringsunderlaget framgår att summan av de projektrelaterade engångskostnader prognostiseras till en snittvolym på 168 miljoner kronor för kommande åren.

Det som främst driver dessa kostnader är behovet av att hyra in och etablera paviljonger i samband med att byggnader från 60- och 70 talets miljonprogramperiod behöver rivras och ersättas. De senaste tre åren har nivåerna inte skiljt sig mycket åt. Utfallet har legat mellan 100–150 miljoner kronor per år och baserat på den korta historiska data som finns tillgänglig anger förvaltningen motsvarande volymer för åren 2024–2033.

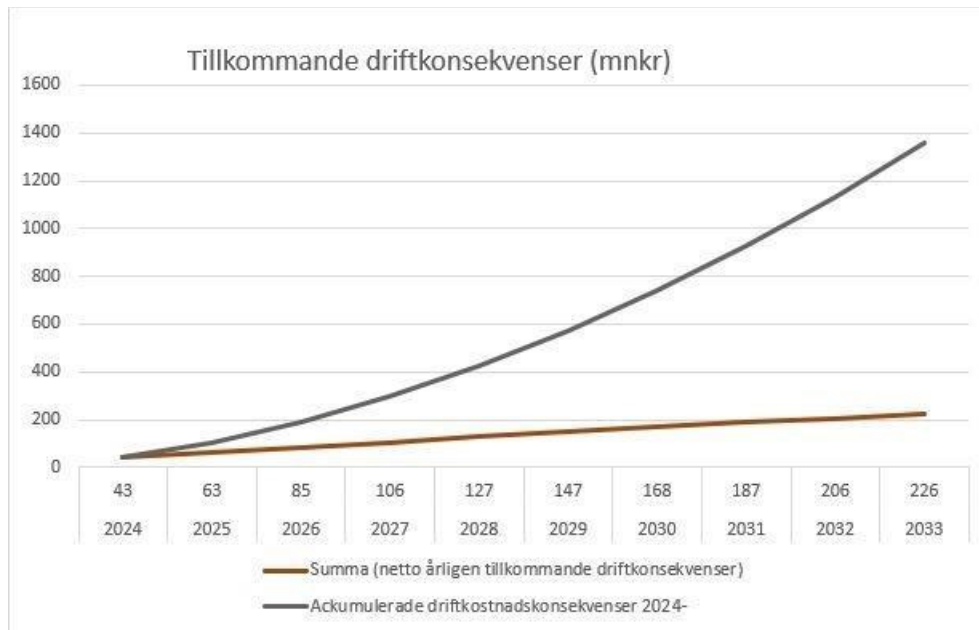
Driftkostnader tillkommande anläggningar

Vid framtagandet av nomineringsunderlaget föregående år använde förvaltningen en schablon på 576 kr/kvm för tillkommande ytor och adderade därpå en indexuppräkningsfaktor med 1,5% per år. Inför 2024 och framåt (10 års period) har de nyckeltal använts som räknats fram i samband med framtagandet av självkostnadshyrorna vilka är uppräknade med prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Förvaltning	Kvm (Ramprogram)	Driftskostnad/kvm (2023)
FSF	11 m2	563 kr
GSF	11 m2	535 kr
Funktionsstöd	47,3 m2	748 kr
ÄVO	38,5 m2	549 kr
UBF	22 m2	499 kr

Nedan graf och tabell visar en följd av investeringsbehovet är att Stadsfastighetsnämnden utöver kapitalkostnader medföljer också kostnader för drift genom tillkommande ytor och befintliga anläggningar som ska skötas för den kommande 10-årsperioden. Uträkning av driftkostnader har genomförts via nyckeltal på 2024:s driftkostnadsuppföljning samt "Ramprogram för förskole-/skolbyggnader".

Underlaget inkluderar även de re- och investeringsrelaterade driftkostnaderna (evakuerings-, rivnings- och utrangeringskostnader). Dessa följer som engångskostnader i spåren av vissa nyinvesteringsprojekt. Volymerna har bedömts utifrån den erfarenhet och historik som byggts upp sedan nya redovisningsprincipen infördes 2019. Här har vi även tagit hänsyn till en årlig prisökning på 1,5%.

Övriga driftkonsekvenser (ej kapitalkostnader)											
År	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
Driftkostnader tillkommande anläggningar (mnkr)	43	63	85	106	127	147	168	187	206	226	
Ackumulerade driftkostnads konsekvenser (mnkr) 2024-	43	106	191	297	424	571	739	926	1132	1358	
Investeringsrelaterade driftkostnader (rivning, sanering, evakuering, utrangering) mnkr	152	155	157	159	162	164	166	169	172	174	
Detaljplanskostnader	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	
Summa (årliga totala inv. relaterade driftkost) mnkr	157	160	162	165	167	169	172	175	177	180	

Som bifogad fil finns även en beräkning av total lokalkostnadsutveckling, som då inkluderar samtliga kostnader och även det befintliga beståndet. Ovan redogörs enbart för kapitalkostnader och driftkostnader kopplat till investeringsnomineringarna. Lokalnämnden har haft i uppdrag att ta fram en flerkostnadsprognos för lokalkostnaderna som skulle vara färdig 2022, men inte lyckats leverera detta på ett kvalitativt sätt. Stadsfastighetsförvaltningen har därför på mycket kort tid gjort de beräkningar som är möjliga för att beskriva lokalkostnadsutvecklingen de kommande 10 åren och kommer till nästa års investeringsnomineringar att kunna presentera ett betydligt mer genomarbetat

underlag.

3 Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner

Stadsfastighetsförvaltningens uppdrag att möta stadens behov av förskolor, skolor, vård- och omsorgsboenden, bostäder med särskild service och andra verksamhetslokaler är förenat med en miljö- och klimatpåverkan. Genom att förvaltningen, i enlighet med stadens antagna program och planer inom miljöområdet, ställer relativt höga miljö- och energikrav hålls denna påverkan nere så gott det går i genomförandet av investerings- och reinvesteringsportföljen.

Excel-mallen för hållbarhetsdimensionerna är ifylld utifrån att stadsfastighetsförvaltningen kontinuerligt arbetar med att skapa förutsättningar för att nå delmålen inom miljö- och klimatprogrammet utefter den rådighet förvaltningen har.

Hur kriterier för gröna obligationer i reinvestering faller ut för stadsfastigheters reinvesteringsprojekt är i dagsläget inte helt utrett och ett arbete är under utveckling. Detta på grund av att det är svårt att bedöma reinvesteringsprojekten i och med att förutsättningarna i respektive projekt är väldigt olika.

Förskolor, skolor, äldreboenden och bostäder med särskild service är grundläggande för samhällets välfärd. Därför har förvaltningens investeringar och reinvesteringar en påverkan på den sociala dimensionen. För att bidra till ökad jämlikhet utifrån socioekonomi och hälsa så behöver tydligare prioriteringar göras genom att socialt utsatta områden särskilt prioriteras.

Vid lokalnämndens möte den 24 februari 2023 beslutades att anta ”Stadsfastighetsförvaltningens plan för minskad klimatpåverkan i byggprojekt 2023”. Nystartade projekt har till del inarbetat planen i sina projektplaner och dessa kostnader ingår i investeringsnomineringarna. Förvaltningen kommer under året att arbeta vidare med planen för minskad klimatpåverkan i byggprojekt och inkludera i den löpande verksamheten. Alla kostnader för att uppfylla planen är således ännu inte inkluderade i årets investeringsnomineringar.

Göteborgs
Stad

5. Stadsmiljönämnden

Investeringsnomineringar 2024

Underlaget innehåller nämndens protokoll, tjänsteutlåtande samt rapport avseende nämndens investeringsnomineringar för 2024. För eventuella ytterligare bilagor återfinns de i nämndens handlingar.

[Sammanträde Stadsmiljönämnden 2023-03-30 - Stadsmiljönämnden - Nämndhandlingar - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](#)

§ 66 SMF-2023-00837

Investeringsnominering 2024

Beslut

1. Stadsmiljönämnden översänder Investeringsnominering 2024 för år 2021-2033 till den centrala budgetberedningen inför investeringsnominering 2024.
2. Stadsmiljönämnden justerar ärendet omedelbart.

Information

Erik Lovinter från stadsmiljöförvaltningen redogör för ärendet.

Handling/ar

Stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande med följande bilagor:

1. Investeringsnomineringar 2024

Stadsmiljöförvaltningens presentation

Protokollsanteckning från Toni Orsulic (M) och Anders Torwald (D) (protokollsbilaga 1, § 66)

Yrkanden

Ordförande Joakim Larsson (MP) yrkar bifall på stadsmiljöförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande Joakim Larsson (MP) finner att det endast finns ett förslag till beslut, det vill säga bifall på stadsmiljöförvaltningens förslag. Han finner att stadsmiljönämnden beslutar enligt stadsmiljöförvaltningens förslag.

Protokollsanteckning/ar

Toni Orsulic (M) och Anders Torwald (D) meddelar att han inkommer med en protokollsanteckning (protokollsbilaga 1, § 66).

Justering

Omedelbar justering

Protokollsutdrag skickas till

Budgetberedningen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-02-07

Diarienummer SMF-2023-00837

Handläggare

Helena Kinnander

Telefon: 031-368 24 65

E-post: helena.kinnander@stadsmiljo.goteborg.se

Investeringsnominering 2024

Förslag till beslut

I stadsmiljönämnden

1. Stadsmiljönämnden översänder Investeringsnominering 2024 för år 2021-2033 till den centrala budgetberedningen inför investeringsnominering 2024.
2. Stadsmiljönämnden justerar ärendet omedelbart.

Sammanfattning

Stadsmiljönämnden har i enlighet med stadens anvisning för budget och uppföljning av investeringar sammanställt investeringsnominering 2021–2033. Investeringsunderlaget beslutas av stadsmiljönämnden och är ett underlag i den fortsatta politiska beredningen om framtida investeringar i staden inför Göteborgs Stads budget 2024. Motsvarande underlag behandlas i de investerande nämnderna årligen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den föreslagna nettovolymen för investeringar för perioden 2021-2033 uppgår till 13 515 miljoner kronor. Inom den aktuella planperioden för år 2021-2025 uppgår nettovolymen till 5 100 miljoner kronor. Investeringsunderlaget omfattar pågående projekt och planerade åtgärder. Uppföljning av investeringsverksamheten sker kontinuerligt vid ett flertal tillfällen per år, vilket innebär att investeringsplaneringen löpande uppdateras utifrån aktuella tidplaner och förutsättningar. Föreslagen volym för reinvesteringar uppgår under hela perioden 2021-2033 till drygt 55 procent av de totala investeringsutgifterna. Genom att ta hand om tidigare gjorda investeringar kan dess värde och funktion bibehållas. Detta leder till minskade kostnader för att drifva anläggningarna.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsmiljönämndens investeringar ska bidra till att göra det enklare och säkrare att transportera sig i Göteborg med tyngdpunkt på gång, cykel och kollektivt resande. Genom att anpassa stadens trafik till framtidens behov kan boende, besökande och näringsliv hitta nya hållbara resvanor. Investeringar som främjar det hållbara resandet genomförs med förväntade positiva effekter på miljön. Genom att möjliggöra en ökande andel klimatneutrala transporter bidrar stadsmiljönämndens investeringar till en god miljö. Investeringarna omfattar även energieffektiviseringsåtgärder samt åtgärder för att minska buller och vibrationer. Göteborg är en grön stad med många trädmiljöer i stadens parker och längs gator och alléer. Kontinuerliga investeringar inom detta område är nödvändiga för att värna om och utveckla de befintliga parkmiljöerna och den biologiska mångfalden som finns i stadsrummet.

Bedömning ur social dimension

Genom att utveckla gång- och cykelvägar likväl som lekplatser, parker och torg, friluftsbad och naturområden skapas trygga och attraktiva fysiska livsmiljöer som kan ge boende och besökare goda möjligheter till rekreation och bidrar till en rik och meningsfull fritid och ökad folkhälsa.

En jämställdhetsberäkning av investeringsunderlaget har genomförts. Den visar på en något större nytta för kvinnor jämfört med män. Detta är framför allt kopplat till att investeringsunderlaget omfattar en rad stora investeringar i infrastruktur för kollektivtrafiken och kvinnor tenderar att nyttja kollektivtrafiken i högre utsträckning än män.

Bilagor

1. Investeringsnomineringar 2024

Ärendet

Stadsmiljöförvaltningen har i enlighet med stadens anvisning för budget och uppföljning av investeringar sammanställt investeringsnominering 2021–2033. Stadsmiljönämnden beslutar om investeringsnomineringen som bildar ett underlag till kommunfullmäktiges beslut om budget för nästkommande år. Motsvarande underlag behandlas i de investerande nämnderna årligen.

Beskrivning av ärendet

Med ett helhetsansvar för stadens offentliga rum och samlad framkomlighet arbetar förvaltningen för att skapa tillgängliga attraktiva, trygga, jämlika och levande stadsmiljöer och naturområden.

Stadsmiljönämndens investeringsverksamhet är indelad i olika investeringsområden. Inom *Stadsmiljö* finns investeringsområden Gång- och cykeltrafik, Kollektivtrafik, Bil- och godstrafik samt Utemiljöer. Inom *Reinvestering* finns investeringsområden Reinvestering Spårvägsbana, Reinvestering Byggnadsverk, Reinvestering Belysning och energieffektivisering samt Reinvestering Gator och vägar. Inom *Namngivna projekt* återfinns de åtgärder som är av större karaktär med en investeringsvolym som överstiger 250 miljoner kronor eller är av principiell karaktär. De namngivna projekten lyfts till kommunfullmäktige för inriktnings- och genomförandebeslut.

I underlaget framgår även de investeringsrelaterade driftskostnader som blir en följd av pågående och färdigställda investeringar. Det avser kapitalkostnader (kostnader för avskrivningar och ränta), vissa projektkostnader som med anledning av bokföringsregler inte kan bokföras som en del av anläggningen (exempelvis kostnader för sanering av förorenad mark) samt kostnader för drift och underhåll. Därtill görs en bedömning om framtida kostnader för utrangering och förgävesprojektering. Utrangering innebär att det kvarvarande bokförda värdet vid rivning av en befintlig anläggning belastar det årliga resultatet för driftverksamheten. Förgäveskostnader uppstår i de fall ett påbörjat projekt inte fullföljs utan avbryts. Den upparbetade kostnaden för ett avbrutet projekt belastar driftsekonomin det år som beslut fattas om att avbryta åtgärden.

I underlaget framgår även åtgärder och kostnader för de statliga anläggningar som stadsmiljönämnden medfinansierar genom bidrag till statlig infrastruktur. De driftskostnader som uppstår för planering och utredning av kommande åtgärder ingår inte i underlaget utan ingår i verksamhetsnomineringen.

Exploateringsinvesteringar är en följd av den utbyggnad som sker i bostads- och verksamhetsområden. Stadsmiljönämnden har ansvar även för driftskostnader i form av kapitalkostnader samt kostnader för drift- och underhåll som uppstår till en följd av de investeringar och exploateringar som beslutas och genomförs inom exploateringsnämnden. Detta omfattar även stadens stora och komplexa projekt. Kostnaden ingår i den samlade beräkningen av driftskostnader och framgår i underlaget.

Förvaltningens bedömning

De investeringar som stadsmiljönämnden gör ska bidra till att skapa attraktiva stadsmiljöer och möjliggöra hållbara transporter. De bidrar även till att det blir enklare,

säkrare och mer tillförlitligt att transportera sig i Göteborg. Stadsmiljönämnden kan bidra till att förändra resandet genom att förenkla för göteborgaren att hitta nya, bättre resandevanor. Stadsmiljönämndens investeringar syftar också till att tillgodose behov samt åtgärda brister i stadens infrastruktur. Det innefattar även att reinvestera och omhändertaga de befintliga anläggningar som blivit utslitna.

Den kommande tiden präglas av en stor byggverksamhet inom staden både när det gäller investering och exploatering. Det pågår en stor stadsomvandling där många aktörer är involverade. En växande investeringsvolym medför ökade kapitalkostnader under många år framöver. Kapitalkostnaderna belastar trafiknämndens årliga driftsbudget. Förändrade redovisningsprinciper innebär en ökad nettokostnad för den del av kapitalkostnaderna som avser exploateringsverksamheten.

En följd av den pågående stadsutvecklingen är att stadsmiljönämnden genom ett ökat antal anläggningar och större ytor som ska skötas dessutom ser en årlig ökning av kostnader för drift och underhåll. Den föreslagna investeringsplanen innebär även ökade kostnader för personal och utredningar i både planerings- och genomförandeskedet.

Anders Ramsby

Kerstin Elias

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Planering och investering

Investerings- nominering 2024

Innehållsförteckning

1	Investeringsvolym	2
1.1	Övergripande beskrivning av investeringsvolym	2
1.1.1	Re- och ersättningsinvesteringar	3
1.1.2	Nyinvesteringar	4
1.2	Beskrivning av investeringsvolym utifrån investeringsområden	4
1.3	Beskrivning av betydande projekt	7
2	Driftkonsekvenser	10
2.1	Kapitalkostnadsutveckling.....	10
2.2	Driftkostnadseffekter (drift, tillsyn, skötsel).....	11
3	Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner	14

1 Investeringensvolym

1.1 Övergripande beskrivning av investeringensvolym

Belopp i mnkr	Utfall		Prognos				
	2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2033
Inkomster	432,2	126,8	95,0	180,0	36,0	870,0	15,0
Utgifter	-1325,1	-907,5	-1345,0	-1150,0	-1 242,5	-5 970,0	-8 430,0
<i>varav Reinvestering</i>	<i>-429,4</i>	<i>-461,1</i>	<i>-617,0</i>	<i>-561,3</i>	<i>-601,1</i>	<i>-2 670,0</i>	<i>-5 265,0</i>
<i>varav Nyinvestering</i>	<i>-895,7</i>	<i>-446,4</i>	<i>-728,0</i>	<i>-588,7</i>	<i>-641,4</i>	<i>-3 300,0</i>	<i>-3 165,0</i>
Investeringsnetto	-892,9	-780,6	-1 250,0	-970,0	-1 206,5	-5 100,0	-8 415,0
Budget 2021-2025	-888,0	-1 245,0	-1 362,0	-986,0	-1 121,0	-5 603,0	

Stadsmiljönämndens investeringar betraktas som en del av nämndens grunduppdrag. Med ett helhetsansvar för stadens offentliga rum och samlad framkomlighet arbetar förvaltningen för att skapa tillgängliga attraktiva, trygga, jämlika och levande stadsmiljöer och naturområden.

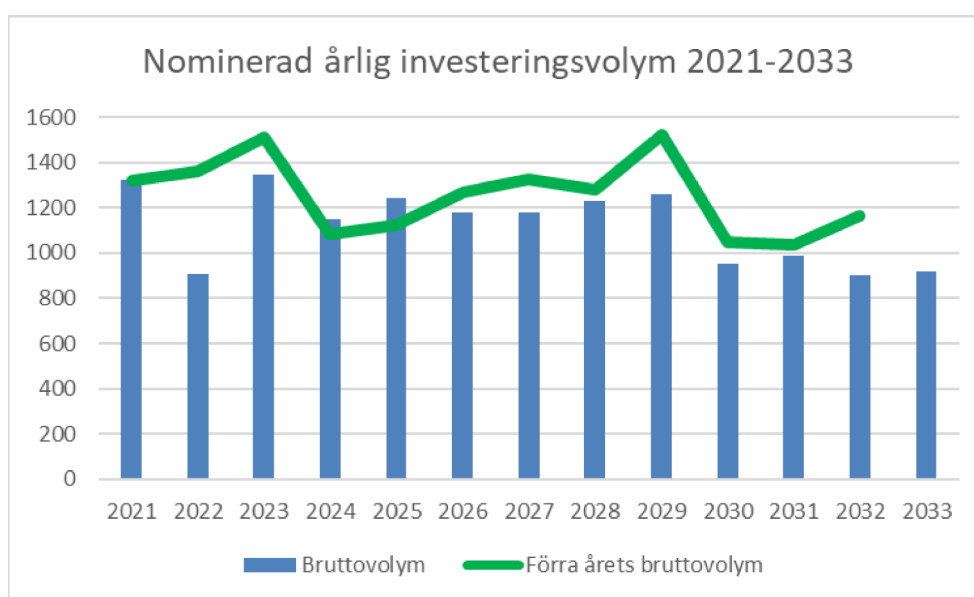
De investeringar som utförs ska dels bidra till att utveckla stadens park- och naturområden så att de ger göteborgarna goda möjligheter till rekreation och bidrar till en rik och meningsfull fritid.

Stadsmiljönämndens investeringar ska även bidra till att göra det enklare och säkrare att transportera sig i Göteborg med tyngdpunkt på gång, cykel och kollektivt resande. Genom att anpassa stadens trafik till framtidens behov kan boende, besökande och näringsliv hitta nya hållbara resvanor. Genom att möjliggöra en ökande andel klimatneutrala transporter bidrar stadsmiljönämndens investeringar till en god miljö.

Stadsmiljönämndens investeringsvolym består av aktuella prognoser från pågående projekt samt kommande planerade åtgärder. Målsättning är att samtliga angelägna och prioriterade åtgärder ska genomföras i den takt som underlaget redovisar. Erfarenheter från tidigare år visar på att det i en så omfattande investeringsplan kommer att uppstå ännu ej identifierade senareläggningar. Det är oundvikligt i en så stor och omfattande verksamhet men det går inte att veta vilka projekt som drabbas. Utifrån nu gällande budgetbeslut finns möjlighet för stadsmiljönämnden att vid behov flytta medel mellan år inom planperioden. För att inte låsa upp mer investeringsmedel än vad bedöms kunna upparbetas under kommande år görs ett schablonmässigt avdrag med -20 procent av den totala investeringsvolymen för innevarande och kommande år inom planperioden 2021-2025. För år 2026-2029

ökas avdraget till -25 procent och för år 2030 och åren därefter uppgår avdraget till -30 procent. Genom detta avdrag blir den planerade investeringsvolymen mer realistisk.

Volymen rapporteras i investeringsnomineringen uppdelade på nyinvestering respektive reinvestering. Bruttovolymen för år inom aktuell planperiod 2021-2025 uppgår till 5 970,0 mnkr vilket är 500 miljoner kronor lägre än den nivå som rapporterades föregående år. Det beror dels på tidsförskjutningar inom större stadsutvecklingsprojekt men även på att Hisingsbron rapporterar en kostnadsminskning mot tilldelad budgetram. I diagrammet nedan framgår den nominerade årliga investeringsvolymen i jämförelse med volymen från föregående års investeringsnominering.

Investeringsnomineringen görs i löpande prisnivå vilket innebär att åtgärderna beräknas till aktuellt värde det år då kostnaden beräknas uppstå. Underlaget innebär en uppräknig av kostnader för kommande år med 2,0 procent per år. Rådande världsläge med hög inflationstakt och osäkerheter kopplat till både prisutveckling och tillgång till material innebär en risk att kostnaderna kan komma att öka mer än vad som beräknats.

1.1.1 Re- och ersättningsinvesteringar

Reinvesteringar utförs med syfte att återställa anläggningar till dess ursprungliga skick. Genom att ta hand om tidigare gjorda investeringar kan dess värde och funktion bibehållas. Detta leder till minskade kostnader för att drifva anläggningarna. Väl omhändertagna och välskötta platser upplevs generellt som tryggare än platser som är slitna.

Strategiska planer för de olika verksamhetsområdena inom reinvestering håller på att tas fram. Dessa kommer att vara ett stöd i att säkerställa att nuvarande anläggningar bibehåller sitt värde och sin funktion. De reinvesteringar som genomförs omfattar bland annat beläggningsarbeten på gator och cykelvägar, upprustning av parker, bad och lekplatser, broar och tunnlar, kajer och kanalmurar, belysningsåtgärder samt arbeten med spåranläggning.

Föreslagen volym för reinvesteringar uppgår under hela perioden 2021-2033 till drygt 55 procent av de totala investeringsutgifterna. Under de första åren i perioden uppgår reinvesteringensvolymen till en lägre andel av den totala investeringsvolymen, men andelen reinvesteringensåtgärder beräknas öka i takt med det omfattande arbetet med upprustning av kanalmurar.

1.1.2 Nyinvesteringar

Stadsmiljönämndens nyinvesteringar bidrar till att främja det hållbara resandet genom att göra det enklare och säkrare att transportera sig i Göteborg med tyngdpunkt på gång, cykel och kollektivtrafik. De bidrar även till att utveckla och tillgängliggöra stadens parker och torg samt nya lekplatser och aktivitetsytor för barn och unga. Genom att anpassa stadsmiljön efter framtidens behov kan boende, besökande och näringsliv hitta nya hållbara resvanor. Genom att möjliggöra en ökande andel klimatneutrala transporter bidrar stadsmiljönämndens investeringar till en god miljö.

Genom *En procent regel* för konst avsätts en budgetpost för konst inom ett antal utpekade projekt. Arbetet sker tillsammans med kulturförvaltningen.

1.2 Beskrivning av investeringsvolymerna utifrån investeringsområden

Belopp i mnkr	Inv område	Utfall		Prognos				
		2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2033
Gång- och cykeltrafik	Ink	2,3	14,4	32,0	68,0	13,3	130,0	-20,0
	Utg	-67,1	-72,0	-280,0	-180,0	-210,9	-810,0	-980,0
	Netto	-64,8	-57,6	-248,0	-112,0	-197,6	-680,0	-960,0
Kollektivtrafik	Ink	20,5	10,5	50,0	53,0	6,1	140,0	0,0
	Utg	-58,0	-56,2	-220,0	-120,0	-110,8	-565,0	-660,0
	Netto	-37,6	-45,7	-170,0	-67,0	-104,8	-425,0	-660,0
Bil- och godstrafik	Ink	7,5	0,0	12,0	0,0	0,5	20,0	0,0
	Utg	-29,4	-27,5	-120,0	-100,0	-183,1	-460,0	-470,0
	Netto	-21,9	-27,5	-108,0	-100,0	-182,6	-440,0	-470,0
Utemiljöer	Ink	0,1	1,6	0,0	0,0	3,3	5,0	0,0
	Utg	-27,0	-38,4	-50,0	-60,0	-59,6	-235,0	-460,0
	Netto	-26,9	-36,7	-50,0	-60,0	-56,3	-230,0	-460,0
	Ink	0,0	12,2	0,0	0,0	-2,2	10,0	0,0

Reinvestering Spårvägsbanan	Utg	-56,1	-56,7	-50,0	-60,0	-89,4	-310,0	-515,0
	Netto	-56,1	-44,5	-50,0	-60,0	-87,2	-300,0	-515,0
Reinvestering Byggnadsverk	Ink	0,0	0,2	0,0	0,0	-0,2	0,0	0,0
	Utg	-76,4	-84,3	-280,0	-230,0	-179,2	-850,0	-1 040,0
	Netto		-84,1	-280,0	-230,0	-179,4	-850,0	-1 040,0
Reinvestering Belysning och energieffektivisering	Ink	0,0	1,0	0,0	0,0	-1,0	0,0	0,0
	Utg	-86,0	-58,3	-140,0	-135,0	-130,8	-550,0	-1 130,0
	Netto	-86,0	-57,3	-140,0	-135,0	-131,8	-550,0	-1 130,0
Reinvestering Gator och vägar	Ink	1,1	-0,1	0,0	0,0	-1,0	0,0	0,0
	Utg	-169,1	-214,7	-250,0	-200,0	-226,2	-1 060,0	-2 050,0
	Netto	-168,1	-214,8	-250,0	-200,0	-227,2	-1 060,0	-2 050,0
Namngivna projekt	Ink	400,7	87,0	25,0	103,0	29,3	645,0	0,0
	Utg	-755,4	-299,4	-272,0	-343,0	-400,2	-2 070,0	-4 260,0
	Netto	-354,7	-212,5	-247,0	-240,0	-370,9	-1 425,0	-4 260,0
Budget-regleringspost	Ink	0,0	0,0	-24,0	-44,0	-12,0	-80,0	-5,0
	Utg	0,0	0,0	324,0	284,0	352,0	960,0	3 165,0
	Netto	0,0	0,0	300,0	240,0	340,0	880,0	3 160,0
Konst 1%	Ink	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utg	-0,3	0,0	-7,0	-6,0	-6,6	-20,0	-30,0
	Netto	-0,3	0,0	-7,0	-6,0	-6,6	-20,0	-30,0
Nettoinvestering Totalt		-892,9	-780,7	-1 250,0	-970,0	-1206,5	-5 100,0	-8 415,0

Stadsmiljönämndens mindre och mellanstora åtgärder är indelad i åtta olika investeringsområden, där de första fyra investeringsområdena omfattar pågående och planerade nyinvesteringar samlas under rubriken Stadsmiljö och de efterföljande fyra investeringsområdena omfattar reinvesteringar. Nämndens betydande projekt sorteras under benämningen Namngivna projekt.

Stadsmiljö

Gång- och cykeltrafik syftar till att utveckla stadens gång- och cykelvägar samt säkerställa framkomlighet, trafiksäkerhet och tillgänglighet. Genom investeringar i det hållbara resandet och med en jämlik tillgång till transportslagen kan en ökning av gång och cykeltrafik bidra till en ökad andel aktiva transporter. Gångtrafik är ett viktigt transportsätt för kortare transporter inom staden och som ett komplement och koppling till andra trafikslag. Det är önskvärt att cykelvägnätet är sammanhängande och utan ologiska avbrott varför exempelvis åtgärder kopplade till saknade, korta länkar återfinns inom investeringsområdet. Förutom utpekade åtgärder såsom gång- och cykelbanor utförs det inom investeringsområdet även åtgärder av mindre karaktär, som utförs löpande under året. Bland annat åtgärder för att förbättra den upplevda tryggheten genom arbete med belysning, cykelparkeringar, hastighetssäkrade cykelpassager och cykelöverfarer, framkomlighets- och trafiksäkerhetsåtgärder såväl som säkerhetsskapande åtgärder inom centrala staden.

Kollektivtrafik omfattar åtgärder som syftar till att öka tillgängligheten till hållplatser, framkomligheten för kollektivtrafik och pendelparkering. Investeringsområdet innefattar även åtgärder som begränsar negativa aspekter såsom buller och vibrationer från kollektivtrafiken. Ett antal åtgärder inom investeringsområdet utförs löpande under året i takt med att behov identifieras, såsom tillgänglighetsanpassning av hållplatser samt reducering av färdvibrationer. Flertalet åtgärder som berör skärgårdstrafiken samt spårinvesteringar är beroende av att finansieringsavtal tecknas med Västtrafik. Inom investeringsområdet finns åtgärder som bidrar i att realisera Målbild Koll2035.

Bil- och godstrafik innefattar främst åtgärder som syftar till att begränsa de negativa effekterna av bil- och godstransporter. Exempelvis utförs inom investeringsområdet trafiksäkerhetshöjande åtgärder genom att osäkra korsningar görs om till cirkulationsplatser. Inom investeringsområdet finns även åtgärder för att hantera bullerproblematik bland annat genom ett ökat antal bullerplank. Investeringsområdet omfattar även ett antal åtgärder som är kopplade till fraktrafik i skärgården och transporter i staden.

Utemiljöer innefattar investeringar kopplat till gator och torg, parker- och naturområden samt ytor mellan hus. Åtgärderna stöttar ofta en komplex behovsbild och har en bredare målbild inom social och ekologisk hållbarhet. Med frågor som tillgänglighet, biologisk mångfald samt med fokus på vistelseperspektivet syftar åtgärder inom investeringsområdet till att göra offentliga rum till attraktiva och trygga miljöer att leva, verka och vistas inom. Åtgärderna omfattar exempelvis upprustning av lokala torg samt möblering längs stadens gator, gågator, utveckling av park och naturområden samt trygghetsskapande åtgärder. Trädinvesteringar omfattar både kompletteringsplantering där det bara saknas några få träd och större projekt där omfattande markarbeten och plantering av hela kvarter genomförs. Investeringarna bidrar även till att förlänga livslängden för befintliga träd, öka artrikedomen bland stadens träd och skapa helt nya miljöer som till exempel fruktlundar.

Reinvesteringar

Reinvestering spårväg innefattar insatser som byten av spårkomplex och tunganordningar. I investeringsområdet inryms även att förstärka överbyggnader i spårbanan så att spårbanan klarar av den högre belastningen bussarna medför när de samutnyttjar spårbanans kollektivtrafikstråk. Västtrafik finansierar åtgärderna i investeringsområdet genom räntor och avskrivningar i banavgiften.

Reinvestering Byggnadsverk omfattar åtgärder som görs för att ta hand om stadens befintliga anläggningar såsom broar, bullerskärmar, flytbryggor, stödmurar, lekplatser och parker. Investeringsområdet omfattar även reinvestering träd. Göteborg är en grön stad med många trädmiljöer i stadens parker och längs gator och alléer. Varje år måste flera hundra träd tas ner i staden då de blir för gamla, faller i samband med stormar eller inte längre uppfyller kraven med hänsyn till risk och säkerhet. Kontinuerliga reinvesteringar inom detta område är nödvändiga för att värna om och utveckla de befintliga parkmiljöerna och den biologiska mångfalden som finns i stadsrummet.

Reinvestering Belysning och energieffektivisering omfattar åtgärder kopplade till upprustning av belysning och åtgärder inom energieffektivisering såsom utbyte av uttjänta och energikrävande belysningsarmaturer till mer energieffektiva alternativ. Inom investeringsområdena utförs även åtgärder såsom kablifiering av luftledningar och utbyte av järnbandskabel.

Reinvestering Gator och vägar är åtgärder kopplade till upprustning av gatanläggningar och underhållsbeläggningsarbeten. Åtgärderna handlar framför allt om beläggningsarbeten men också om upprustning av gatanläggningar som till exempel brunnar, trappor, räcken, skyddsanordningar och hastighetsdämpande anordningar.

1.3 Beskrivning av betydande projekt

De åtgärder som omfattas i stadens definition Betydande projekt återfinns hos stadsmiljönämnden inom investeringsområdet Namngivna projekt. Det är åtgärder som är av större karaktär med en budget över 250 miljoner kronor eller är åtgärder av principiell karaktär. Åtgärderna är ofta komplexa utifrån en eller flera aspekter som till exempel ekonomi, geografi, omgivningspåverkan med mera.

Tidigare år har trafiknämnden nominerat betydande investeringsprojekt inom nämndens ansvarsområde. I och med ny organisation för stadsutveckling sker nomineringen via exploateringsnämnd och stadsmiljönämnd där en uppdelning av trafiknämndens tidigare nomineringar är gjord på de båda nämnderna efter storlek och komplexitet.

Stadsbyggnadsnämnden har i uppdrag att samordna den taktiska och strategiska stadsplaneringen. Under 2023 kommer arbetsätt för en taktisk planering med en samordnad investeringsplanering att fastställas, processen för taktisk planering ska leverera kriterier, prioritet och volym för stadsutvecklingsprojekt. Inför den investeringsnominering som görs i år finns inte detta underlag framme utan inspelet av betydande projekt baseras på förra årets nominering från trafiknämnden med vissa anpassningar och justeringar. Inför nästa års nominering är bedömningen att det kommer finnas en bättre överblick och att steg tagits i rätt riktning mot en samordnad investeringsplanering där stadens prioriteringar av betydande exploateringar och investeringar synliggörs.

En av åtgärderna, Gropegårdslänken, saknar uppgift om beräknad projektkostnad. Åtgärden är ännu i ett tidigt skede. Konsekvensen är att summeringen av investeringsmedel i underlaget inte motsvarar den totala investeringsvolymen för de kommande investeringarna.

Den nominerade volymen skiljer sig åt från tidigare investeringsnominering genom den beräknade kostnadsminskningen inom Hisingsbron samt att Packhuskajen i årets nomineringsunderlag omfattar samtliga planerade etapper.

Nedan beskrivs de pågående och planerade namngivna åtgärderna.

Avenyn - upprustning

Avenyn är ett stadsutvecklingsprojekt och genomförs som ett samverkansprojekt mellan staden och fastighetsägarna vid Avenyn. Ett första samverkansavtal har tecknats med avseende planerings- och designfas. Under 2022 genomfördes en projekttävling om den kommande nya gestaltningen och upprustningen av Avenyn och Götaplatsen. Arbete med genomförandestudie har påbörjats.

Slakthusmotet - kommunala delar

Åtgärden innebär anslutningar till det framtida Slakthusmotet vid Gamlestaden och möjliggör en avlastning av trafik när Gamlestaden etapp 2 är färdigbyggd.

Slakthusmotet är en utpekad åtgärd inom Västsvenska paketet.

Projektavtalsförhandlingar rörande åtgärdens innehåll och kostnadsfördelning inom Västsvenska paketet har påbörjats och förväntas vara klara under 2023.

Torslanda tvärförbindelse

Åtgärden avser en tvärförbindelse för bil- och kollektivtrafik samt omfattar även en gång- och cykelväg. Tvärförbindelsen har en tydligt avlastande effekt på trafiken mellan Torslanda torg och Öckeröleden. Detta ger ökad framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet för fotgängare, cyklister, kollektivtrafikresenärer och bilister längs Kongahällavägen, samt ger bättre möjligheter att utveckla området kring Torslanda torg vidare. En ny förbindelse bidrar till en ökad robusthet i trafiksystemet och möjliggör utbyggnad av fler bostäder. Åtgärden planeras genomföras etappvis där den första etappen, Syrhålamotet, kan genomföras inom befintlig detaljplan. Stadsbyggnadskontoret arbetar parallellt med att ta fram detaljplan för andra etappen, Tvärförbindelsen. Åtgärden fick 2022 genomförandebeslut från Kommunfullmäktige.

Upprustning kanalmurar

En stor insats planeras för att rusta upp kanalmurarna längs med Fattighusån och Stora Hamnkanalen och arbetet beräknas pågå under lång tid. Befintliga kanalmurar är sedan i början av 1800-talet och upprustningen är komplex då den består av flera delsträckor, varav flera har stor trafikpåverkan under byggtiden.

Packhuskajen

Packhuskajen började anläggas på 1860-talet och är i behov av en omfattande upprustning. Den första upprustningsetappen omfattade ca 120 m av kajen och i arbetena ingick även att anlägga ett högvattenskydd som klimatanpassning för framtida högre vattennivåer. Etappen slutfördes i slutet av 2021. I början av 2022 inleds byggnationen av en andra upprustningsetapp av ca 110 m av kajen och denna etapp beräknas bli färdig i slutet av 2023. Därefter kommer ytterligare upprustningsetapper planeras och genomföras.

Angöring busstrafik

Det har, i enlighet med tecknad avsiktsförklaring och Handlingsplan för Koll2035 2020–2024, pågått ett flertal förstudier under året kopplat till det metrobussystem som finns med som ett av de bärande trafikkoncepten i Målbild Koll 2035. Arbetet genomförs i samarbete mellan Göteborgs Stad, Västra Götalandsregionen samt Västtrafik. Även Trafikverket medverkar i arbetet då metrobuss till stor del kommer att trafikera statligt vägnät. Pågående planeringsarbete förväntas pågå löpande under kommande år. Vissa åtgärder kommer genomföras på kort sikt medan andra ligger relativt långt bort i tid.

Gropegårdslänken

Åtgärden avser en ny förbindelse över Lundbyleden/Hamnbanan, mellan Lindholmen och Rambergsstaden. En åtgärdsvalstudie pågår inom stadsbyggnadsförvaltningen tillsammans med Västtrafik.

Citybusstråk

Åtgärden är nya eller uppgraderade citybussträckningar utifrån Målbild Koll2035. Arbetet pågår med planering av kommande citybussåtgärder och genomförs i samarbete med Västra Götalandsregionen och Västtrafik. Exakt vilken linje eller utformning som kommer att föreslå som kommande investering är ännu oklart. Under 2023 kommer arbete med fördjupade studier att pågå med målet att föreslå specifika investeringar.

Engelbrektslänken - En ny spårvägslänk

Åtgärden avser ny spårvägslänk samt cykelbana utmed Engelbrektsgatan från Södra vägen till Skånegatan. Kommunfullmäktige fattade i juni 2020 genomförandebeslut för projektet och antog detaljplanen i maj 2022. Detaljplanen har överklagats vilket medför en förskjuten byggstart. Åtgärden har fått beviljad medfinansiering inom ramen för Stadsmiljöavtalet.

Hisingsbron

Den nya Hisingsbron har ersatt den tidigare Göta älvbron som hade en begränsad livslängd. Trafikpåsläpp för den nya bron skedde i etapper under våren och sommaren 2021. En slutbesiktning av bron har genomförts och entreprenaden har blivit godkänd. Hiss- och trapporn på bronns västra sida har förstärkts och nu återstår montering av utrustning såsom ledstänger, hissar med mera. Trappornens öppning har försenats med anledning av materialbrist och planeras att öppnas i början av år 2023.

Initiala åtgärder kollektivtrafik och cykel

Det återstår endast ett projekt, Övre Husargatan/ Sprängkullsgatan. Återstående ledningsarbeten på gatan ska utföras av förvaltning Kretslopp och vatten. Åtgärden har blivit senarelagd och beräknas utföras under år 2023. Åtgärden finansieras genom Västsvenska Paketet.

2 Driftskonsekvenser

2.1 Kapitalkostnadsutveckling

Belopp i mnkr	Utfall		Prognos			
Kapitalkostnader	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Avskrivningar	-261,6	-383,3	-439,6	-500,0	-587,1	-667,6
Räntekostnader	-56,6	-78,8	-84,6	-209,5	-242,4	-271,7
Totala kapitalkostnader	-318,2	-462,2	-524,2	-709,5	-829,5	-939,3

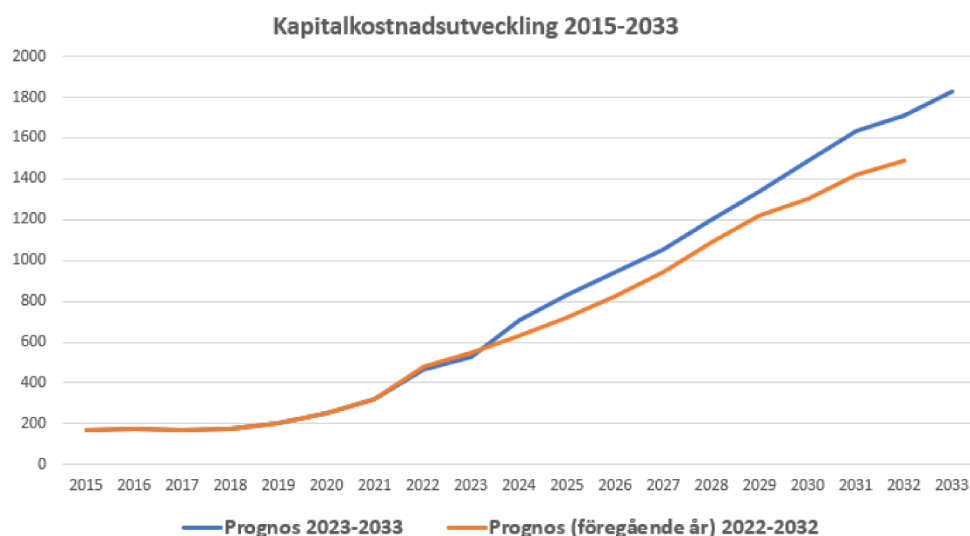
Kapitalkostnader

Genom att investerings- och exploateringsåtgärder färdigställs och tas i drift innebär det en påverkan på driftsverksamheten genom kapitalkostnader under många år framöver. Kapitalkostnader består av avskrivningar och ränta. Avskrivning är den årliga värdeminskningen av anläggningar från det år den tas i bruk. Kostnaden fördelas linjärt över de år då anläggningen beräknas vara i bruk, det vill säga beräknad nyttjandeperiod. De olika delarna (komponenterna) inom en anläggning kan ha olika lång nyttjandeperiod. Majoriteten av de tillkommande anläggningarna har en beräknad livslängd på cirka 70 år, medan beläggningsarbeten samt belysning har en kortare livslängd på cirka 10 år. Räntekostnaden beräknas utifrån stadens anvisningar, med en aktuell räntenivå som uppgår till 2,25 procent. Det är en ökning mot föregående års investeringsnominering då räntenivån uppgick till 1,0 procent, vilket förklarar den kostnadsökning mot föregående år som framgår i beräkningen av kapitalkostnader.

För att beräkna kapitalkostnader görs sammanställningar av befintliga anläggningar, pågående projekt samt kommande planerade projekt som finns upptagna i det långsiktiga investeringsunderlaget inom förvaltningen. Därtill tillkommer även de investerings- och exploateringsanläggningarna som utförs inom exploateringsnämnden.

Eftersom underlaget baseras på en uppskattning om när anläggningar tas i bruk kommer den årliga kapitalkostnaden att uppdateras efter att projekten slutförts. Erfarenheten visar att genomförandetakten inte är lika hög som ambitionsnivån. Förvaltningen har i beräkningen försökt att ta hänsyn till ännu ej identifierade tidsförskjutningar. Det rådande världsläget påverkar på prisutveckling i kombination med osäkert ränteläge kan innebära en inbromsning av bostadsbyggandet. Prognoserna för kapitalkostnader kommer kontinuerligt följas upp och anpassas efter förändrade tidplaner för färdigställande av projekt.

Diagrammet nedan visar den totala kapitalkostnadsutvecklingen i årets nomineringsunderlag i jämförelse med det material som lämnades föregående år. Prognosen i årets nomineringsunderlag visar på en något högre kostnad mot föregående års underlag. Ökningen mot föregående år förklaras genom den ökade räntenivån.

2.2 Driftkostnadseffekter (drift, tillsyn, skötsel)

Belopp i mnkr	Utfall		Prognos			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftskostnader						
Årligen tillkommande driftskostnader (tillkommande anläggningar, netto)				-19,1	-18,0	-21,9
Totala investeringsrelaterade driftskostnader			-7,8	-10,0	-10,0	-10,0

Drift och underhåll av tillkommande anläggningar

De stadsutvecklande förvaltningarnas investerings- och exploateringsplaneringen innebär ett ökat antal färdigställda anläggningar som stadsmiljönämnden ansvarar för. Att ta hand om färdigställda anläggningar är en viktig del av stadsmiljönämndens verksamhet och kostnader för drift och underhåll belastar nämndens årliga driftsbudget. Kostnaderna för drift och underhåll av tillkommande ytor är beräknade och angivna som en schablonkostnad baserad på värdet av de exploateringsanläggningar som tas i bruk aktuellt år.

Inom investeringsverksamheten kan nya anläggningar i vissa fall innebära en positiv effekt på drift- och underhållsbehovet genom att de äldre mer kostsamma anläggningarna ersätts med nya moderna varav kostnaderna för drift och underhåll av de nya anläggningarna. Grafen nedan visar driftskonsekvensen av tillkommande anläggningar gällande kostnader för drift och skötsel.

Bidrag till annans anläggning/ medfinansiering statlig/regional infrastruktur

Bidrag med finansiering till investering i annans anläggning omfattar främst cykelvägar som ägs och genomförs av Trafikverket. Västra Götalandsregionen har genomfört en satsning på utbyggnad av cykelvägar längs regionala vägar i Västra Götaland där kommuner medfinansierar projektering och byggnation av aktuella cykelvägar med 50 procent. Avropen samordnas av Göteborgsregionens kommunalförbund som gör ett samlat inspel till Västra Götalandsregionen och Trafikverket. De av trafiknämnden tidigare nominerade delsträckor finns kvar som nominerade åtgärder inför eventuellt kommande beslut. Eftersom det är Trafikverkets anläggning kan finansiering inte ske via stadsmiljönämndens investeringsram utan kostnaden, som fördelas över 25 år, belastar driftverksamheten.

Icke aktiveringsbara projektunika kostnader (rivning och sanering)

Enligt gällande redovisningsprinciper får endast kostnader som tillför ett värde för anläggningen belasta investeringen. Rivning av en befintlig anläggning och sanering av mark är ibland nödvändig för att genomföra en åtgärd, men bidrar inte till den nya anläggningens värde. Kostnaden belastar driftsresultatet det år som den uppstår. Det är ofta svårt att i förväg veta omfattning av nödvändig sanering, varav lämnad volym är en bedömning som gjorts utifrån rimlighet och erfarenhet.

Förgäveskostnader/utrangering

Förgäveskostnader uppstår i de fall ett påbörjat projekt inte fullföljs utan avbryts. Den upparbetade kostnaden för ett avbrutet projekt belastar driftsekonomin det år som beslut fattas om att avbryta åtgärden.

Genom att arbeta med förstudier i allt större utsträckning gör förvaltningen bedömningen att det endast i sällsynta fall kommer bli aktuellt att avbryta pågående projekt, varav ingen årlig volym beräknas för denna kostnad.

3 Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner

Förvaltningen arbetar med att prioritera åtgärder utifrån stadens övergripande styrning inom området, såsom stadens Miljö- och klimatprogram, Jämlik stad och stadens Ramverk för gröna obligationer. Trafiken är en stor källa till utsläpp av växthusgaser och luftföroreningar i staden, och för att skapa ett långsiktigt hållbart resande behöver andelen som reser med kollektivtrafik, gång och cykel öka. Förvaltningen gör bedömningen att åtgärderna i investeringsunderlaget 2021-2033 gynnar en omställning till ett mer hållbart resande.

En bedömning av Stadsmiljönämndens investeringar och reinvesteringar utifrån hållbarhetsdimensionerna har genomförts och visar på att en större andel av nämndens investeringar och reinvesteringar uppfyller kriterierna för stadens Gröna obligationer. Genom att utveckla gång- och cykelvägar likväl som lekplatser, parker och torg, friluftsbad och naturområden skapas trygga och attraktiva fysiska livsmiljöer som kan bidra till en ökad folkhälsa.

Genom att löpande ta hand om tidigare gjorda investeringar kan dess värde och funktion bibehållas. Detta leder till minskade kostnader för att drifva anläggningarna och bidrar till god ekonomisk hushållning.

En jämställdhetsberäkning av investeringsunderlaget har genomförts. I beräkningen används statistik som presenteras i Resvaneundersökningar (RVU) som gjorts inom ramen för Västsvenska paketet. Undersökningen beskriver könsuppdelade färdmedelsandelar för vardags(del)resor för boende i Göteborg 2014 inom gång-, cykel-, kollektiv- och bil. Utfallet från mätningen visas i tabellen nedan:

	Kvinnor (%)	Män (%)
Fotgängare	62	38
Cyklister	48	52
Kollektivresenärer	61	39
Bilister	43	57

Könsuppdelade färdmedelsandelar för vardags(del)resor för boende i Göteborg 2014 (Källa: Resvaneundersökning 2014)

För att beräkna de olika investeringsområdena så har RVU-talen använts och den totala investeringsvolymen för respektive område. Om inget RVU-tal finns tillgängligt för investeringsområdet beräknas nyttan som könsneutral 50/50. Namngivna projekt har ofta effekter på fler investeringsområden och därför gör kontoret en procentuell bedömning av åtgärdens nytta i relation till investeringsområden inom Stadsmiljö. Denna procent används sedan tillsammans med RVU-talen.

I årets jämförelse är den totala investeringsvolymen fördelad på 52,8 procent för kvinnor och 47,2 procent för män vilket visar på att investeringsvolymen förväntas ge en större nytta för kvinnor jämfört med män. Detta är framför allt kopplat till att det i investeringsunderlaget omfattar ett antal stora investeringar i infrastruktur för kollektivtrafiken och kvinnor tenderar att nyttja kollektivtrafiken i högre utsträckning än män.

TOTALT	Fördelning (mnr)	
	Kvinnor	Män
Stadsmiljö	2 466,1	2 173,9
Reinvestering	5 205,80	5 205,8
Namngivna projekt (nyinvestering)	1 961,8	1 461,6
Budgetregleringspost/konst	-2 037,5	-2 037,5
TOTALT	7 596,2	6 803,8
Procentuellt (%)	52,8	47,2

Göteborgs
Stad

6. Sammanställning av nämndernas redovisning av betydande investerings- och exploateringsprojekt

Exploateringsnämnden (investering)

Projektredovisning

(mnkr i löpande priser)			Utfall tom	Utfall		Prognos													
Pågående projekt	KF-beslut*		-2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033-	2034-	2021-2025	2026-2033
Skeppsbron etapp 2	G	Ink	18	1	9	47	72											129	0
		Utg	35	1	26	94	174	155	206	250	250	507	454	25	27			450	1 719
		Netto	-17	0	-17	-47	-102	-155	-206	-250	-250	-507	-454	-25	-27			-321	-1 719
Gång och cykelbro över Göta Älv	I	Ink			2	16	23	0										41	0
		Utg		0	2	16	23	9	8	285	307	314	429					50	1 343
		Netto	0	0	0	0	0	-9	-8	-285	-307	-314	-429					-9	-1 343
Stadsutveckling Station Haga	G	Ink	1			5	5	15	24									25	24
		Utg	23	20	33	25	15	216	122	258	298							309	678
		Netto	-22	-20	-33	-20	-10	-201	-98	-258	-298							-284	-654
Sverigeförhandlingen - Citybuss Backastråket	G	Ink	5	11	15	31	84	56	4	17	16	100						197	200
		Utg	7	12	10	49	131	88	7	27	25	307						290	366
		Netto	-1	-1	5	-18	-47	-32	-3	-10	-9	-207						63	-93
Sverigeförhandlingen - Citybuss Norra Älvstranden (västra och nordvästra delen)	I	Ink	2	1	5	16	43	61	12	21	43	189	251					126	629
		Utg	2	2	1	24	67	95	19	32	68	296	664					189	1 079
		Netto	0	-1	4	-8	-24	-34	-7	-11	-25	-107	-413					113	-63
Sverigeförhandlingen - Spårväg och citybuss Norra Älvstranden centrala delen (Brunnsbo-Linné)	I/G	Ink	31	10	53	103	237	232	118	129	388	181	30	26	197	481	4 503	635	1 550
		Utg	36	14	62	155	355	348	176	193	581	271	46	39	295	721	5 961	934	2 322
		Netto	-5	-4	-9	-52	-118	-116	-58	-64	-193	-90	-16	-13	-98	-240	-1 458	-299	-772
Gamlestaden etapp 2 - 407 - Genomförandestudie		Ink	42	4	3	4	1											10	0
		Utg	41	4	3	4	1											10	0
		Netto	0	0	0	0	0											0	0
Knutpunkt Korsvägen - 409	G	Ink	28	7	14	34	11	128	167	228	154	294						194	843
		Utg	28	7	14	34	11	128	172	286	154	458						194	1 070
		Netto	0	0	0	0	0	0	-5	-58	0	-164						0	-227
Kvilleleden - 303	G	Ink	56	4	10	14	18	40	108	67	64	30	6					86	275
		Utg	87	11	19	27	29	59	192	131	128	76	21					145	548
		Netto	-31	-7	-9	-13	-11	-19	-84	-64	-64	-46	-15					-59	-273
Jubileumsparken, park och bad	G/N	Ink																0	0
		Utg		109	73	63												244	0
		Netto		-109	-73	-63												-244	0
Planerade projekt			-2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034-	2021-2025	2026-2033
Spårväg i Alléstråket; Haga-Nordstan		Ink					5	15	15	40								20	55
		Utg					5	15	15	40	125	300	300	300				20	1 080
		Netto					0	0	0	0	-125	-300	-300	-300				0	-1 025

Stadsmässiga stråk enl budget 2023	Ink													0	0
	Utg													15	705
	Netto													-15	-705
Bangårdsförbindelsen	Ink	6												20	1 435
	Utg	6												20	1 985
	Netto	0												0	-550

*Ange med G, I eller N om projektet har **Genomförandebeslut/Inriktningsbeslut** i KF eller om det har eller förväntas hanteras på **Nämndsnivå**

Exploateringsnämnden (Exploatering)

Projektredovisning - Exploateringsprojekt

-1

(mnkr i löpande priser)			Utfall tom	Utfall		Prognos														
Pågående projekt	KF-beslut*		-2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034-	2021-2025	2026-2033	
Exploatering -Selma Lagerlöfs Torg (IB495)	N	Ink	198	11														11	0	
		Utg	212	6	13	18	9												46	0
		Netto	-14	5	-13	-18	-9													-35
Exploatering -Gamlestads torg etapp 1 (IB213)	N	Ink	123	72	4	54	15											145	0	
		Utg	601	10	16	20	18												64	0
		Netto	-478	62	-12	34	-3													81
Exploatering - Norr om Masthugget (IB186)	G	Ink	134	44	310	203	534	435	137	8	4	3	54					1 526	206	
		Utg	43	44	346	82	620	465	155	9	-4	4	62	110					1 557	336
		Netto	91	0	-36	121	-86	-30	-18	-1	8	-1	-8	-110						-31
Exploatering -Ringönsparvagnsdepå (II451)	N	Ink	17			170												170	0	
		Utg	234	1	1	142													144	0
		Netto	-217	-1	-1	28														26
Exploatering -Götaleden Gullbergsvass bostäder (IB279)	N	Ink			1	25		600	400	280								626	680	
		Utg	1186	88	111	38	97	30	10	45									364	55
		Netto	-1 186	-88	-110	-13	-97	570	390	235										262
Exploatering - Ny Älvförbindelse kvartersbebyggelse (II218)	N	Ink	31	26	10		394	100										530	0	
		Utg	245	6	28	24	7	12	82	21	5	45							77	153
		Netto	-214	20	-18	-24	387	88	-82	-21	-5	-45								453
Exploatering - Per Dubbsgatan (II1007)	G	Ink			2	196	1		6	9	22	4						199	41	
		Utg	7	2	51	71	14	3	43	42	46	15							141	146
		Netto	-7	-2	-49	125	-13	-3	-37	-33	-24	-11								58
Exploatering -Olof Asklunds gata (IB1069)	N	Ink			17	33	32	55	35	20	7	6	6					137	74	
		Utg	12	1	8	34	36	73	47	22	7	7	7						152	90
		Netto	-12	-1	9	-1	-4	-18	-12	-2	0	-1	-1							-15
Planerade projekt	KF-beslut*	-2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034-	2021-2025	2026-2033		
Exploatering -Gamlestadstorg etapp 2 (IB217)	N	Ink						100	142	180	108	265	32	6	34	71	1	100	838	
		Utg	13	4	-4	6	11	150	255	203	158	142	83	32	18	19	7	167	910	
		Netto	-13	-4	4	-6	-11	-50	-113	-23	-50	123	-51	-26	16	52	-6	-67	-72	
Exploatering -Centralenområdet- Norr om Nordstan (II1002)	N	Ink				2	350				21	200	200					352	421	
		Utg	25	9	19	24	93	19	18	75	100	60						164	253	
		Netto	-25	-9	-19	-24	-91	331	-18	-75	-79	140	200						188	168

Exploatering -Gåsagången (IB1095)	N	Ink							167	6	168	1	15	1			167	191	
		Utg	7	2	2	5	23	43	82	42	18	1	33					75	176
		Netto	-7	-2	-2	-5	-23	124	-76	126	-17	14	-32					92	15
Exploatering - Detaljplaner inom programområdet Backaplan**	I	Ink	74	21			399	161	161	231	79	259		190	261		581	1 181	
		Utg	8	16	6	89	340	342	384	334	138	256	197	101	52		793	1 462	
		Netto	66	5	-6	-89	59	-181	-223	-103	-59	3	-197	89	209		-212	-281	

*Ange med G, I eller N om projektet har Genomförandebeslut/Inriktningsbeslut i KF eller om det har eller förväntas hanteras på Nämndsnivå

** DP1 Backavägen, detaljplan har vunnit laga kraft och är i ett genomförandeskede

Idrott och föreningsnämnden
Projektredovisning

(mnkr i löpande priser)			Utfall tom	Prognos																
Pågående projekt	KF-beslut*		-2020	2021	2022	2023*	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034-	2021-2025	2026-2033	
Centralbadet		Ink																0	0	
		Utg		1		6	10	10	50	100	250	774	599					1 800	1 773	
		Netto		-1	0	-6	-10	-10	-50	-100	-250	-774	-599					-1 800	-1 773	
Planerade projekt	KF-beslut*		-2020	2021	2022	2023*	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034-	2021-2025	2026-2033	
Lundbybadet		Ink																0	0	
		Utg							4	15	113	195	334					0	661	
		Netto							-4	-15	-113	-195	-334					0	-661	

*Ange med G, I eller N om projektet har **G**enomförandebeslut/**I**nriktningsbeslut i KF eller om det har eller förväntas hanteras på **N**ämnds nivå

Kretslopp och vattennämnden

Projektredovisning

(mnkr i löpande priser)			Utfall tom	Prognos																
Pågående projekt	KF-beslut*		-2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034-	2021-2025	2026-2033	
Alelyckans ultrafilter	G	Ink																0	0	
		Utg	54	61	38	132	214	247	120									692	120	
		Netto	-54	-61	-38	-132	-214	-247	-120										-692	-120
Norra ringleden	N	Ink																0	0	
		Utg			2	38	51	74	19	7	68	35						165	129	
		Netto			-2	-38	-51	-74	-19	-7	-68	-35							-165	-129
Södra ringleden	N	Ink																0	0	
		Utg	7	35	33	20	82	63	90	50								233	140	
		Netto	-7	-35	-33	-20	-82	-63	-90	-50									-233	-140
Planerade projekt	KF-beslut*		-2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034-	2021-2025	2026-2033	
Överföringsledning Norra Hisingen		Ink																0	0	
		Utg				20	60	100	300	300	300	300	170					180	1 370	
		Netto				-20	-60	-100	-300	-300	-300	-300	-170						-180	-1 370
Askims pumpkedja, förstärkning spillvatten		Ink																0	0	
		Utg				5	70	80	70	70	70							155	210	
		Netto				-5	-70	-80	-70	-70	-70								-155	-210
Mjörn råvatten		Ink																0	0	
		Utg				5	2	3	60	60								7	123	
		Netto				-5	-2	-3	-60	-60									-7	-123
Förstärkning ledningsnät Göteborg - Kungsbacka		Ink																0	0	
		Utg				4	2	30	45	45								36	90	
		Netto				-4	-2	-30	-45	-45									-36	-90
PST 34	N	Ink																0	0	
		Utg				1	7	3	35	65	65	45	30					46	205	
		Netto				-1	-7	-3	-35	-65	-65	-45	-30						-46	-205
Kemikalieaanläggning		Ink																0	0	
		Utg								50	50	50	50	50	50	50		0	350	
		Netto									-50	-50	-50	-50	-50	-50	-50		0	-350

*Ange med G, I eller N om projektet har Genomförandebeslut/Inriktningsbeslut i KF eller om det har eller förväntas hanteras på Nämnds nivå

Stadsfastighetsnämnden

Projektredovisning

(mnkr i löpande priser)			Utfall tom	Utfall	Utfall	Prognos													
Pågående projekt	KF-beslut*		-2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034-	2021-2025	2026-2033
Dalheimers Hus - anpassning och ombyggnation inkl. reinvestering	N	Ink																0	0
		Utg			1	33	107	85	81									226	81
		Netto			-1	-33	-107	-85	-81										-226
Friedländers gata 20 ny förskola	N	Ink																0	0
		Utg			5													5	0
		Netto			-5														-5
Frölundabadet (Frölunda kulturhus) ombyggnad inkl. reinvestering	N	Ink																0	0
		Utg			9	70	55	10										144	0
		Netto			-9	-70	-55	-10											-144
Gunnestorpsskolan F-6	N	Ink																0	0
		Utg			1	14	102	124	57	1								241	58
		Netto			-1	-14	-102	-124	-57	-1									-241
Gårdstensskolan F-6 Nybyggnad	N	Ink																0	0
		Utg			3	6	103	186	49									298	49
		Netto			-3	-6	-103	-186	-49										-298
Gärdsåsskolan (flera etapper)	N	Ink																0	0
		Utg		120	115	72	47	18										252	0
		Netto		-120	-115	-72	-47	-18											-252
Lundbyskolan ny 7-9 skola, träningssär och kulturskola samt idrottshall	N	Ink																0	0
		Utg		12	89	200	250	10										549	0
		Netto		-12	-89	-200	-250	-10											-549
Noleredskolan F-6	N	Ink																0	0
		Utg			1	10	45	200	73	1								256	74
		Netto			-1	-10	-45	-200	-73	-1									-256
Nya Påvelundsskolan utbyggnad	N	Ink																0	0
		Utg		3	12	8	94	116	73	1								303	1
		Netto		-3	-12	-8	-94	-116	-73	-1									-303
Skra Bro nybyggnad VOB	N	Ink																0	0
		Utg		0	0	0	9	6	6	153	81							21	234
		Netto		0	0	0	-9	-6	-6	-153	-81								-21
Torslandaskolan F-6	N	Ink																0	0
		Utg		20	4	75	128	34										241	0
		Netto		-20	-4	-75	-128	-34											-241

Utby nybyggnad VOB	N	Ink																0	0	
		Utg		1	4					8	8	219	109					5	344	
		Netto		-1	-4					-8	-8	-219	-109					-5	-344	
Åkeredsskolan	N	Ink																0	0	
		Utg		1	2	13	30	207	54									306	0	
		Netto		-1	-2	-13	-30	-207	-54									-306	0	
Planerade projekt	KF-beslut*			-2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034-	2021-2025	2026-2033
Backaplan ny grundskola och sporthall		Ink																	0	0
		Utg						12	12	179	179	90							12	460
		Netto						-12	-12	-179	-179	-90							-12	-460
Brudbergsskolan nybyggnad skola och sporthall		Ink																	0	0
		Utg			1		9	9	139	139	69								158	208
		Netto			-1		-9	-9	-139	-139	-69								-158	-208
Ebbe Lieberathsgatan 900 elever F-9		Ink																	0	0
		Utg					9	9	146	146	73								164	219
		Netto					-9	-9	-146	-146	-73								-164	-219
Eriksboskolan F-6 nybyggnad		Ink																	0	0
		Utg			2		5	100	150	15									257	15
		Netto			-2		-5	-100	-150	-15									-257	-15
Gerrebacka- Ny grundskola		Ink																	0	0
		Utg											7	7	174	87			0	275
		Netto											-7	-7	-174	-87	0		0	-275
Hovåsskolan utökning		Ink																	0	0
		Utg								4	4	91	46						0	145
		Netto								-4	-4	-91	-46						0	-145
Kulturhuset		Ink																	0	0
		Utg											7	7	110	110	54		0	234
		Netto											-7	-7	-110	-110	-54		0	-234
Kvislungeby F-6		Ink																	0	0
		Utg						7	7	104	104	52							14	260
		Netto						-7	-7	-104	-104	-52							-14	-260
Lerlyckeskolan ersättning nybyggnad F-6		Ink																	0	0
		Utg							7	7	174	87							0	275
		Netto							-7	-7	-174	-87							0	-275
Lindåsskolan F-9		Ink																	0	0
		Utg						12	12	183	183	91							24	457
		Netto						-12	-12	-183	-183	-91							-24	-457

Nygårdsskolan utökning (tidig utredning)	Ink											0	0
	Utg							11	11	274	137	0	433
	Netto							-11	-11	-274	-137	0	-433
Näsetvägen 1 skola	Ink											0	0
	Utg							7	7	110	110	55	234
	Netto							-7	-7	-110	-110	-55	-234
Radiovägen- S Dragspel - Grundskola	Ink											0	0
	Utg							7	7	110	110	55	234
	Netto							-7	-7	-110	-110	-55	-234
Ruddalen södra entré	Ink											0	0
	Utg							7	7	110	110	55	234
	Netto							-7	-7	-110	-110	-55	-234
Skattegårdsvägen - Ny grundskola	Ink											0	0
	Utg							10	10	146	146	73	312
	Netto							-10	-10	-146	-146	-73	-312
Svarte Mosse F-6	Ink											0	0
	Utg							7	7	104	104	52	260
	Netto							-7	-7	-104	-104	-52	-260
Södra Skansberget 7-9	Ink											0	0
	Utg									6	6	99	253
	Netto									-6	-6	-99	-253
Trollängsskolan F-6 rivning/ersättning	Ink											0	0
	Utg							7	7	104	104	52	260
	Netto							-7	-7	-104	-104	-52	-260
Vättnedalskolan nybyggnad F-6	Ink											0	0
	Utg							7	7	104	104	52	274
	Netto							-7	-7	-104	-104	-52	-274
Åkeredsrondellen 7-9	Ink											0	0
	Utg							4	4	82	82	41	205
	Netto							-4	-4	-82	-82	-41	-205
Ånäsfältet - ny grundskola	Ink											0	0
	Utg							8	8	119	119	59	254
	Netto							-8	-8	-119	-119	-59	-254
Ängåsskolan	Ink											0	0
	Utg									14	14	347	549
	Netto									-14	-14	-347	-549
Önneredsskolan F-9 riv/ny 1000 elever	Ink											0	0
	Utg									16	16	238	611
	Netto									-16	-16	-238	-611

*Ange med G, I eller N om projektet har Genomförandebeslut/Inriktningsbeslut i KF eller om det har eller förväntas hanteras på Nämnds nivå

Stadsmiljönämnden
Projektredovisning

(mnkr i löpande priser)			Utfall tom	Prognos																
Pågående projekt	KF-beslut*		-2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034-	2021-2025	2026-2033	
Avenyn upprustning		Ink		1		2												3	0	
		Utg	35	1	1	6	29	112	135	135									148	270
		Netto	-35	0	-1	-4	-29	-112	-135	-135										-146
Torslanda Tvärförbindelse	G	Ink																0	0	
		Utg	2	5	1	4	24	54	131	26									89	157
		Netto	-2	-5	-1	-4	-24	-54	-131	-26										-89
Packhuskajen	N	Ink	1		12													12	0	
		Utg	65	42	47	41	58	90	53	54	58								278	165
		Netto	-64	-42	-36	-41	-58	-90	-53	-54	-58									-266
Engelbrektslänken	G	Ink	4	1	9	15	103	29										157	0	
		Utg	9	8	13	21	205	74											320	0
		Netto	-5	-6	-5	-6	-102	-45												-163
Hisingsbron	G	Ink	1 557	354	63													417	0	
		Utg	2 792	655	231	186													1 071	0
		Netto	-1 235	-301	-167	-186														-654
Initiala åtgärder kollektivtrafik och cykel		Ink	320			8												8	0	
		Utg	320			8												8	0	
		Netto	0			0													0	0
Planerade projekt	KF-beslut*		-2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034-	2021-2025	2026-2033	
Upprustning av kanalmurar		Ink																0	0	
		Utg				6	18	50	50	50	365	370	375	380	395	405			74	2 390
		Netto				-6	-18	-50	-50	-50	-365	-370	-375	-380	-395	-405				-74
Slakthusmotet - kommunala delar		Ink																0	0	
		Utg				2	6	75	75	75	75								8	300
		Netto				-2	-6	-75	-75	-75	-75									-8
Angöring busstrafik		Ink																0	0	
		Utg				1	5	5	30	34	175	251							11	490
		Netto				-1	-5	-5	-30	-34	-175	-251								-11
Gropegårdslänken		Ink																0	0	
		Utg																	0	0
		Netto																		0
Citybusstråk		Ink																0	0	
		Utg				2	10	10	58	100	100	100	120						12	488
		Netto				-2	-10	-10	-58	-100	-100	-100	-120							-12

*Ange med G, I eller N om projektet har Genomförandebeslut, Inriktningsbeslut eller om det har eller förväntas hanteras på Nämnds nivå

Göteborgs
Stad

7. Sammanställning av nämndernas redovisade hållbarhetsbedömning

Bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna

Idrotts- och föreningsnämnden

Nominerad volym 2021-2025 (tkr)	Ekologisk dimension (Gröna obligationer)	Ekologisk dimension (Miljö- och klimatprogrammet)			Social dimension				
	Andel av volymen under planperioden som uppfyller kriterierna för stadens Gröna obligationer	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Naturen"	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Klimatet"	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Människan"	Ökad/jämlig tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser	Ökad/jämlig folkhälsa	Trygga fysiska miljöer	Tillgång till bostäder/minskad bostadssegregation	Fler arbetstillfällen/besöksnäringens utveckling
Investeringsområde sporthallar									
Nyinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Reinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Investeringsområde isanläggningar									
Nyinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Reinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Investeringsområde Sim- och badanläggningar									
Nyinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Reinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Investeringsområde bollplaner									
Nyinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Reinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Investeringsområde övrigt									
Nyinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Reinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis

>80%	Bidrar i stor utsträckning
60-80%	Bidrar delvis
40-60%	Inte relevant
20-40%	Motverkar delvis
<20%	
Inte relevant	

Bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna

Kretslopp och vattennämnden

Nominerad volym 2021-2025 (tkr)	Ekologisk dimension (Gröna obligationer)	Ekologisk dimension (Miljö- och klimatprogrammet)			Social dimension					
	Andel av volymen under planperioden som uppfyller kriterierna för stadens Gröna obligationer	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Naturen"	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Klimatet"	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Människan"	Ökad/jämlig tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser	Ökad/jämlig folkhälsa	Trygga fysiska miljöer	Tillgång till bostäder/minskad bostadssegregation	Fler arbetstillfällen/besöksnäringens utveckling	
Investeringsområde Va produktion										
Nyinvestering	1 017 239	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Reinvestering	260 043	>80%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Investeringsområde Va distribution										
Nyinvestering	883 914	>80%	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Reinvestering	562 444	>80%	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar delvis
Investeringsområde VA avlopp										
Nyinvestering	1 121 411	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Reinvestering	451 454	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar delvis
Investeringsområde VA övriga										
Nyinvestering	707 150	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	548	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Investeringsområde Avfall										
Nyinvestering	128 050	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Reinvestering	3 972	>80%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant

>80%	Bidrar i stor utsträckning
60-80%	Bidrar delvis
40-60%	Inte relevant
20-40%	Motverkar delvis
<20%	
Inte relevant	

Bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna

Stadsfastighetsnämnden

Nominerad volym 2021-2025 (tkr)	Ekologisk dimension (Gröna obligationer)	Ekologisk dimension (Miljö- och klimatprogrammet)			Social dimension					
	Andel av volymen under planperioden som uppfyller kriterierna för stadens Gröna obligationer	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Naturen"	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Klimatet"	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Människan"	Ökad/jämlik tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser	Ökad/jämlik folkhälsa	Trygga fysiska miljöer	Tillgång till bostäder/minskad bostadssegregation	Fler arbetstillfällen/besöksnäringens utveckling	
Färskola										
Nyinvestering	1 720 000	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	1 196 000	Inte relevant	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Grundskola										
Nyinvestering	4 789 000	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	1 422 000	Inte relevant	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Gymnasium										
Nyinvestering	45 000	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	400 000	Inte relevant	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Äldreboende										
Nyinvestering	291 000	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	645 000	Inte relevant	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
BmSS										
Nyinvestering	653 000	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	126 000	Inte relevant	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Övriga lokaler										
Nyinvestering	83 000	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	365 000	Inte relevant	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Övriga strategiska lokaler från FN										
Nyinvestering	94 000	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	384 000	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant

>80%	Bidrar i stor utsträckning
60-80%	Bidrar delvis
40-60%	Inte relevant
20-40%	Motverkar delvis
<20%	
Inte relevant	

